

TẠP CHÍ
ÂM NHẠC
Vietnam Music Magazine - VIỆT NAM
CƠ QUAN NGÔN LUẬN CỦA HỘI NHẠC SĨ VIỆT NAM

ĐỒNG CHÍ TÔ LÂM
TỔNG BÍ THƯ BAN CHẤP HÀNH TRUNG ƯƠNG ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM
GẶP MẶT ĐẠI BIỂU VĂN NGHỆ SĨ

Hà Nội, ngày 30 tháng 12 năm 2024

Xuân
Ất Tỵ 2025

Số 1
2025

MỘT SỐ HÌNH ẢNH LIÊN HOAN ÂM NHẠC TOÀN QUỐC NĂM 2024 TẠI NINH BÌNH

Liên hoan gồm 2 lĩnh vực: Giới thiệu các tác phẩm mới sáng tác trong năm 2023, 2024 của các nhạc sĩ và Liên hoan giọng ca Việt và độc tấu nhạc cụ do Hội Nhạc sĩ Việt Nam phối hợp với Sở Văn hóa và Thể thao Ninh Bình tổ chức từ 17 - 20/11/2024. Liên hoan thu hút 300 nhạc sĩ, nghệ sĩ đến từ gần 40 tỉnh, thành phố trên cả nước với 140 tác phẩm âm nhạc.

Nghệ sĩ cello Hà Miên đoạt Huy chương Vàng cho độc tấu nhạc cụ

Nhạc sĩ - NSND Quang Vinh chủ tịch Hội đồng Giám khảo nhận xét trong Lễ bế mạc Liên hoan ngày 20/11/2024

Thiếu tướng, nhạc sĩ Đức Trịnh Chủ tịch Hội Nhạc sĩ Việt Nam phát biểu tại buổi Khai mạc Liên hoan ngày 17/11/2024

Nhạc sĩ Đức Trịnh và NSND Quang Vinh trao Huy chương Vàng cho các tiết mục tham gia

Ông Nguyễn Mạnh Cường (vest đen ở giữa) - Giám đốc Sở Văn hóa và Thể thao Ninh Bình cùng nhạc sĩ Trần Nhật Dương (ngoài cùng bên phải) - Trưởng Ban Kiểm tra của Hội Nhạc sĩ Việt Nam trao giải B cho tiết mục tham gia

Chi đạo thực hiện:

Thiếu tướng - Nhạc sĩ NGUYỄN ĐỨC TRINH
Chủ tịch Hội Nhạc sĩ Việt Nam

Tổng Biên tập:

Nhạc sĩ LÊ CHÍ QUỐC ANH

Thư ký tòa soạn:

Nhạc sĩ - Nhà phê bình NGUYỄN QUANG LONG

Hội đồng biên tập:

PGS.TS. Nhạc sĩ ĐỖ HỒNG QUÂN
Nhà lý luận phê bình NGUYỄN THỊ MINH CHÂU
Nhạc sĩ ĐÌNH CÔNG THUẬN
Nhà báo VƯƠNG XUÂN NGUYỄN
Nhà báo - Nhạc sĩ NGUYỄN THUY KHA
Nhà báo ĐÀO THANH NHÃ

Phó Trưởng phòng Trại sự:

NGUYỄN THỊ THU HƯƠNG

Thiết kế đồ họa:

NGUYỄN CƯỜNG

TẠP CHÍ ÂM NHẠC VIỆT NAM - HỘI NHẠC SĨ VIỆT NAM

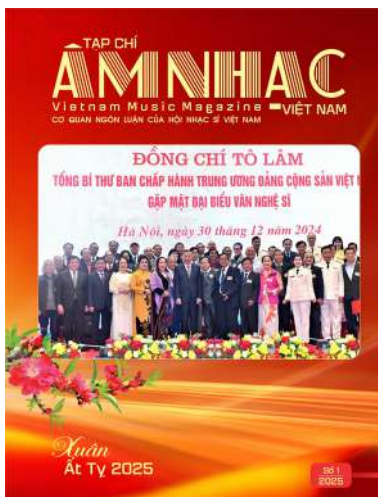
Trụ sở tòa soạn:

51 Trần Hưng Đạo, Q. Hoàn Kiếm, TP. Hà Nội
Điện thoại: 0243 9435384 – 0816689999
Email: tcamnhac.hns@gmail.com

Giấy phép xuất bản số: 323/GP-BTTTT ngày 31/10/2024
của Bộ Thông tin và Truyền thông

In tại: Viện Kinh tế, Văn hóa và Nghệ thuật

Địa chỉ: 173C, Quang Trung, Q. Hà Đông, TP. Hà Nội

Tổng Bí thư Tô Lâm cùng các đồng chí lãnh đạo Đảng, Nhà nước và các đại biểu tại hội nghị gặp mặt đại biểu văn nghệ sĩ

THƯ TÒA SOẠN

Thưa các nhạc sĩ và các bạn độc giả!

Mùa xuân mới Ất Ty 2025 đã ngập tràn trên khắp đất nước Việt Nam yêu thương của chúng ta! Những cành lá non đang rung rinh trước gió như cất lên những giai điệu tô đẹp thêm cho mùa xuân quê hương.

Hòa vào “bản giao hưởng” mùa xuân năm nay, ở khắp mọi miền Tổ quốc, có thêm rất nhiều tác phẩm âm nhạc mới, đa dạng thể loại, có chất lượng nghệ thuật và hướng đến công chúng. Đó là thành quả sáng tạo nghệ thuật của các nhạc sĩ trong và ngoài hội đóng góp và hội tụ về Giải thưởng Âm nhạc Việt Nam năm 2024. Một mùa giải thưởng với nhiều dấu ấn và thành công, một năm với sự khởi sắc trong âm nhạc nói riêng, rộng hơn là trong lĩnh vực văn học nghệ thuật.

Mùa xuân đến mang cho ta niềm tin cùng nhiều hứng khởi! Năm 2025 đất nước với nhiều dấu mốc về sự kiện lịch sử quan trọng. Trong “tâm thế xuân”, nối nhịp từ năm 2024, Hội Nhạc sĩ Việt Nam đã có những hoạt động ý nghĩa hướng đến những ngày trọng đại của đất nước. Hội cũng đã tổ chức các hoạt động sôi nổi, các sự kiện quan trọng, trại sáng tác, chuyển đi thực tế đến các địa phương và thời gian tới đây còn nhiều chuyến đi ý nghĩa khác nữa. Nhiều cuộc phát động sáng tác tác phẩm hướng đến các sự kiện lớn của dân tộc đã được phát động và tổng kết trong thời gian tới.

Hòa cùng “bản giao hưởng” mùa xuân kết dệt từ tâm hồn và tình yêu của rất nhiều nhạc sĩ, nghệ sĩ âm nhạc vẫn không ngừng cất lên những giai điệu đẹp. Ở đó là một nghệ sĩ opera người Việt Nam đang có những thành công tại châu Âu, được trình diễn cùng các nghệ sĩ nổi tiếng trước hàng vạn khán giả trong sự kiện hòa nhạc chào năm mới lớn nhất ở một nước châu Âu; ở đó là đánh giá về đóng góp của một gương mặt âm nhạc, những tác phẩm được tôn vinh, những chia sẻ về nghề nghiệp, những kỷ niệm không thể quên... Tất cả những điều nhỏ bé ấy, tựa như nốt hoa mỹ trong một bản nhạc, dù nhỏ bé nhưng nếu mất đi sẽ làm giảm đi sự quyến rũ của bản nhạc.

Đại hội Hội Nhạc sĩ Việt Nam nhiệm kỳ XI (2025 – 2030) được tổ chức trong năm 2025. Đại hội khẳng định những thành tựu ấn tượng mà nhiệm kỳ X (2020 – 2025) đã đạt được và đặt ra phương hướng, nhiệm vụ mà nhiệm kỳ XI phải tiếp tục kế thừa, tiếp bước để Hội có những bước phát triển mới đồng hành cùng đất nước.

Kể từ năm 2025, tạp chí Âm nhạc Việt Nam có nhiều đổi mới, được sự quan tâm chỉ đạo của Hội, được sự đồng ý của Bộ Thông tin và Truyền thông qua giấy phép hoạt động số 323/GP-BTTTT ngày 31/10/2024, tạp chí Âm nhạc Việt Nam chính thức hoạt động với hai loại hình: Tạp chí in và điện tử “Tạp chí điện tử Âm nhạc Việt Nam”. Cùng sự đổi mới này, những tin tức hoạt động của Hội, các Chi hội, các nhạc sĩ hội viên cũng như những chuyển động âm nhạc, những tin tức âm nhạc trong nước, quốc tế sẽ được chúng tôi cập nhật thường xuyên, phục vụ bạn đọc được tốt hơn.

Rất mong sự đón nhận của các nhạc sĩ và quý bạn đọc yêu nhạc xa gần!

BAN BIÊN TẬP

TRONG SỐ NÀY

- 5. Thư Chúc mừng năm mới của Chủ tịch Hội Nhạc sĩ Việt Nam
- 6. Văn học nghệ thuật trong kỷ nguyên vươn mình của dân tộc
- 12. Phát huy truyền thống đồng hành cùng dân tộc:
Âm nhạc tiếp tục đồng hành trong kỷ nguyên vươn mình của đất nước
- 14. Nhiều thành tích ấn tượng - hướng tới đại hội đại biểu toàn quốc

DÒNG CHẢY ÂM NHẠC

- 18. Giải thưởng Âm nhạc Việt Nam 2024
- 23. Giải Sol Vàng khích lệ sự phát triển thị trường âm nhạc
- 28. Số hóa đưa Hội Nhạc sĩ Việt Nam đến gần công chúng
- 31. Những mùa xuân từ thơ đến nhạc

TÁC GIẢ - TÁC PHẨM

- 34. Xuân Hồng và Mùa xuân bên cửa sổ
- 37. NGND Thái Thị Liên: Tiếng đàn còn mãi vang xa

LÝ LUẬN PHÊ BÌNH

- 39. Vai trò tiếng cười đối với nghệ thuật opera
- 43. Phê bình âm nhạc - Mong muốn của người làm nghề

TÁC PHẨM MỚI

- 48. Khát vọng vươn mình - Nhạc Đỗ Hồng Quân, Ý thơ: Hồng Thanh Quang
- 49. Đất nước vươn mình - Nhạc: Đức Trịnh, Lời thơ: Lê Cảnh Nhạc
- 50. Thắp lên Việt Nam - Nhạc và lời: Lê Tự Minh
- 51. Hoa Lư - Thành phố miền di sản - Nhạc và lời: Nguyễn Ngọc Thuần

ÂM NHẠC THẾ GIỚI

- 53. Cha con nhà Strauss
- 55. Celine Dion: Nhân vật âm nhạc truyền cảm hứng của năm

NGHỆ SĨ KỂ

- 59. NSND Đỗ Lộc

NỐT NHẠC MÙA XUÂN

- 61. Nghệ sĩ Opera Ninh Đức Hoàng Long
- 64. Tùng Dương... Tái sinh!
- 67. Tôi là Trịnh Minh Hiền và là một nghệ sĩ dân tộc

TIN ÂM NHẠC

THƯ CHÚC MỪNG NĂM MỚI

Xuân Ất Tỵ 2025

Năm 2024 đã đi qua và giờ đây chúng ta có thể tự hào nói với nhau rằng Hội Nhạc sĩ Việt Nam đã có một năm hoạt động tích cực, đạt nhiều thành tựu đáng kể trong nhiều lĩnh vực. Dẫu vẫn còn những khó khăn nhưng năm qua, Hội đã tổ chức được nhiều hoạt động nổi bật từ các cuộc vận động sáng tác hướng tới những mốc son kỷ niệm của đất nước và các cơ quan bộ ngành cùng địa phương, đến các liên hoan, hoạt động lý luận phê bình, công tác đối nội và đối ngoại...

Năm 2025 với nhiều dấu mốc lịch sử quan trọng của đất nước, hứa hẹn một năm với nhiều hoạt động mạnh mẽ hơn nữa, sôi nổi và hiệu quả hơn nữa của Hội Nhạc sĩ Việt Nam. Với riêng Hội của chúng ta, năm nay ghi dấu mốc kết thúc nhiệm kỳ X (2020 - 2025) với nhiều thành tựu đáng ghi nhận, chúng ta sẽ tiến hành Đại hội đại biểu toàn quốc Hội Nhạc sĩ Việt Nam nhiệm kỳ XI (2025 - 2030). Từ đây sẽ mở ra một giai đoạn với những thách thức mới và cả vận hội mới. Cần sự nỗ lực quyết tâm và cống hiến của mỗi cá nhân cùng sự đoàn kết đồng lòng của tập thể chúng ta.

Nhân dịp năm mới Ất Tỵ 2025, thay mặt Ban Chấp hành Hội Nhạc sĩ Việt Nam, tôi xin trân trọng gửi tới các Chi hội, các đơn vị trực thuộc, các nhạc sĩ, nhà nghiên cứu lý luận phê bình, các nhà sư phạm âm nhạc, các nghệ sĩ biểu diễn đã là hội viên và chưa là hội viên; các cộng tác viên và quý độc giả của Tạp chí Âm nhạc Việt Nam lời cảm ơn chân thành và lời chúc sức khỏe, luôn ngập tràn cảm xúc sáng tạo âm nhạc, hạnh phúc và thành đạt.

Hy vọng trong năm mới 2025, Hội Nhạc sĩ Việt Nam tiếp tục nhận được sự quan tâm của lãnh đạo Đảng, Nhà nước, Liên hiệp các Hội Văn học nghệ thuật Việt Nam, sự cộng tác chặt chẽ và có hiệu quả của các cơ quan, các bộ ngành, các tỉnh thành trên cả nước, các Hội Văn học, nghệ thuật trung ương và địa phương, các nhạc sĩ, các cộng tác viên xa gần để chúng ta tiếp tục đạt được những thành tựu mới, hoàn thành sứ mệnh cao cả của âm nhạc đối với đất nước, đáp ứng nhu cầu thưởng thức âm nhạc ngày càng cao và đa dạng của khán giả.

Xin gửi lời chào trân trọng!

Thiếu tướng - Nhạc sĩ NGUYỄN ĐỨC TRỊNH
Chủ tịch Hội Nhạc sĩ Việt Nam

Văn học Nghệ thuật

Trong kỷ nguyên vươn mình của dân tộc

Chiều ngày 30/12/2024, tại Hà Nội, Tổng Bí thư Tô Lâm và lãnh đạo Đảng, Nhà nước đã tham dự Hội nghị gặp mặt đại biểu văn nghệ sĩ. Tạp chí Âm nhạc Việt Nam xin trân trọng giới thiệu toàn văn bài phát biểu của Tổng Bí thư tại Hội nghị.

Thưa các đồng chí lãnh đạo Đảng, Nhà nước, các đồng chí Ủy viên Bộ Chính trị, nguyên Ủy viên Bộ Chính trị, Ủy viên Ban Bí thư, nguyên Ủy viên Ban Bí thư, Ủy viên Trung ương, nguyên Ủy viên Trung ương, lãnh đạo các Ban, Bộ, ngành.

Thưa các anh chị em Văn nghệ sĩ,

Thưa toàn thể các Đại biểu dự Hội nghị.

Hôm nay, tôi rất vui mừng tới dự buổi gặp mặt đại diện đội ngũ văn nghệ sĩ - những người con ưu tú, tinh hoa, lực lượng nòng cốt sáng tạo và truyền bá văn hóa dân tộc. Với tất cả tình cảm quý mến, thay mặt Lãnh đạo Đảng, Nhà nước, tôi thân ái gửi đến các văn nghệ sĩ có mặt tại đây cũng như đội ngũ văn nghệ sĩ trên khắp mọi miền Tổ quốc lời chào trân trọng, lời thăm hỏi ân cần và lời chúc mừng tốt đẹp nhất.

Thưa các đồng chí và các anh chị em văn nghệ sĩ.

Văn hóa là sản phẩm đặc biệt của con người, của

dân tộc. Giữ gìn và phát huy sức mạnh của văn hóa là lĩnh vực mà bất cứ quốc gia nào cũng phải quan tâm bởi nhiệm vụ này gắn liền với sự phát triển xã hội, làm phong phú đời sống tinh thần của người dân và sự vận hành hiệu quả của nhà nước. Lê Nin đã chỉ rõ, nâng cao trình độ văn hóa là một trong những nhiệm vụ bức thiết nhất mà người cộng sản phải làm sau khi giành được chính quyền. Năm 1943, trong hoàn cảnh vô cùng khó khăn, Đảng ta chưa giành được chính quyền nhưng đã có Đề cương văn hóa Việt Nam, thể hiện sức mạnh, vai trò của văn hóa đối với sự nghiệp của Đảng, thể hiện niềm tin, sự lạc quan, chiến thắng của Đảng ta, nhân dân ta. Đến nay, hơn 80 năm ra đời, Đề cương văn hóa vẫn còn nguyên giá trị trong cuộc sống. Hồ Chí Minh- lãnh tụ thiên tài của Đảng ta, sau khi đọc tuyên ngôn độc lập khai sinh ra nhà nước Việt Nam mới đã nhấn mạnh “*Nay nước ta đã giành được độc lập, cần phải có một nền văn hóa hòa hợp với khoa học và hợp với cả nguyện vọng của dân*”, với sự khẳng định “*trong cuộc kiến thiết nước nhà, có 4 vấn đề cần chú ý*

đến, cùng phải coi trọng ngang nhau: chính trị, kinh tế, văn hóa, xã hội. Theo quan điểm của Bác “Văn hóa phải soi đường cho quốc dân đi”, văn hóa dân tộc và con người mới phải được xây dựng, phát triển phù hợp với thời đại, với mục tiêu chiến lược phát triển mới của đất nước. Ngay khi giải phóng Điện Biên, Bác đã cử nhiều thanh niên sang Liên Xô, Trung Quốc học tập về văn hóa, về văn học nghệ thuật, theo học các trường Mỹ thuật, Điện ảnh, Nhạc... để chúng ta có lớp nghệ sỹ gạo cội ngày hôm nay. Có lẽ không có ai lạc quan hơn các nghệ sỹ. Ngay từ năm 1945, khi quân đội ta mới tròn một tuổi, Nhạc sỹ Văn Cao có tác phẩm về Không quân Việt Nam, Hải quân Việt Nam, Công an Việt Nam... hay năm 1949 Văn Cao đã thấy “trùng trùng quân đi như sóng/ lớp lớp đoàn quân tiến về” giải phóng Thủ đô. Rất nhiều tác phẩm từ buổi sơ khai của chính quyền đã khẳng định sự tất thắng của sự nghiệp Cách mạng.

Kể từ khi có Đảng, có Chính quyền, Đảng - Nhà nước ta luôn đặc biệt quan tâm tới đội ngũ Văn nghệ sỹ, đã ban hành nhiều nghị quyết, cơ chế, chính sách, tạo mọi điều kiện thuận lợi, không gian phát triển văn học nghệ thuật, để anh chị em văn nghệ sỹ đắm mình trong đời sống xã hội, cuộc sống của nhân dân. Và đáp lại, đội ngũ văn nghệ sỹ ngày càng trưởng thành, lớn mạnh, có nhiều đóng góp đặc biệt quan trọng đối với sự nghiệp cách mạng của Đảng, sự chấn hưng của dân tộc.

Trong hai cuộc kháng chiến trường kỳ chống thực dân Pháp, đế quốc Mỹ đầy gian khổ song vô cùng oanh liệt, tự hào, rất nhiều văn nghệ sỹ vừa cầm súng, vừa cầm bút, cầm đàn luôn sát cánh cùng mọi tầng lớp nhân dân và toàn dân tộc sẵn sàng hiến dâng, dũng cảm hy sinh, xung kích trên mặt trận tư tưởng- văn hóa; đã viết nên những tác phẩm, những bản anh hùng ca truyền cảm hứng, cổ vũ, khích lệ, tạo nên sức mạnh vô song của toàn dân tộc trong công cuộc chiến đấu, bảo vệ, xây dựng và phát triển đất nước. Bằng những vần thơ, lời văn, câu hát, bản nhạc, nét vẽ, thước phim, vở kịch... Những tác giả quen thuộc như Hồ Chí Minh, Sóng Hồng, Tố Hữu, Văn Cao, Phạm Tuyên, Lưu Hữu Phước, Hoàng Vân, Đỗ Nhuận, Nguyễn Thi, Tô Ngọc Vân, Tường Vy, Trà Giang... và biết bao văn nghệ sỹ nổi tiếng khác đã lan tỏa khí thế cách mạng đến mọi miền của Tổ quốc, ca ngợi lòng dũng cảm và khích lệ tinh thần chiến đấu của quân và dân ta trên chiến trường, trở thành nguồn động viên to lớn trên mọi mặt trận, đã để lại dấu ấn sâu sắc trong lòng nhân dân và là di sản văn hóa quý giá, giúp thế hệ mai sau hiểu rõ hơn về giá trị của độc lập, tự do và sự hy sinh của cha ông. Trong các chiến

dịch, mặc dù gian khổ, khó khăn nhưng các văn nghệ sỹ vẫn xung trận, có mặt ở các chiến trường, các trận đánh, có nhiều sáng tác tại chỗ rất có ý nghĩa, thể hiện tinh thần lạc quan, tin tưởng vào chiến thắng của Đảng, nhân dân, quân đội và chiến sỹ. Đội ngũ văn nghệ sỹ đã cùng với toàn dân, toàn quân “xé dọc Trường Sơn đi cứu nước”, làm nên những thắng lợi vĩ đại “lừng lẫy năm châu, chấn động địa cầu”, thu non sông về một mối, để non sông Tổ quốc ta “Chưa có bao giờ đẹp như hôm nay” vào ngày 30 tháng 4 năm 1975.

Trong công cuộc xây dựng và phát triển đất nước, lan tỏa khắp mạch sống của Tổ quốc như những tế bào máu, đội ngũ văn nghệ sỹ tiếp tục không quản hy sinh, gian khổ để phản ánh, khẳng định sức sống muôn màu, ở mọi vùng miền, mọi ngành nghề, sáng tạo những tác phẩm đậm đà giá trị văn hóa - nhân văn, tiếp thêm sức sống mỹ học, nghệ thuật học, tạo ra nguồn lực tinh thần cho đất nước trên con đường vươn tới sự cường thịnh, tươi đẹp, nhất là vẻ đẹp tâm hồn Việt Nam.

Chúng ta xúc động, tự hào trước những tác phẩm kết tinh tài năng, tâm huyết, trách nhiệm, tận tụy, dấn thân của các thế hệ văn nghệ sỹ; những tác phẩm cổ vũ, khích lệ toàn dân, toàn quân, ghi dấu những năm tháng không thể nào quên của đất nước, thể hiện mạnh mẽ tâm vóc con Lạc cháu Hồng, nuôi dưỡng lòng tự hào dân tộc, tự hào về Đảng và Tổ quốc quang vinh; những tác phẩm đề cao, biểu dương những nhân tố mới, những tấm gương lao động, sản xuất và chiến đấu quên mình. Chúng ta tôn vinh đội ngũ văn nghệ sỹ - những người một lòng đi theo lý tưởng của Đảng, tận tâm phụng sự Tổ quốc, phục vụ nhân dân, đoàn kết một lòng chống lại âm mưu “diễn biến hòa bình”, tự nguyện trở thành người chiến sỹ trên mặt trận văn hóa, tinh nguyện sống và sáng tạo ở những nơi địa đầu Tổ quốc, những mặt trận gian khổ, ác liệt nhất, cùng máu thịt với nhân dân, tấm mình trong thử thách, coi đó là khát vọng, là lẽ sống, là hạnh phúc của đời mình.

Với những đóng góp to lớn, đội ngũ văn nghệ sỹ cách mạng đã trở thành đội quân văn hóa của Đảng, nhân tố nòng cốt làm nên sức vóc, bề dày văn hóa mới, thúc đẩy quá trình hình thành, phát triển ngành công nghiệp văn hóa định hướng XHCN, không ngừng nuôi dưỡng cuộc sống tinh thần của quần chúng nhân dân, góp phần bồi đắp nền văn hiến lâu đời, đặc sắc của dân tộc, làm rạng rỡ non sông, đất nước; được Đảng, Nhà nước trao tặng nhiều phần thưởng, danh hiệu cao quý, hơn hết, đã đi vào lòng người, trở thành hành trang tinh thần tri kỷ và quý báu của nhân dân ta.

Thay mặt lãnh đạo Đảng, Nhà nước, tôi bày tỏ tri ân sâu sắc, nhiệt liệt chúc mừng, biểu dương những thành tựu đã đạt được trong hoạt động văn học nghệ thuật của đội ngũ văn nghệ sỹ trong 80 năm qua.

Thưa các đồng chí, anh chị em văn nghệ sỹ,

Bên cạnh thành tựu, thẳng thắn nhìn nhận, so với thời kỳ kháng chiến kiến quốc, hoạt động văn học nghệ thuật trong giai đoạn đổi mới đất nước đang có phần chững lại, kém khí thế nhiệt huyết; thiếu vắng những tác phẩm có sức khái quát nghệ thuật cao, có năng lực hiệu triệu, lay động, cổ vũ, khích lệ toàn dân, toàn quân muôn người như một, chung sức, đồng lòng, quyết tâm thực hiện các chủ trương chiến lược của Đảng, Nhà nước. Nền văn học nghệ thuật chưa phản ánh sinh động và đầy đủ thực tiễn công cuộc đổi mới và hội nhập quốc tế, giá trị văn hóa truyền thống bị mai một; lúng túng, bị động, chưa chủ động tiếp thu có chọn lọc tinh hoa văn hóa nhân loại, chưa kịp thời ngăn chặn “luồng gió độc” của văn hóa ngoại lai xâm hại văn hóa dân tộc. Nhiều sản phẩm theo xu hướng giải trí vụn vặt, nhất thời; một số kích động những bản năng thấp kém; một số vô vạ quan điểm nghệ thuật nước ngoài thiếu chọn lọc, xa rời chức năng chân thiện mỹ; chưa hoàn thành sứ mệnh cao cả là ngọn đuốc nhân văn, ngọn đuốc trí tuệ, văn hóa soi lối, dẫn đường, kiến tạo những giá trị và lối sống lành mạnh, tiến bộ. Một số văn nghệ sỹ còn thụ động, thiếu khát vọng, chưa dẫn thân, thậm chí tha hóa về tư tưởng chính trị, có tư duy lệch lạc, chạy theo thị hiếu tầm thường, theo lợi ích cá nhân trước mắt, sa ngã, vi phạm pháp luật. Môi trường hoạt động nghệ thuật có lúc, có nơi chưa thật sự tạo ra mạch nguồn cảm hứng, góp phần khơi dậy khát vọng, đam mê của văn nghệ sỹ. Trong sáng tác, biểu diễn, truyền bá các tác phẩm văn học, nghệ thuật còn không ít tác phẩm và hoạt động chưa thể hiện tính tiên tiến và bản sắc dân tộc. Số lượng tác phẩm nhiều nhưng ít tác phẩm có giá trị nghệ thuật cao về tư tưởng và thẩm mỹ. Hoạt động lý luận, phê bình nghệ thuật còn lạc hậu và có biểu hiện tụt hậu, chưa giải đáp được nhiều vấn đề của cuộc sống, còn xa rời thực tiễn, sơ cứng, chưa thực hiện tốt vai trò dẫn dắt, điều phối;

Công tác đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ văn nghệ sỹ còn bất cập, yếu kém, hụt hẫng, không đồng đều... một số hội văn học, nghệ thuật chậm đổi mới nội dung và phương thức hoạt động, lúng túng trong việc tập hợp, phối hợp và phát huy tiềm năng của đội ngũ văn nghệ sỹ...

Thưa các đồng chí và anh chị em Văn nghệ sỹ,

Đất nước ta đang đứng trước cánh cửa lịch sử để bước vào kỷ nguyên mới, kỷ nguyên phát triển, giàu mạnh, vươn mình. Để đạt được mục tiêu lớn lao này, đòi hỏi sự nỗ lực bứt phá của toàn Đảng, toàn dân, toàn quân ta dưới sự lãnh đạo của Đảng, trong đó đóng góp của nền văn học nghệ thuật, đội ngũ văn nghệ sỹ có vai trò đặc biệt quan trọng và đang đặt ra cấp bách. Đảng, Nhà nước, Nhân dân trông chờ và tin tưởng vào sự chuyển mình, vươn lên mạnh mẽ, đóng góp tích cực của đội ngũ văn nghệ sỹ trong giai đoạn cách mạng mới, với 03 đề nghị, sau đây:

Thứ nhất, gia tăng mạnh mẽ đóng góp, cống hiến của đội ngũ văn nghệ sỹ trong thực hiện các mục tiêu chiến lược 100 năm dưới sự lãnh đạo của Đảng, 100 năm thành lập nước, với 03 nội dung cụ thể: (i) **Phấn đấu tạo ra bộ sưu tập mới những tác phẩm để đời, bổ ích**, phản ánh sinh động hiện thực giai đoạn cách mạng mới; soi đường, chiếu sáng cuộc sống, có sức mạnh lay chuyển cảm xúc, hiệu triệu toàn dân, toàn quân thực hiện chủ trương của Đảng; khơi dậy, quy tụ lòng dân, nhân lên sức dân, cùng toàn Đảng, toàn dân toàn quân, tạo thành sức mạnh vô địch đưa sự nghiệp cách mạng Việt Nam vươn lên chiếm lĩnh đỉnh cao mới; tích cực đóng góp xây dựng văn minh nhân loại. (ii) **Tập trung xây dựng con người xã hội chủ nghĩa**. Sứ mệnh cao cả nhất của đội ngũ văn nghệ sỹ cách mạng là kiến tạo nhân cách văn hóa, xây dựng con người xã hội chủ nghĩa. Qua các tác phẩm tốt để gieo vào trái tim người đọc, người xem những điều tốt đẹp, bồi dưỡng tâm hồn, tình cảm, hoàn thiện nhân cách, đạo đức, trí tuệ, bản lĩnh con người Việt Nam, hướng họ đến với những giá trị của chân, thiện, mỹ; bài trừ, thanh lọc những cái xấu, cái ác; định hướng, dẫn dắt nhân dân tới những giá trị cao quý, tương lai tươi sáng và khát vọng chân chính. (iii) **Cơ sở để thực hiện các nội dung trên rất khả quan**. Sự nghiệp đổi mới sau 40 năm với thể và lực, thời cơ, vận hội, kể cả nguy cơ và thách thức đang cung cấp cho văn nghệ sỹ những chất liệu quý giá, nguồn động lực mới, nền tảng cho những bước chuyển mình mạnh mẽ, cho sự ra đời những tác phẩm lớn có giá trị về tư tưởng, nghệ thuật, tinh nhân văn, lời cuốn công chúng; tất cả đã sẵn sàng và sự tập trung tài năng, tâm huyết, khát vọng dẫn thân quyết liệt, đổi mới sáng tạo đúng đắn, mạnh mẽ của đội ngũ văn nghệ sỹ là điểm nút để những giá văn hóa, nghệ thuật, tinh thần, cốt cách Việt Nam vươn xa, bay cao, tiếp cận và hòa vào nền văn minh nhân loại. Mục tiêu của chúng ta là văn học nghệ thuật, văn hóa phải phục vụ nhân dân, nhân dân có quyền thụ hưởng bởi đời sống không chỉ là cơm ăn, áo mặc mà đòi hỏi cuộc sống tinh thần cũng phải

được cải thiện, được hưởng thụ. Chúng ta suy nghĩ gì khi một bộ phận người dân không những chưa được no, được ấm mà còn đói văn hóa nghệ thuật?

Thứ hai, tập trung xây dựng nền văn học nghệ thuật dưới sự lãnh đạo của Đảng xứng tầm trong kỷ nguyên vươn mình của dân tộc, với 03 trụ cột cơ bản: (i) **Xây dựng đội ngũ văn nghệ sỹ thật sự là những chiến sỹ cách mạng kiên trung trên mặt trận văn hóa tư tưởng của Đảng.** Tập trung xây dựng đội ngũ văn nghệ sỹ có tư tưởng lành mạnh, lập trường đúng đắn, trung thành với lý tưởng của Đảng, gắn bó máu thịt với vận mệnh của dân tộc, với sự nghiệp đổi mới, với đời sống lao động sản xuất của nhân dân, hết lòng phụng sự Tổ quốc, phục vụ nhân dân; có ý thức sâu sắc về sứ mệnh, thiên chức nghệ thuật cao cả; có tác phong làm việc đúng đắn, có đạo đức trong sáng, chịu đựng được gian khổ, chất phác; chống xa rời quần chúng, xa rời thực tế, xa rời chính trị, xa rời lao động; luôn trau dồi tư tưởng chính trị, quan điểm lập trường cách mạng, tri thức, vốn sống, vốn hiểu biết; có khát vọng, hoài bão lớn về sự sáng tạo, dám đổi mới, sắc bén, mạnh mẽ, nhiệt huyết trong miêu tả, ca ngợi cũng như phê bình; tích cực thâm nhập, không ngừng đi sâu nắm bắt thực tiễn, phản ánh chân thực mọi góc cạnh cuộc sống, nhất là những chủ đề phục vụ mục tiêu xây dựng đất nước ngày càng phát triển, phồn thịnh, vì cuộc sống ấm no, hạnh phúc của nhân dân theo đúng chủ trương của Đảng. Văn nghệ sỹ phải không ngừng bám sát nhịp sống, hơi thở của nhân dân, hòa mình cùng đất nước, dám đi vào những vấn đề gai góc, phức tạp, nhạy cảm của cộng đồng, đến với vùng sâu, vùng xa, vùng khó khăn, vùng đồng bào các dân tộc thiểu số, biên cương, hải đảo, phát hiện và phản ánh những nhân tố mới, cách làm hay, những vấn đề mới nảy sinh trong cuộc sống, tham gia tích cực và có trách nhiệm vào các nhiệm vụ của xã hội. Vốn sống của văn nghệ sỹ phải vươn ra khắp mọi miền Tổ quốc; phải đập cùng nhịp đập trái tim của Tổ quốc. (ii) **Về tác phẩm,** phải có bản sắc, giá trị tư tưởng xã hội chủ nghĩa và nghệ thuật cao; phản ánh tâm hồn, phong thái, cốt cách; khơi dậy khí phách, niềm tự hào dân tộc, những điều lớn lao, mạnh mẽ của con người và dự báo tương lai; có khả năng lan tỏa đạo đức xã hội chủ nghĩa, bổ ích đối với công chúng, tạo thành sức mạnh văn hóa giúp dân tộc trường tồn. Nhiệm vụ bảo tồn và phát huy văn hóa dân tộc, văn hóa dân gian là cực kỳ quan trọng bởi văn hóa dân tộc là bản sắc, văn hóa dân gian là truyền thống (iii) **Nghệ thuật phải giản dị và có linh hồn, có thần** (dễ hiểu, dễ thấm, dễ ngâm, đồng thời phải hay, đặc sắc, độc đáo, thu hút, lan tỏa và thuyết phục được quần chúng; vừa phát huy giá trị văn hóa truyền

thống của dân tộc như chủ nghĩa yêu nước, nhân văn sâu sắc, giàu bản sắc dân tộc, vừa là tấm gương chân thực phản ánh hiện thực sống động sự bút phá, vươn mình của đất nước, của dân tộc trong kỷ nguyên mới. Người sáng tạo nghệ thuật phải thấu hiểu chủ trương chiến lược mà Đảng đang lãnh đạo thực hiện, thấu hiểu tình trạng đất nước, thấu hiểu cuộc sống của nhân dân, trên nền tảng mỹ học Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh để có được những tác phẩm tái hiện lại đời sống một cách giản dị chân thành; vừa cổ vũ, động viên, khích lệ, khơi dậy khát vọng xây dựng đất nước phồn vinh, hạnh phúc, vừa dám phê bình, tố cáo những mặt sai trái, không làm ngơ, bỏ qua các góc ngách gay gắt. Chỉ khi nghệ thuật phản ánh hiện thực chân thực đúng đắn, nghệ thuật mới sinh sôi và có như vậy nghệ sỹ, nghệ thuật mới có công chúng, đi được vào lòng công chúng, sống được với thời gian và trở nên có giá trị.

Thứ ba, đổi mới mạnh mẽ công tác quản lý, phát triển, ươm tạo, bồi dưỡng, phát huy các tài năng văn học, nghệ thuật. Nghị quyết Đại hội lần thứ XIV của Đảng cần có Nghị quyết Trung ương về phát triển văn hóa, văn nghệ trong giai đoạn mới. Ban Bí thư, Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, Ban Tuyên giáo Trung ương phối hợp với các cơ quan liên quan nghiên cứu, sớm tham mưu triển khai có hiệu quả “Chương trình mục tiêu quốc gia về phát triển Văn hóa giai đoạn 2025-2035”; thực hiện mục tiêu quốc gia về văn hóa đến năm 2045; kiểm điểm việc thực hiện Nghị quyết số 23 ngày 16 /06/ 2008 của Bộ Chính trị về “Tiếp tục xây dựng và phát triển văn học nghệ thuật trong thời kỳ mới” và nghiên cứu ban hành Chiến lược quốc gia về xây dựng nền văn học nghệ thuật trong kỷ nguyên mới, kỷ nguyên vươn mình của dân tộc; xác định cụ thể các mục tiêu, chỉ tiêu hướng đến về tác phẩm, về xây dựng phát triển ngành công nghiệp văn hóa định hướng XHCN, về cơ chế ươm tạo, bồi dưỡng, phát huy các tài năng văn học, nghệ thuật, về đóng góp đối với văn minh nhân loại. Đổi mới mạnh mẽ phương thức lãnh đạo quản lý, tạo mọi điều kiện để văn nghệ sỹ thâm nhập sâu rộng thực tế sôi động của đất nước, đồng hành, gắn bó máu thịt với công cuộc lao động sáng tạo của nhân dân ta trên mọi lĩnh vực của đời sống, nâng cao lòng yêu nước trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Đổi mới chính sách đãi ngộ, sử dụng, tôn vinh tài năng của văn nghệ sỹ trên cơ sở toàn diện, chặt chẽ, khoa học, công tâm, minh bạch và kịp thời, tạo sự phấn khởi, tin tưởng trong xã hội, sự đồng thuận, đoàn kết trong văn nghệ sỹ; có nhiệm vụ cụ thể, phong trào sáng tác theo các chủ trương chiến lược của Đảng.

Quốc hội, Chính phủ, các Ban của Đảng, các cơ quan liên quan cần phối hợp tháo gỡ những nút thắt về pháp luật, cơ chế, chính sách, ngân sách, tài chính, đầu tư... tạo nguồn lực, tạo không gian cho văn nghệ sỹ tự do sáng tạo, sáng tác. Nhưng, đi đôi với đó là phải đấu tranh với những tư tưởng lệch lạc, suy thoái, phi văn hóa. Bên cạnh đó phải chú trọng đào tạo bồi dưỡng nhân tài, nguồn nhân lực đủ mạnh cho đội ngũ Văn nghệ sỹ phục vụ cho kỷ nguyên mới của dân tộc.

Thưa các đồng chí, các anh chị em văn nghệ sỹ,

Chủ tịch Hồ Chí Minh đã căn dặn «văn hóa nghệ thuật cũng là một mặt trận. Anh chị em là chiến sỹ trên mặt trận ấy, chiến sỹ nghệ thuật có nhiệm vụ... phụng sự Tổ quốc, phụng sự Nhân dân...», chiến sỹ nghệ thuật cần có lập trường vững, tư tưởng đúng... Về sáng tác, cần hiểu thấu, liên hệ và đi sâu vào đời sống của Nhân dân... Văn hoá, nghệ thuật cũng như mọi hoạt động khác, không thể đứng ngoài, mà phải ở trong kinh tế và chính trị». Đất nước ta đang bước vào giai đoạn phát triển mới, với quyết tâm, khí thế mới, niềm tin và khát vọng về một nước Việt Nam hùng cường, với sự kỳ vọng lớn lao về những đóng góp

từ sức mạnh chính trị tạo ra nền văn học nghệ thuật và đội ngũ văn nghệ sỹ.

Đảng, Nhà nước, Nhân dân tin tưởng rằng, phát huy truyền thống vẻ vang, đội ngũ văn nghệ sỹ nước nhà nhất định sẽ đạt những thành tựu mới, chiếm lĩnh những đỉnh cao mới trong sáng tạo nghệ thuật, không ngừng bồi đắp, xây dựng nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc, tạo sức mạnh nội sinh cho phát triển đất nước và góp phần tích cực phát triển văn minh nhân loại.

Tôi thực sự xúc động trước tình cảm của những Văn nghệ sỹ có mặt ngày hôm nay. Xin cảm ơn các Văn nghệ sỹ đã đến dự và phát biểu thể hiện trách nhiệm của mình đối với đất nước, đối với nhân dân và đối với nền văn hóa, nghệ thuật của dân tộc.

Nhân dịp năm mới 2025 và Xuân Ất Tỵ sắp tới, Thay mặt Lãnh đạo Đảng, Nhà nước và nhân danh cá nhân, Tôi chúc tất cả các quý vị đại biểu, anh chị em văn nghệ sỹ cùng toàn thể các đồng chí mạnh khỏe, hạnh phúc, thành công.

Xin trân trọng cảm ơn!

Chúc
Mừng
Năm
Mới

Xuân Ất Tỵ 2025

*Tổng Bí thư Tô Lâm phát biểu
tại hội nghị gặp mặt đại biểu văn nghệ sĩ.*

*Ủy viên Bộ Chính trị, Bí thư Trung ương Đảng,
Trưởng Ban Tuyên giáo Trung ương Nguyễn Trọng Nghĩa
phát biểu tại hội nghị.*

*Phó Chủ tịch Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc
Việt Nam, Chủ tịch Liên hiệp các Hội Văn học nghệ
thuật Việt Nam Đỗ Hồng Quân phát biểu.*

Phát huy truyền thống đồng hành cùng dân tộc **Âm nhạc tiếp tục đồng hành trong kỷ nguyên vươn mình của đất nước**

▪ **Thiếu tướng - Nhạc sĩ NGUYỄN ĐỨC TRỊNH**
Chủ tịch Hội Nhạc sĩ Việt Nam

Chủ tịch Hồ Chí Minh đã từng nói: Người nghệ sĩ là chiến sĩ, tác phẩm văn nghệ là vũ khí đấu tranh. Trong suốt chiều dài lịch sử gần một thế kỷ, âm nhạc cách mạng Việt Nam luôn vận động, bám sát hiện thực, trở thành biên niên sử âm thanh, khắc họa những chặng đường lịch sử hào hùng của đất nước. Âm nhạc cách mạng thực sự là vũ khí sắc bén; là bài ca ra trận trong kỷ nguyên giải phóng dân tộc; là khúc ca khải hoàn, cổ vũ, động viên, lay động hàng triệu con tim trong kỷ nguyên đổi mới; âm nhạc tiếp tục góp phần khơi dậy hào khí non sông, khích lệ niềm tự hào, tinh thần tự chủ, tự tin, tự lực, tự cường, khát vọng phát triển đất nước trong kỷ nguyên vươn mình của dân tộc.

Ngay từ đầu thế kỷ trước, dòng âm nhạc cách mạng đã trở thành vũ khí sắc bén, tạo nên sức mạnh tinh thần to lớn, với lòng yêu nước, với tinh thần dân tộc và khí thế hào hùng xả thân vì đại nghĩa, vì độc lập tự do của dân tộc, đóng góp tích cực vào công cuộc cách mạng và kháng chiến trường kỳ chống ngoại xâm với những âm hưởng hào hùng còn vang vọng mãi tới hôm nay và mai sau. Nối tiếp con đường của nền văn nghệ cứu quốc ấy, Hội Nhạc sĩ Việt Nam ra đời trong thời kỳ cam go đấu tranh thống nhất đất nước, bảo vệ và xây dựng Tổ quốc, âm nhạc cách mạng Việt Nam tiếp tục thổi bùng lên ngọn lửa truyền thống, khơi dậy trong mỗi người tình yêu con người, yêu thiên nhiên, yêu cuộc sống, ý chí vượt lên khó khăn thách thức, vượt lên chính mình để hướng tới những giá trị Chân - Thiện - Mỹ trong âm nhạc. Đội ngũ nhạc sĩ hình thành và phát triển

trong các cuộc kháng chiến vệ quốc như là sự phò tá của lịch sử trở thành nòng cốt trong đội ngũ nhạc sĩ cách mạng. Nhiều tác phẩm và sự cống hiến của đội ngũ nhạc sĩ thời đó là ngọn nguồn tạo nên truyền thống và những đỉnh cao trong sáng tác, biểu diễn âm nhạc của đất nước.

Từ trong cách mạng, nền âm nhạc nước nhà đã trở thành một vũ khí sắc bén, một sức mạnh tinh thần to lớn góp phần xứng đáng vào chiến công của các cuộc kháng chiến vệ quốc vĩ đại và thành tựu xây dựng đổi mới đất nước.

Niềm tự hào ấy cũng là trách nhiệm. Trách nhiệm vẻ vang và rất nặng nề. Lớp những người đi trước đã làm “âm nhạc khiến tinh thần của con người bộc phát ra những đốm lửa” để bùng lên thành ngọn lửa. Ngọn lửa của lòng yêu nước, của tinh thần dân tộc, của khí thế hào hùng xả thân vì Độc lập – Tự do của dân tộc. Ngọn lửa của tình yêu con người, yêu thiên nhiên, yêu cuộc sống. Ngọn lửa của ý chí vượt lên khó khăn thách thức, vượt lên chính mình để hướng tới cái đẹp, cái thiện.

Thời nào cũng thế, đất nước luôn rất cần những ngọn lửa lòng ấy. Rất cần những giai điệu có sức lôi cuốn ấy để muôn người như một cùng chung sức đồng lòng, để nền Độc lập - Tự do của dân tộc, chủ quyền của đất nước được giữ vững, để đất nước phát triển nhanh hơn, bền

vững hơn, thực sự giàu mạnh, kịp sánh với năm châu bè bạn; để người Việt Nam được sống trong hòa bình, hạnh phúc, trong yêu thương và nhân ái chan hòa.

Không thể kể hết công lao, sức sáng tạo, cống hiến và hy sinh của các thế hệ Nhạc sĩ Việt Nam dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng Sản Việt Nam quang vinh và Bác Hồ vĩ đại. Mỗi bài hát như trở thành sức mạnh tinh thần: “Tiếng hát át tiếng bom” và những đêm không ngủ “Hát cho đồng bào tôi nghe” Âm nhạc thực sự trở thành một vũ khí đấu tranh sắc bén. Tiếng hát đã thắp lên ngọn lửa cho thế hệ trẻ “Xẻ dọc Trường Sơn đi cứu nước”, “Mỗi chiếc gậy Trường sơn” là một mạch nguồn của Đất Mẹ tiếp sức cho hàng ngàn, hàng vạn trái tim khát khao độc lập, tự do xông lên phía trước “Xuống đường”, “Tiến về Sài Gòn” mang tinh thần “Hà Nội - Điện Biên trên không”, tạo nên những “Mùa xuân trên thành phố Hồ Chí Minh” và âm nhạc đã góp sức tạo nên lời non sông bất hủ “Việt Nam ơi!, mùa xuân đến rồi”...

Bước vào thời kỳ đổi mới, tiếp tục sự nghiệp sáng tạo của thế hệ nhạc sĩ đàn anh đi trước, lớp nhạc sĩ kế cận và các nhạc sĩ trẻ vẫn duy trì định hướng “Đề cao chủ nghĩa yêu nước và nhân văn, gắn bó với dân tộc, nỗ lực phản ánh chân thật cuộc đấu tranh cách mạng và lao động sáng tạo của nhân dân”. Danh nhân văn hóa thế giới Nguyễn Trãi, đồng thời là một nhà chính trị kiệt xuất của dân tộc ta cho rằng: “Hòa bình là gốc của nhạc, thanh âm là văn của nhạc”. Quốc thái, dân an thì đó là cái gốc tươi đẹp của âm nhạc. Chăm lo để “yên dân” là vun gốc cho đời sống có nhiều thanh âm lành mạnh, trong sáng và cao cả.

Âm nhạc đồng hành và góp phần bồi đắp đời sống văn hóa tinh thần của đất nước. Là một tổ chức chính trị - nghề nghiệp được Đảng và Nhà nước giao nhiệm vụ, Hội Nhạc sĩ Việt Nam nhận thức sâu sắc về trách nhiệm và tình cảm của mình trong mỗi chặng đường đồng hành ấy. Bước vào kỷ nguyên mới, kỷ nguyên vươn mình của dân tộc Việt Nam, đó là kỷ nguyên phát triển, kỷ nguyên giàu mạnh dưới sự lãnh đạo, cầm quyền của Đảng Cộng sản, xây dựng thành công nước Việt Nam xã hội chủ

nghĩa, dân giàu, nước mạnh, xã hội dân chủ, công bằng, văn minh, sánh vai với các cường quốc năm châu. Mọi người dân đều có cuộc sống ấm no, hạnh phúc, được hỗ trợ phát triển, làm giàu; đóng góp ngày càng nhiều cho hòa bình, ổn định, phát triển của thế giới, hạnh phúc của nhân loại và văn minh toàn cầu. Đích đến của kỷ nguyên vươn mình là dân giàu, nước mạnh, xã hội xã hội chủ nghĩa, sánh vai với các cường quốc năm châu. Đội ngũ những người làm công tác âm nhạc hôm nay như được truyền thêm những năng lượng tích cực mới. Đích đến sẽ là nền âm nhạc có sức vươn mình mạnh mẽ. Giới âm nhạc Việt Nam tiếp tục xây dựng một nền âm nhạc tiên tiến, chuyên nghiệp. Chủ động khai thác và làm chủ khoa học công nghệ, chuyển đổi số gắn với sự sáng tạo, cảm xúc của con người là trung tâm, phấn đấu có những tác phẩm đỉnh cao thuộc các thể loại nhạc kịch, vũ kịch, giao hưởng, hợp xướng, chú trọng tới lĩnh vực ca khúc, thế mạnh truyền thống của nền âm nhạc nước nhà, khuyến khích nhạc sĩ trẻ tìm tòi sáng tạo ra nhiều sản phẩm âm nhạc mới, xây dựng nền công nghiệp văn hóa trong âm nhạc đáp ứng nhu cầu thưởng thức của giới trẻ, hội nhập với thị trường âm nhạc thế giới, đáp ứng sự tin tưởng của Đảng, Nhà nước và nhân dân trong kỷ nguyên vươn mình của đất nước.

Bước vào kỷ nguyên vươn mình của dân tộc, âm nhạc cách mạng tiếp tục sự nghiệp vẻ vang của mình, cất cao lời ca, cổ vũ, động viên toàn dân cùng vươn lên dưới sự lãnh đạo của Đảng, trong kỷ nguyên phát triển bứt phá, tăng tốc, xây dựng thành công nước Việt Nam xã hội chủ nghĩa, giàu mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh, phồn vinh, hạnh phúc; đuổi kịp, tiến cùng, sánh vai với các cường quốc năm châu; đóng góp ngày càng nhiều cho hòa bình, hạnh phúc, ổn định, phát triển của thế giới và văn minh nhân loại.

“Mơ ước ngàn năm cất cánh bay lên
Khát vọng rộng thiêng cất cánh bay lên
Vượt qua chính mình vươn ra biển lớn
Thế đứng tự cường sánh bước năm châu”

(Trích lời bài hát “Đất nước vươn mình”
Nhạc: Nguyễn Đức Trinh. Thơ: Lê Cảnh Nhạc)

HỘI NGHỊ BAN CHẤP HÀNH HỘI NHẠC SĨ VIỆT NAM MỞ RỘNG: NHIỀU THÀNH TÍCH ẤN TƯỢNG, HƯỚNG TỚI ĐẠI HỘI ĐẠI BIỂU TOÀN QUỐC LẦN THỨ XI

Hội nghị Ban Chấp hành Hội Nhạc sĩ Việt Nam mở rộng kỳ họp thứ 9 nhiệm kỳ X (2020 - 2025), hướng tới Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XI nhiệm kỳ 2025 - 2030 đã diễn ra ngày 16/12/2024 tại thành phố Hà Nội.

Tham dự Hội nghị có PGS.TS, nhạc sĩ Đỗ Hồng Quân - Phó Chủ tịch Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam; Chủ tịch Liên hiệp các Hội Văn học nghệ thuật Việt Nam, Chủ tịch Hội đồng nghệ thuật Hội Nhạc sĩ Việt Nam; TS Lê Trọng Nin - Chuyên viên Vụ Văn hóa Văn nghệ, Ban Tuyên giáo Trung ương. Về phía Hội Nhạc sĩ Việt Nam có Chủ tịch Hội - Thiếu tướng, nhạc sĩ Đức Trịnh, các Phó Chủ tịch Hội: NSND Phạm Ngọc Khôi, NSƯT Trần Vương Thạch, Nhà lý luận phê bình Nguyễn Thị Minh Châu, Trưởng Ban Kiểm tra - nhạc sĩ Trần Nhật Dương, các Ủy viên Ban Thường vụ, Ủy viên Ban Chấp hành, đại diện các ban chuyên môn cùng các Chi hội trưởng, Chi hội phó đến từ 67 Chi hội và đoàn nhạc sĩ trên toàn quốc. Hội nghị thông qua các nội dung Báo cáo tổng kết công tác năm 2024 và nhiệm vụ công tác năm 2025.

MỘT NĂM ĐẠT HIỆU QUẢ VÀ THÀNH TÍCH CAO

Năm 2024 gắn liền với những sự kiện trọng đại của đất nước, một năm hoạt động với khối lượng công việc quá lớn, đạt hiệu quả và thành

tích cao, Ban Chấp hành Hội ghi nhận và đánh giá cao về kết quả đã đạt được trong năm qua.

Về hoạt động chuyên môn, Hội chủ động xây dựng các đề án trọng tâm theo kế hoạch 390-KH/BTGTW của Ban Tuyên giáo Trung ương về tổ chức các hoạt động tổng kết 50 năm nền văn học, nghệ thuật Việt Nam sau ngày đất nước thống nhất (30/4/1975 - 30/4/2025). Tiếp tục thực hiện và đẩy mạnh tuyên truyền về học tập, làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh; Cuộc vận động sáng tác Tháng âm nhạc “Bài ca Điện Biên” chào mừng kỷ niệm 70 năm Chiến thắng Điện Biên Phủ (1954-2024); Cuộc vận động sáng tác âm nhạc chủ đề “Bài ca thống nhất” hướng tới kỷ niệm 50 năm ngày đất nước thống nhất (1975 - 2025); Cuộc vận động sáng tác ca khúc chủ đề “Hát tiếp khúc quân hành” chào mừng kỷ niệm 80 năm Ngày thành lập Quân đội nhân dân Việt Nam (22/12/1944 - 22/12/2024), 35 năm Ngày hội Quốc phòng toàn dân (22/12/1989 - 22/12/2024).

Bên cạnh đó, Hội đã phối hợp tổ chức các cuộc vận động sáng tác về đề tài: Tòa án, Quốc hội, Y tế, Phụ nữ Việt Nam, Công an nhân dân, Giao thông vận tải; đề tài các tỉnh thành: TP.HCM, Hà Nội, Tuyên Quang, Bạc Liêu, Lai Châu, Thanh hóa, Ninh Bình, quần đảo Trường Sa... Hội đã tổ chức thành công 2 lớp tập huấn chuyên môn cho các nhạc sĩ khu vực

Đồng bằng sông Cửu Long và miền Đông Nam Bộ tại Bạc Liêu; lớp tập huấn chuyên môn âm nhạc cho các nhạc sĩ khu vực Nam Trung Bộ và Tây Nguyên tại Phú Yên.

Cũng trong năm 2024, Hội tiếp tục phối hợp với Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch tổ chức 2 trại sáng tác tại Tam Đảo (Vĩnh Phúc) và Nha Trang (Khánh Hòa) theo kế hoạch hàng năm. Trọng tâm của 2 trại sáng tác là hưởng ứng những ngày kỷ niệm lớn của đất nước trong năm 2024, 2025. Ngoài ra, Hội còn phối hợp với các Ban, ngành tổ chức 3 trại sáng tác như Tòa án Tối cao, Quốc hội, Điện Biên tại Trung tâm Đào tạo tài năng trẻ và sáng tác Quảng Ninh. Nhìn chung, các trại sáng tác đã thu hút được đông đảo nhạc sĩ hưởng ứng và có nhiều tác phẩm với đa dạng chủ đề đạt chất lượng, có hiệu quả, phù hợp nội dung yêu cầu trại để ra.

Việc tổ chức các liên hoan âm nhạc được chú trọng trong năm qua, Hội đã tổ chức thành công Liên hoan Âm nhạc về tác phẩm mới, Liên hoan biểu diễn Giọng ca Việt và độc tấu nhạc cụ với hơn 300 nhạc sĩ, nghệ sĩ từ các 42 chi hội cả nước. Đồng thời, phối hợp với Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch tổ chức Liên hoan Ca múa nhạc toàn quốc đợt 1 tại Vĩnh Phúc, đợt 2 tại Bình Dương.

Năm 2024 công tác Lý luận đã được đẩy mạnh. Nhiều Hội thảo chuyên ngành, Hội thảo khoa học,

tọa đàm trong cả nước do Hội đồng Lý luận Phê bình VHNT Trung ương, các bộ, ban ngành tổ chức đã thu hút được nhiều nhà chuyên môn tham gia, các tham luận với nhiều đề tài được đánh giá cao như: “Âm nhạc khắc họa chiến thắng Điện Biên Phủ 70 năm trước và những năm sau”; “Triển khai xây dựng tiêu chí Người Hà Nội góp phần xây dựng Người Hà Nội thanh lịch, văn minh”; “Hệ giá trị văn hóa của Hà Nội dưới góc độ âm nhạc”, “Di sản văn hóa, văn nghệ của Nguyễn Đình Thi cho hôm nay”; “Tài năng trẻ - Nguồn lực sáng tác và phát triển văn hóa, nghệ thuật”...

Một trong những điểm nhấn là Giải thưởng Âm nhạc Việt Nam năm 2024 đã nâng cấp quy mô. Hội phối hợp với Sở Văn hóa và Thể thao Hải Phòng tổ chức Lễ trao Giải thưởng Âm nhạc Việt Nam với quy mô lớn, quảng bá và truyền thông rộng khắp trong cả nước, được truyền hình trực tiếp trên sóng VTV1. Đáng chú ý, giải thưởng năm nay đã mở rộng thêm giải Sol Vàng với các hạng mục như Giải Sol vàng, Sol bạc cho các MV, live concert, nghệ sĩ biểu diễn, nhà sản xuất âm nhạc.

Về công tác kiểm tra, Ban Kiểm tra theo sát hoạt động của các chi hội, có những thông tin, trao đổi, định hướng kịp thời giữa các thành viên; Nắm bắt tình hình, giải quyết, kết luận thỏa đáng, trả lời nhanh chóng các vụ đơn thư, khiếu kiện; thực hiện công tác giám sát Đại hội cơ sở và Đại hội đại biểu toàn quốc đảm bảo đúng quy trình và các văn kiện trình Đại hội.

Đối với công tác chi hội và hội viên, các Chi hội Lạng Sơn, Hà Giang, Khánh Hòa, Phú Yên đã tổ chức Đại hội nhiệm kỳ theo đúng điều lệ, đạt kết quả tốt. Năm qua đã tổ chức thành lập thêm 2 chi hội mới là Ninh Bình và Thủ Đức (TP.HCM). Một số

chi hội đang chuẩn bị thủ tục thành lập, nhanh chóng hoàn thành hồ sơ để tổ chức Đại hội như: Quảng Nam, Hưng Yên, Hà Nam, Tuyên Quang, Bắc Cạn... Cùng với đó, các chi hội trưởng rà soát lại số lượng hội viên chính thức, báo cáo để BTC Đại hội làm cơ sở chuẩn y số lượng bầu đại biểu đi dự Đại hội đại biểu toàn quốc tại Hà Nội. Các chi hội hoàn thành việc tổ chức Đại hội cơ sở trong quý I năm 2025, chậm nhất là ngày 10/04/2025. Đối với chi hội đến thời hạn tổ chức Đại hội nhiệm kỳ thì kết hợp tổ chức trong một lần. Thống nhất việc tổ chức Đại hội cơ sở Liên Chi hội đối với hai khu vực lớn là Hà Nội và TP.HCM. Các Chi hội địa phương tổ chức độc lập, lãnh đạo Hội sẽ chỉ đạo trực tiếp.

Tại Hội nghị lần này, trên cơ sở 76 hồ sơ xin gia nhập Hội, Ban Chấp hành xem xét và kết nạp 48 hội viên gồm: 20 chuyên ngành sáng tác, 24 chuyên ngành biểu diễn, 04 chuyên ngành đào tạo. Việc kết nạp hội viên, Ban Chấp hành chỉ chấp thuận với hồ sơ xin gia nhập Hội khi có sự đồng ý của Chi hội tại địa phương.

Các đơn vị trực thuộc Hội có nhiều hoạt động tích cực. Tạp chí Âm nhạc Việt Nam đã được Bộ Thông tin và Truyền thông cấp phép hoạt động số 323/GP-BTTTT ngày 31/10/2024 về 2 loại hình: Báo giấy “Tạp chí Âm nhạc Việt Nam” và loại hình Điện tử “Tạp chí điện tử Âm nhạc Việt Nam”. Website cập nhật kịp thời mọi hoạt động của Hội và những sự kiện âm nhạc trong nước. Tính đến hết năm 2024, số lượng hội viên của Trung tâm Bảo vệ quyền tác giả Âm nhạc Việt Nam là 6.425. Tổng số tiền sử dụng quyền tác giả âm nhạc mà VCPMC đã thu tăng hơn so với cùng kỳ năm trước.

Trong năm 2024, Trung tâm Phát triển nghệ thuật Âm nhạc Việt

Nam thực hiện 51 chương trình thiết thực chào mừng các ngày lễ lớn của đất nước, thu hút đông đảo khán giả trong và ngoài nước. Công tác truyền dạy ca trù, hát xẩm... được duy trì thường xuyên với nhiều hình thức, kể cả truyền dạy online. Trung tâm Đào tạo Tài năng trẻ và sáng tác phối hợp với Văn phòng Hội tổ chức thành công các trại sáng tác và lớp tập huấn. Công tác phối hợp trong việc bồi dưỡng nâng cao nghiệp vụ chuyên môn trong công tác giảng dạy, giúp các học viên có kiến thức tốt về âm nhạc. Tuy mới được thành lập nhưng Trung tâm Âm nhạc trẻ đã hoạt động rất tích cực, triển khai các nhiệm vụ do Ban Chấp hành phân công trực tiếp, phối hợp tổ chức các cuộc thi đạt kết quả tốt như: Liên hoan các ban nhạc toàn quốc tại Sơn Tây, Liên hoan Piano-guitar tại Đắk Nông...

NHIỆM VỤ CHỦ YẾU NĂM 2025

Năm 2025 là năm bản lề ghi dấu ấn kết thúc nhiệm kỳ X (2020 - 2025) và bắt đầu nhiệm kỳ XI (2025 - 2030), đồng thời đây cũng là năm diễn ra nhiều sự kiện lịch sử trọng đại của đất nước. Vì vậy, năm 2025 tiếp tục là năm Hội Nhạc sĩ Việt Nam thực hiện nhiều nhiệm vụ quan trọng, Hội nghị cũng thông qua các nhiệm vụ chủ yếu của năm như sau:

Tổ chức Đại hội nhiệm kỳ XI (2025 - 2030) là nhiệm vụ quan trọng hàng đầu. Tổ chức Đại hội cơ sở tại các chi hội trong phạm vi toàn quốc với tinh thần đoàn kết, thống nhất cao (hoàn thành trong tháng 4/2025), đóng góp tích cực vào thành công của Đại hội đại biểu toàn quốc nhiệm kỳ XI (2025 - 2030). Việc tổ chức Đại hội đại biểu Hội Nhạc sĩ Việt Nam nhiệm kỳ XI (2025 - 2030) dự kiến được diễn ra trong tháng 6 năm 2024.

Tiếp tục tổ chức các hoạt động chuyên môn như tổ chức trại sáng tác của Hội tại Trung tâm Đào tạo tài

năng trẻ và sáng tác ở Quảng Ninh, phối hợp với Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch tổ chức 2 Trại sáng tác tại miền Trung và Nam bộ. Cùng với đó, quan tâm tới công tác hỗ trợ sáng tạo văn học nghệ thuật, hỗ trợ đầu tư các tác phẩm âm nhạc trong các chuyên ngành: sáng tác, lý luận và các chương trình biểu diễn chuyên đề. Tổ chức xét giải, tổng kết, trao giải thưởng cuộc vận động sáng tác ca khúc chủ đề “Bài ca Thống nhất”.

Về công tác biểu diễn, năm 2025 Hội sẽ tổ chức Liên hoan Âm nhạc toàn quốc chào mừng 50 năm ngày Giải phóng hoàn toàn miền Nam, thống nhất đất nước (1975 - 2025); 80 năm Cách mạng Tháng Tám và Quốc khánh 2/9 (1945 - 2025), Đại hội

đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng Cộng sản Việt Nam và Đại hội đại biểu toàn quốc Hội Nhạc sĩ Việt Nam lần thứ XI. Tiếp tục tổ chức theo định kỳ các hoạt động biểu diễn chào mừng Ngày Âm nhạc Việt Nam 3/9 tại trung ương và các địa phương cả nước.

Về công tác Lý luận phê bình, tổ chức tọa đàm âm nhạc trẻ hiện nay, tổ chức Hội thảo Âm nhạc 50 năm qua.

Thực hiện kế hoạch 390 là một trong những nhiệm vụ được Hội quan tâm. Theo đó, tổ chức bình chọn và biểu diễn 50 tác phẩm tiêu biểu (1975 - 2025). Tổ chức cuộc vận động sáng tác âm nhạc chủ đề “Bài ca thống nhất”. Tổ chức Liên hoan Âm nhạc mới Á - Âu và trao giải thưởng tác phẩm âm nhạc

xuất sắc về viết về đất nước, văn hóa con người Việt Nam.

Giải thưởng Âm nhạc Quốc gia Việt Nam thường niên tiếp tục xét thưởng và tổ chức lễ trao giải thưởng năm 2025 đảm bảo chất lượng và quy mô quốc gia.

Ban Chấp hành Hội Nhạc sĩ Việt Nam kêu gọi toàn thể nhạc sĩ cả nước, các chi hội, các đơn vị thành viên tích cực triển khai nghị quyết, đặc biệt chú trọng công tác tổ chức đại hội cơ sở, tiến tới Đại hội đại biểu toàn quốc Hội Nhạc sĩ Việt Nam nhiệm kỳ XI (2025 - 2030) thành công tốt đẹp và chủ động tổ chức các hoạt động chào mừng những Ngày lễ lớn của đất nước trong năm 2025.

THANH NHÃ (trích lược)

Hội nghị Ban chấp hành hội Nhạc sĩ Việt Nam mở rộng nhiệm kỳ X - kỳ họp thứ 9

Ban nhạc dân tộc Tứ Quý

GIẢI THƯỞNG ÂM NHẠC VIỆT NAM 2024 KHỞI ĐẦU MỘT HÀNH TRÌNH MỚI!

▪ THỰC HIỆN: QUANG LONG, THÚY THẢO, GIÁNG SON

Giải thưởng Âm nhạc Việt Nam của Hội Nhạc sĩ Việt Nam năm 2024 có nhiều thay đổi lớn cả về nội dung, chất lượng nghệ thuật cũng như quy mô cùng nỗ lực quảng bá, lan tỏa giá trị của giải thưởng lớn nhất, thu hút được sự quan tâm của các nghệ sĩ cũng như công chúng trên cả nước.

NÂNG CAO VỊ THẾ, MỞ RỘNG QUY MÔ GIẢI THƯỞNG

Lễ trao Giải thưởng Âm nhạc Việt Nam 2024 do Hội Nhạc sĩ Việt Nam (Hội NSVN) phối hợp cùng Sở Văn hóa - Thể thao Hải Phòng tổ chức tại Nhà hát lớn Thành phố Hải Phòng vào 20h ngày 15/12 và được Đài Truyền hình Việt Nam truyền hình trực tiếp trên sóng VTV1. Tham dự buổi lễ trao giải có PGS.TS.NS

Đỗ Hồng Quân - Phó Chủ tịch ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, Chủ tịch Liên hiệp các Hội Văn học nghệ thuật Việt Nam; Ông Nguyễn Khắc Nam - Phó Chủ tịch UBND Thành phố Hải Phòng; NSND Nguyễn Xuân Bắc - Cục trưởng Cục Nghệ thuật biểu diễn, Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch; TS. Trần Thị Hoàng Mai - Giám đốc

Sở Văn hóa và Thể thao Hải Phòng. Về phía Hội NSVN có Thiếu tướng - TS.NS Nguyễn Đức Trịnh - Chủ tịch cùng các Phó Chủ tịch, các nhạc sĩ trong ban chấp hành, các Chi hội trưởng, Chi hội phó cùng đông đảo nhạc sĩ, nhà lý luận phê bình, nhà sư phạm âm nhạc và nghệ sĩ biểu diễn.

Ngay mở đầu Lễ trao giải, Chủ tịch Hội NSVN - nhạc sĩ Đức Trịnh đã khẳng định: “Giải thưởng Âm nhạc Việt Nam lần đầu tiên được tổ chức với một quy mô rất hoành tráng tại Nhà hát TP Hải Phòng, được truyền hình trực tiếp trên sóng VTV1. Đây là một cố gắng, nỗ lực của Hội NSVN, được sự giúp đỡ rất tận tình của Đài Truyền hình Việt Nam và đặc biệt là của UBND TP Hải Phòng”. Không chỉ trực tiếp trên VTV, lễ trao giải thưởng năm nay còn được giới thiệu trên đa nền tảng như website, fanpage, Youtube, Tiktok... Điều này cho thấy nỗ lực của Hội nhằm số hóa các hoạt động góp phần lan tỏa tới đông đảo công chúng.

Bên cạnh nỗ lực nâng tầm quy mô lễ trao giải thưởng thường niên của Hội NSVN về mặt tổ chức, Giải thưởng Âm nhạc Việt Nam năm nay tiếp tục vinh danh các tác phẩm, tác giả ở các hạng mục quen thuộc như: Thể loại Ca khúc (có ca khúc, ca khúc thiếu nhi, ca khúc nghệ thuật), thể loại Khí nhạc (có giao hưởng, thính phòng), thể loại hợp xướng, Chương trình biểu diễn, Lý luận (bao gồm sách chuyên khảo, sách sưu tầm – nghiên cứu, sách giáo trình, báo chí). Đặc biệt lần này ngoài các giải truyền thống còn có thêm giải Sol Vàng quy tụ những sản phẩm âm nhạc của các nghệ sĩ, nhạc sĩ của các nước, thậm chí chưa phải là hội viên của Hội, được công chúng, các nhà sản xuất âm nhạc giới thiệu. Đây cũng là một mở rộng đầu tiên của Hội NSVN mong rằng sau đây sẽ là một sân chơi chuyên nghiệp hơn, cập nhật hơn, đại chúng hơn và mang đến cho mọi người sản phẩm âm nhạc tốt hơn.

*Giải thưởng Âm nhạc Việt Nam 2024
thu hút sự tham gia của nhiều nhạc sĩ, nghệ sĩ nổi tiếng*

NSND Xuân Bắc - Cục trưởng Cục Nghệ thuật biểu diễn (ở giữa) cùng nhạc sĩ Nguyễn Vĩnh Tiến (giải B), Trần Quốc Đạt (giải A) và các ca sĩ, nghệ sĩ trong ban nhạc tại Lễ trao Giải thưởng Âm nhạc Việt Nam 2024

Mùa giải năm 2024, Ban tổ chức đã nhận được 241 tác phẩm của 241 tác giả là hội viên Hội NSVN trên cả nước tham dự. Trong đó, thanh nhạc có 202 tác phẩm (171 ca khúc, 29 ca khúc thiếu nhi, 2 ca khúc nghệ thuật), khí nhạc có 23 tác phẩm (3 tác phẩm giao hưởng, 11 tác phẩm thính phòng, 4 tác phẩm hợp xướng, 3 tác phẩm A cappella, 1 trường ca, 1 tổ khúc thanh nhạc); 16 công trình lý luận (gồm sách chuyên khảo, sưu tầm - nghiên cứu, giáo trình và các tập bài báo về âm nhạc) và 59 chương trình biểu diễn các hạng mục (32 MV, 13 album, 14 live concert). Ban tổ chức đã trao 4 giải A, 25 giải B, 27 giải C, 13 giải Khuyến khích, 5 giải Sol vàng, 2 giải Sol bạc và Bằng khen cho 1 chương trình biểu diễn. Trong đó, giải A thuộc về 3 ca khúc *Thắp lên Việt Nam* (Lê Tự Minh), *Hải Phòng giữa trái tim tôi* (Duy Thái) và *Giấc mơ nông say* (Trần Quốc Đạt), sách “Nguyễn Đình Thi với âm nhạc” (Nguyễn Thị Minh Châu).

Phát biểu tại lễ trao giải, ông Nguyễn Khắc Nam - Phó chủ tịch UBND TP Hải Phòng cho biết: “Hải Phòng rất vinh dự được lựa chọn là thành phố đăng cai tổ chức Lễ trao giải thưởng Âm nhạc Việt Nam năm 2024 thông qua sự kiện vinh danh này với sự có mặt của rất nhiều nhạc sĩ, nghệ sĩ, giảng viên chuyên ngành đến từ các tỉnh thành trên cả nước hôm nay. Có thể thành phố Hải Phòng, con người Hải Phòng và ẩm thực Hải Phòng sau lúc này sẽ lại là nguồn cảm hứng để các tác giả cho ra đời những tác phẩm mới”. Ông Nguyễn Khắc Nam vừa nhấn nhủ vừa khẳng định: “Nhân dân Hải Phòng rất mong muốn sớm nhận những tác phẩm chất lượng cao về con người, về thành phố Hải Phòng của các nhạc sĩ, nghệ sĩ nhân dịp kỷ niệm 70 năm ngày giải phóng Hải Phòng, lễ hội Hoa Phượng Đỏ năm 2025”.

Nhạc sĩ Đỗ Hồng Quân:
VỊ THẾ CỦA GIẢI THƯỞNG ĐƯỢC NÂNG CAO

PGS.TS.NS Đỗ Hồng Quân - Ảnh: Nhạc sĩ Thế Long

+ Thưa PGS.TS Đỗ Hồng Quân, *Giải thưởng Âm nhạc Việt Nam của Hội NSVN năm nay có những thay đổi cơ bản về mặt tổ chức. Xin ông cho biết cảm nghĩ của mình về điều này?*

Năm nay, Ban Chấp hành Hội NSVN đã có chủ trương ngay từ đầu là phải cải tổ và nâng cấp giải thưởng âm nhạc của Hội. Tiếp nối truyền thống, Giải thưởng Âm nhạc Việt Nam với đối tượng xét giải là các hội viên được tổ chức trao giải trân trọng, có biểu diễn, có dàn dựng những tác phẩm mới. Nhưng không chỉ dừng lại mục tiêu chọn được tác phẩm tốt, Hội còn chú trọng quảng bá rộng rãi những tác phẩm đó đến với công chúng để mọi người có cơ hội thưởng thức và thẩm định. Đây là một chủ trương rất đúng đắn.

+ Đây là lần đầu Lễ trao Giải thưởng Âm nhạc Việt Nam được truyền hình trực tiếp trên VTV1. Điều đó có thể hiểu vị thế của giải thưởng nói riêng, rộng hơn là của Hội NSVN đã được củng cố vững chắc hơn, thưa ông?

Đúng vậy, đây là giải thưởng có sự góp sức, tâm huyết của các cơ quan truyền thông, đặc biệt Đài Truyền hình Việt Nam. Thông qua hệ thống phát thanh truyền hình cả nước, giải thưởng, giá trị sáng tạo của các nghệ sĩ được lan tỏa rộng hơn. Vị thế của giải thưởng được nâng cao là điều rất đáng mừng, tạo nên sự phấn khởi cho không chỉ hội viên Hội NSVN mà là tất cả các nhạc sĩ.

+ Thay vì diễn ra ở Hà Nội như trước đây, năm nay Lễ trao giải được tổ chức tại Hải Phòng. Ông nghĩ sao về sự thay đổi mới mẻ này?

Hải Phòng vốn là nơi có truyền thống về âm nhạc, có nhiều nhạc sĩ gào cội sinh ra và lớn lên. Chúng tôi luôn ấp ủ làm sao biến Hải Phòng thành một địa chỉ âm nhạc, một trung tâm âm nhạc của cả nước. Việc chọn Hải Phòng làm nơi công bố Giải thưởng Âm nhạc Việt Nam năm 2024 là điều rất ý nghĩa, có sự chuẩn bị công phu. Đặc biệt, sự ủng hộ nhiệt tình của lãnh đạo thành phố, Sở Văn

hóa và Thể thao, Hội Văn học Nghệ thuật Hải Phòng đã giúp chúng tôi thực hiện kế hoạch trọn vẹn, chu đáo.

+ Là Chủ tịch Liên hiệp các Hội Văn học Nghệ thuật Việt Nam, đồng thời là một nhạc sĩ nhiều năm lãnh đạo Hội NSVN, ông mong muốn gì từ những thay đổi ở năm 2024 này?

Giải thưởng Âm nhạc Việt Nam 2024 là khởi đầu của một hành trình mới - hành trình mở rộng đối tượng tham dự giải. Bên cạnh bảng danh cho các nhạc sĩ chuyên nghiệp là hội viên, giải năm nay còn hạng mục Sol Vàng dành cho những nghệ sĩ chưa phải hội viên nhưng có khả năng, có tài năng và tâm huyết để đóng góp vào nền âm nhạc. Sự mở rộng này thu hút được thêm rất nhiều các nhạc sĩ, những người yêu nhạc tham gia. Đây chính là điểm sáng, điểm mới nhất của lễ trao giải lần này.

+ Lâu nay có một thực tế, nhiều tác phẩm đoạt giải, kể cả giải cao của Giải thưởng Âm nhạc Việt Nam vẫn còn xa lạ với công chúng, một trong những lý do là cơ hội tiếp cận tới công chúng còn hạn chế. Ông có nghĩ việc đẩy mạnh truyền thông với sự vào cuộc của VTV và nhiều báo uy tín sẽ là một tín hiệu vui cho hướng đi gần hơn với khán giả?

Giải thưởng của Hội NSVN chọn lọc những tác phẩm đã qua thẩm định của Hội đồng nghệ thuật rất khắt khe, yêu cầu cao và đó thực sự là những tác phẩm có giá trị về mặt nghệ thuật, nội dung. Nhưng việc tuyên truyền quảng bá bị hạn chế, bởi phương tiện truyền thông chuyển tải không được gắn kết và không được mạnh mẽ. Vì vậy các tác phẩm tuy hay nhưng chỉ nằm ở dạng nội bộ các hội viên biết với nhau. Từ năm nay, nhờ có truyền thông, tôi nghĩ rằng các tác

phẩm đó sẽ được biết rộng rãi hơn và có nhiều ý kiến của công chúng thẩm định hơn.

+ Năm 2025 sẽ là một năm như thế nào với âm nhạc Việt Nam, thưa ông?

Năm 2024 là một năm rất đáng nhớ, đồng thời là năm bản lề để bước sang năm 2025 đón chào nhiều sự kiện về chính trị, xã hội và đặc biệt là với không khí như Tổng Bí thư đã nói: Chúng ta sẽ bước vào một kỷ nguyên mới, kỷ nguyên vươn mình của dân tộc. Chúng tôi rất hy vọng cuộc trao giải lần này sẽ là một sự kiện đánh dấu một bước chuyển mới của âm nhạc Việt Nam, hưởng ứng và quán triệt tinh thần của Tổng Bí thư, đưa văn học nghệ thuật, văn hóa lên một tầm cao mới.

Nhạc sĩ Đức Trịnh:

HƯỚNG GIẢI THƯỞNG CẬP NHẬT, GẮN GŨI VỚI ĐỜI SỐNG

Thiếu tướng - Nhạc sĩ Đức Trịnh
Ảnh: Thanh Nhã

+ Thưa nhạc sĩ, xin ông cho biết đôi nét về hoạt động nổi bật của Hội NSVN năm 2024?

Trong năm qua Hội NSVN đã tổ chức nhiều liên hoan, cuộc thi, cuộc vận động sáng tác cùng các hoạt động nhằm khích lệ sự sáng tạo của các nhạc sĩ hội viên. Nổi bật có thể kể đến chương trình kỷ niệm 100 năm ngày sinh nhạc sĩ Phan Huỳnh Điểu tại Đà Nẵng; kỷ niệm 100 năm ngày sinh nhạc sĩ Trần Kiết Tường tại TP.HCM; cuộc vận động Tháng Âm nhạc chào mừng kỷ niệm 70 năm Chiến thắng Điện Biên Phủ; chuẩn bị tổng kết cuộc vận động sáng tác âm nhạc “Hát tiếp khúc quân hành” kỷ niệm 80 năm ngày thành lập Quân đội nhân dân Việt Nam tại Cần Thơ; khởi động chương trình “Bài ca thống nhất” chuẩn bị kỷ niệm 50 năm đất nước thống nhất. Ngoài ra, Hội còn kết hợp tổ chức nhiều cuộc vận động sáng tác về phụ nữ, Quốc hội, ngành tòa án, y tế, giao thông vận tải...

Liên hoan Âm nhạc toàn quốc 2024 ở Ninh Bình cũng là một hoạt động lớn của Hội, quy tụ gần 300 nhạc sĩ, nghệ sĩ về biểu diễn 5 buổi với gần 200 tác phẩm, gặt hái nhiều thành công. Hội cũng phối hợp Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch tổ chức Liên hoan Ca múa nhạc toàn quốc 2 đợt ở Vĩnh Phúc và Bình Dương.

+ Mặt bằng chung về chất lượng Giải thưởng Âm nhạc Việt Nam năm nay như thế nào, thưa ông?

Nhìn chung là rất cao. Có lẽ vì các nhạc sĩ tâm huyết, có nhiều cảm xúc để bày tỏ, chia sẻ trước những sự kiện trọng đại, sự đổi thay của đất nước.

+ Trước đây giải thưởng hàng năm của Hội NSVN được trao muộn hơn, thường vào đầu tháng 1 của năm mới. Tại sao năm nay Lễ trao giải lại

được tổ chức từ trung tuần tháng 12, thưa ông?

Việc tổ chức sớm trước hết là để kéo gần hơn Lễ trao giải thưởng với Ngày Âm nhạc Việt Nam 3/9. Mặt khác, cũng nhân kết thúc một năm nhiều hoạt động âm nhạc, chúng tôi muốn sau khi dự lễ trao giải tối 15/12, Ban Chấp hành và các chi hội nhạc sĩ trong các tỉnh thành toàn quốc sẽ quay trở lại Hà Nội và tổ chức Hội nghị Ban Chấp hành Hội NSVN mở rộng kỳ họp thứ 9 nhiệm kỳ X (2020 - 2025), hướng tới Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XI nhiệm kỳ 2025 - 2030 đã diễn ra ngày hôm sau, 16/12/2024.

+ Được biết, Giải thưởng Âm nhạc Việt Nam 2024 có nhiều điểm mới từ Lễ trao giải đến hạng mục giải mới. Ông có thể chia sẻ về những nét mới này?

Năm nay, Lễ trao Giải thưởng Âm nhạc Việt Nam được tổ chức tại Hải Phòng thay vì Hà Nội như thông lệ. Chương trình cũng lần đầu tiên được phát sóng trực tiếp trên kênh VTV1. Điểm mới đáng kể nhất đó là lần đầu tiên Giải thưởng Âm nhạc Việt Nam có giải Sol Vàng. Đây là giải dành cho những người chưa phải hội viên Hội NSVN nhưng có khả năng, có tài năng và tâm huyết để đóng góp vào nền âm nhạc. Các hạng mục sẽ được trao là chương trình live show, live concert, MV, album... cùng các giải chuyên đề như nhà sản xuất, đạo diễn, bản ghi âm, bài hát xuất sắc, ca sĩ tiêu biểu..

+ Hội NSVN mong muốn gì từ sự thay đổi này, thưa ông?

Ngoài giải chính thức chuyên nghiệp về sáng tác hàng năm, Hội

NSVN còn vinh danh những tác phẩm được xã hội ghi nhận. Đó là những sản phẩm âm nhạc thịnh hành, thuộc nhiều thể loại, có thể là pop, rock, rap hay giao hưởng, dân tộc... miễn là mọi người thích và có giá trị về nghệ thuật. Đây cũng là cách để các hội viên của Hội cập nhật và gần gũi hơn đời sống với mong muốn lưu giữ những sản phẩm văn hóa nghệ thuật giá trị phục vụ công chúng, phục vụ đất nước và phục vụ cho chính bản thân mình. Năm 2025, đất nước có nhiều ngày lễ lớn, trọng đại, Hội NSVN cũng chuẩn bị Đại hội lần thứ XI. Đất nước bước vào kỷ nguyên vươn mình bay lên và âm nhạc cũng như các loại hình văn học nghệ thuật khác, luôn đồng hành cùng đất nước, cùng xã hội phát triển.

Giải Sol Vàng

KHÍCH LỆ SỰ PHÁT TRIỂN THỊ TRƯỜNG ÂM NHẠC

▪ THÚY THẢO - ĐỨC TÂN - SOL RỪNG

Lễ trao Giải thưởng Âm nhạc Việt Nam 2024 do Hội Nhạc sĩ Việt Nam tổ chức đã diễn ra tại Nhà hát Thành phố Hải Phòng và được truyền hình trực tiếp trên sóng VTV1 tối 15/12/2024 ghi dấu ấn lần đầu tiên trao giải Sol Vàng.

NSND Xuân Bắc – Cục trưởng Cục Nghệ thuật biểu diễn và NSND Nhật Thuận trao giải Sol Vàng 2024 cho các nghệ sĩ

Chuyển động gần hơn với khán giả

Giải Sol Vàng xét các thể loại như các chương trình live show, live concert, MV, album... của các nhạc sĩ, ca sĩ, nghệ sĩ độc tấu, nhóm hòa tấu, dàn nhạc. Đáng nói, giải

thường chấp nhận sự đa dạng trong hình thức thể hiện âm nhạc như thanh nhạc, độc tấu, hòa tấu thính phòng, hòa tấu dàn nhạc giao hưởng... Đồng thời, giải thưởng chào đón các tác phẩm âm nhạc kinh điển, giao hưởng

thính phòng cũng như nhạc cụ dân tộc và ca nhạc đại chúng...

Thiếu tướng, nhạc sĩ Nguyễn Đức Trịnh - Chủ tịch Hội Nhạc sĩ Việt Nam cho biết nét nổi bật của giải Sol Vàng: “Nếu như trước đây, Giải thưởng Âm nhạc Việt Nam do Hội Nhạc sĩ Việt Nam tổ chức chủ yếu trao cho các nhạc sĩ là hội viên của Hội trong các lĩnh vực sáng tác, nghiên cứu, lý luận và biểu diễn thì việc mở rộng thêm giải thưởng Sol Vàng đồng nghĩa với mở rộng biên độ đối tượng tham dự. Theo đó, mọi công dân Việt Nam, hiện đang sinh sống và làm việc ở trong nước đã và đang tham gia trong lĩnh vực sáng tạo nghệ thuật âm nhạc, có các sản phẩm âm nhạc được giới thiệu rộng rãi trước công chúng trong phạm vi một năm đều có quyền đăng ký tham dự giải thưởng”.

“Sự mở rộng này thu hút được thêm rất nhiều các nhạc sĩ, những người yêu nhạc tham gia. Đây cũng là cách để các hội viên Hội Nhạc sĩ Việt Nam cập nhật và gắn gũi hơn đời sống với mong muốn lưu giữ những sản phẩm văn hóa nghệ thuật giá trị phục vụ công chúng, phục vụ đất nước và phục vụ cho chính bản thân mình. Tôi nghĩ sự đổi mới này sẽ động viên, khích lệ văn nghệ sĩ tìm tòi sáng tạo, có tác phẩm phục vụ công chúng đạt chất lượng cao và có thể hòa nhập quốc tế”, Chủ tịch Hội Nhạc sĩ Việt Nam cho biết.

Hội đồng thẩm định giải Sol Vàng năm đầu tiên gồm có NSND Quang Vinh (Trưởng ban), đạo diễn Phạm Việt Thanh, nhạc sĩ Quốc Trung, nhạc sĩ Huy Tuấn, nhạc sĩ Giáng Sơn. Từ 32 MV, 13 album, 14 live concert lọt vào vòng trong, Hội đồng thẩm định đã quyết định trao 3 giải Sol Vàng cho các hạng mục: MV *Nhất bái thiên địa* của The Flob, album *Những con sông ngón tay* của Hà Trần – Trần Đức Minh, live concert *Có đôi lần* của Đức Trí. Giải Sol Bạc được trao cho MV *Lời nhắn* của Quyếch, album *Bảo tàng của tiệc nuôi* của Vũ.

Đồng thời, Hội đồng thẩm định cũng vinh danh *Ca sĩ xuất sắc nhất* cho ca sĩ Tùng Dương và *Nghệ sĩ cống hiến* cho nghệ sĩ saxophone Trần Mạnh Tuấn.

Trong Lễ trao Giải thưởng Âm nhạc Việt Nam 2024, những người có mặt tại Nhà hát TP Hải Phòng cũng như hàng triệu khán giả xem chương trình trực tiếp trên sóng Đài Truyền hình Việt Nam không khỏi xúc động trước hình ảnh nghệ sĩ Trần Mạnh Tuấn ngồi trên chiếc xe lăn ra sân khấu nhận giải *Nghệ sĩ cống hiến*. Sau nhiều lần phẫu thuật não và điều trị đột quy, anh gặp nhiều khó khăn trong việc đi lại, trò chuyện. Anh chia sẻ với giọng

nói run run, ngắt quãng: “Giây phút này đây, Trần Mạnh Tuấn ngồi đây thực sự xúc động, không biết nói gì hơn, quá hạnh phúc vì được sự nhìn nhận của Hội Nhạc sĩ Việt Nam, sự yêu thương của công chúng”.

Tùng Dương được vinh danh Ca sĩ xuất sắc nhất tại giải Sol Vàng 2024

Nhạc sĩ Đức Trịnh trao giải Sol Vàng - Nghệ sĩ cống hiến cho nghệ sĩ Saxophone Trần Mạnh Tuấn

Chia sẻ cảm xúc của mình khi MV *Nhất bái thiên địa* được vinh danh, The Flob cho biết, họ rất bất ngờ khi sản phẩm của một ban nhạc genZ lại được Hội Nhạc sĩ Việt Nam trao giải Sol Vàng. “Khi bước vào hội trường Lễ trao giải, được ngồi cạnh các cây đa cây đề, chúng em thật không thể tin nổi. Đây là một sự khích lệ, động viên rất lớn, giúp tụi em tự tin, cố gắng hơn trên con đường âm nhạc”, đại diện The Flob bày tỏ.

Hai thành viên đại diện nhóm The Flob chủ nhân MV “Nhất bái thiên địa” nhận giải Sol Vàng 2024

Ca sĩ Tùng Dương cho biết, giải Sol Vàng Ca sĩ xuất sắc như tiếp thêm cho anh nguồn cảm hứng, năng lượng mạnh mẽ. Đây là một giải thưởng có ý nghĩa đặc biệt đối với anh, khi Hội đồng chấm giải là những nhà chuyên môn uy tín hàng đầu Việt Nam, có thể coi như thước đo về chiều sâu của giới làm nghề - những người luôn luôn muốn cống hiến với nghệ thuật và tâm đắc với việc mình được sáng tạo, được tạo ra những giá trị.

“Việc mở rộng Giải thưởng Âm nhạc Việt Nam với giải Sol Vàng cho nghệ sĩ biểu diễn chúng tôi có cơ hội được giao lưu, được thể hiện, được tôn vinh cùng với các nhạc sĩ, khiến tôi thêm tin vào sự phát triển, đúng đắn và thực chất của nền âm nhạc Việt Nam. Tôi tin đây sẽ là giải thưởng thường niên công tâm, uy tín, góp phần quan trọng thúc đẩy sự phát triển của nền âm nhạc đích thực nước nhà”, nam ca sĩ chia sẻ.

PGS.TS - nhạc sĩ Đỗ Hồng Quân, Chủ tịch Liên hiệp các Hội Văn học Nghệ thuật Việt Nam nhận định: Giải Sol Vàng cho thấy Hội Nhạc sĩ Việt Nam đang có những chuyển động nhằm mục đích gần hơn với khán giả và đặc biệt với lớp nghệ sĩ nhạc sĩ trẻ đang hoạt động sôi nổi trên thị trường âm nhạc. “Hội Nhạc sĩ Việt Nam vẫn có thể giữ được tính hàn lâm trong học thuật nhưng cũng vẫn có thể thừa nhận những sức trẻ, sự sáng tạo của những người ngoài Hội bằng những giải thưởng chuyên môn. Đối với một người làm âm nhạc thì ngoài sự yêu mến của khán giả, nếu nhận được sự công nhận của giới chuyên môn thì đó là hạnh phúc không gì bằng!”, ông nói.

Một nét đổi mới rất cần thiết

Liên quan đến giải Sol Vàng, Tạp chí Âm nhạc Việt

Nam có cuộc trò chuyện ngắn với nhạc sĩ Huy Tuấn và nhạc sĩ Giáng Sơn, 2 trong số các thành viên Hội đồng thẩm định.

NS Huy Tuấn: Việc tổ chức giải Sol Vàng là một nét đổi mới rất cần thiết của Hội khi mở thêm một giải thưởng hướng về những quan sát thị trường, mà ở đây là nghiêng về mảng âm nhạc giải trí. Tôi cảm thấy rất hứng thú với sự thay đổi này từ một hội nghề nghiệp chính thống, rất thực tế và gần gũi với bức tranh âm nhạc mang tính tổng thể.

NS Giáng Sơn: Tham gia Hội đồng thẩm định giải Sol Vàng là một vinh dự của tôi. Đây là lần đầu tôi được mời chấm trong giải âm nhạc lớn nằm trong hệ thống Giải thưởng Âm nhạc Việt Nam. Đây là giải thưởng của hội nghề nghiệp, đòi hỏi chuyên môn phải cao.

- Giải thưởng Âm nhạc Việt Nam trước đây dành cho các nhạc sĩ là hội viên của Hội. Việc có một giải mà bất cứ nghệ sĩ, nhạc sĩ, nhóm nhạc nào dù chưa phải hội viên cũng có thể tham gia, theo các nhạc sĩ đó có phải là một sự cởi mở?

NS Huy Tuấn: Nó sẽ khiến cho Hội gần hơn với thị trường, các nghệ sĩ ngoài Hội thì lại có vinh dự được sự tôn vinh của một hội nghề nghiệp, điều này sẽ giúp cho sự phát triển chung của một thị trường âm nhạc.

NS Giáng Sơn: Tôi nghĩ đó là điều nên làm từ lâu rồi. Hội Nhạc sĩ Việt Nam nên mở rộng cho các nghệ sĩ, nhạc sĩ chưa phải là hội viên, hoặc không phải là hội viên, nhưng những cống hiến sáng tạo của họ trong nghệ thuật thì rất đáng trân trọng. Nếu được sự công nhận bằng giải thưởng của Hội Nhạc sĩ Việt Nam nữa thì tôi thấy rất tuyệt, sẽ là động lực giúp họ sáng tạo hơn nữa trong con đường nghệ thuật sau này.

- Xin các nhạc sĩ cho biết về chất lượng, mặt bằng chung của Sol Vàng mùa đầu tiên?

NS Giáng Sơn: Mùa đầu tiên có thể mọi người chưa biết đến rộng rãi nên số lượng tác phẩm đăng ký chưa nhiều lắm. Bởi vậy, Hội đồng quyết định: 3 giám khảo là đạo diễn Phạm Việt Thanh, nhạc sĩ Quốc Trung, nhạc sĩ Huy Tuấn sẽ đề cử những MV, album, live concert nổi bật trên thị trường âm nhạc trong năm 2023 và 2024. Lập tức những gương mặt đình đám được đề cử như Tùng Dương, Hà Trần, Đức Trí, Trần Mạnh Tuấn, Vũ., Uyên Linh... đến các bạn trẻ rất mới như Quyếch, band The Flob... xuất hiện. Tính đa dạng của thị trường âm nhạc làm cho hội đồng cũng rất khó khăn để lựa chọn ra những giải thưởng đặc biệt!

NS Huy Tuấn: Các giám khảo đã chủ động đề cử riêng qua những quan sát và trải nghiệm của mình nên về mặt chất lượng đầu đó cũng khá sát với những diễn biến của thị trường, tuy nhiên là năm đầu vẫn còn những cập rập và nó có thể rút kinh nghiệm và chuẩn bị kỹ càng bài bản hơn cho những năm tới

- Khi nhìn vào đời sống âm nhạc, những tác phẩm này có tiếp cận được với số đông khán giả hay không?

NS Huy Tuấn: Cái này thì tôi chắc chắn là có, bởi vì nó được đề cử và chọn lọc từ chính thị trường đại chúng.

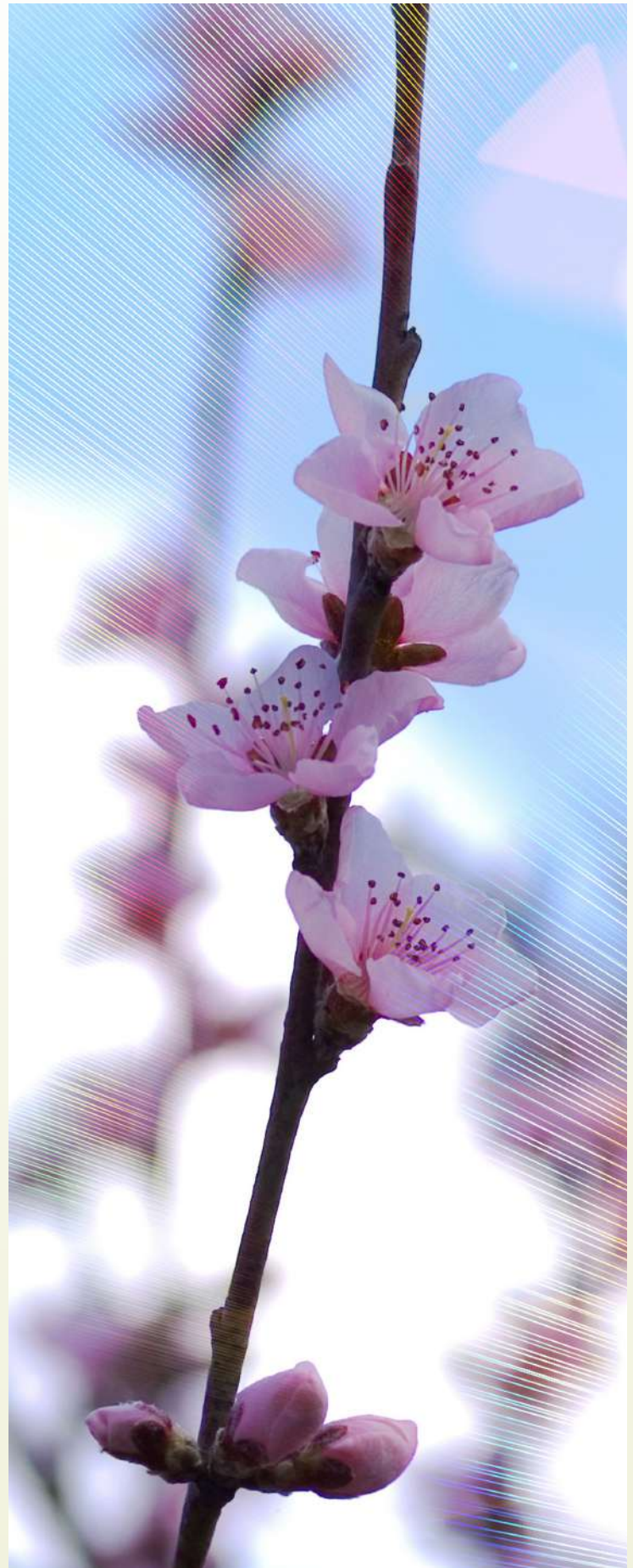
NS Giáng Sơn: Một số đề cử đã quá nổi tiếng rồi như “Bảo tàng của tuổi trẻ” của Vũ., “Không ra gì” của Trúc Nhân... Còn một số tác phẩm có tính chiều sâu hay triết lý của các hội viên thì đòi hỏi có sự nỗ lực quảng bá của cá nhân tác giả đó.

Nhạc sĩ Huy Tuấn

Nhạc sĩ Giáng Sơn

*Nhạc sĩ Giáng Sơn phối hợp cùng
Phiêu Du show tổ chức live concert
“Giấc Mơ Sol” vào tối 15/2/2025,
tại sân khấu ngoài trời
Khu đô thị Park City Hà Nội.*

Ảnh: Nguyễn Bá Ngọc

NHÀ BÁO ĐẶNG HỒNG VIỆT

SỐ HÓA

ĐƯA HỘI NHẠC SĨ VIỆT NAM ĐẾN GẦN CÔNG CHÚNG

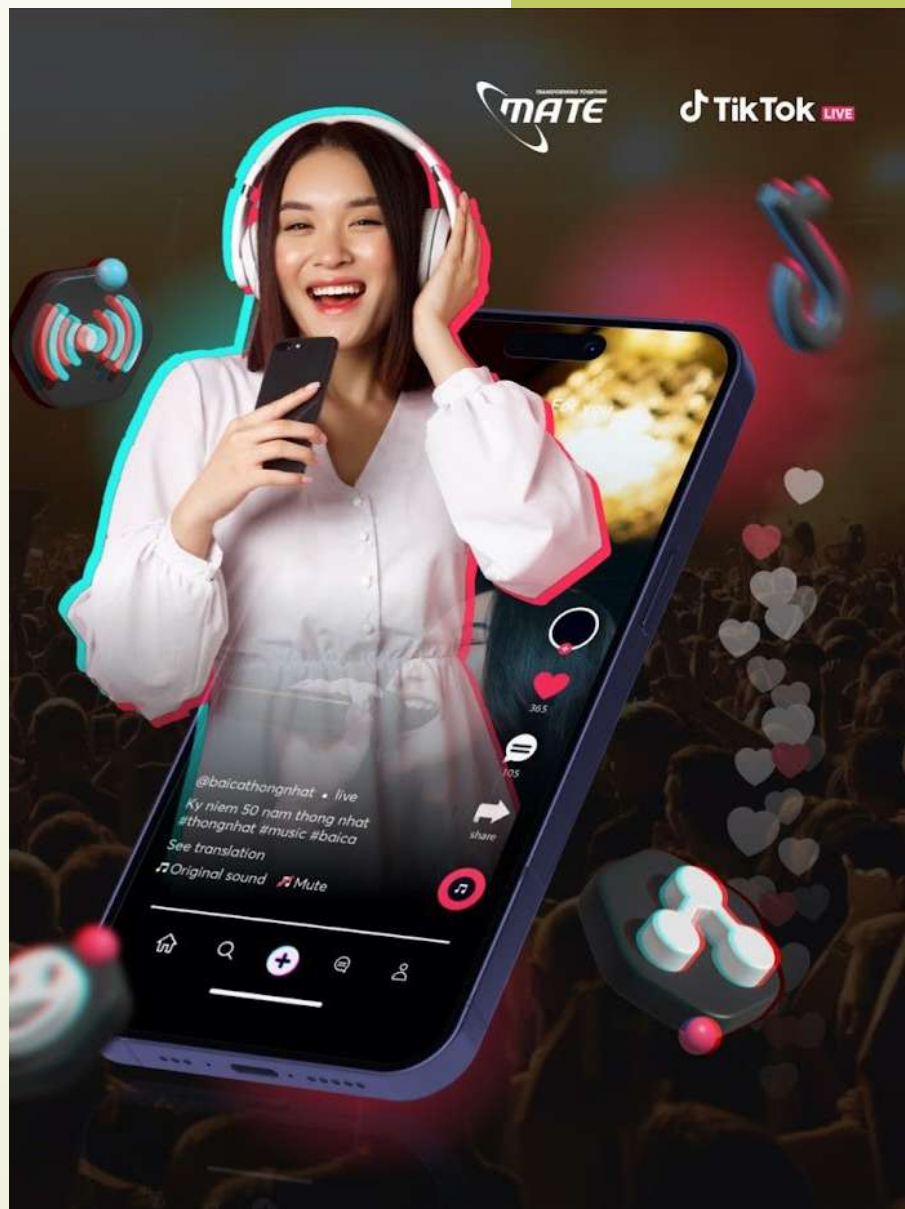
▪ PHẠM QUANG TIẾN - NGUYỄN MINH NGUYỆT (TH)

Hội Nhạc sĩ Việt Nam đang tổ chức Cuộc thi ca hát trực tuyến “Bài ca thống nhất” trên nền tảng TikTok Live, một hoạt động nhằm tổng kết 50 năm nền văn học nghệ thuật Việt Nam sau ngày đất nước thống nhất. Đặc biệt, Cuộc thi diễn ra hàng ngày kể từ 14/10/2024 đến 15/3/2025. Trước đó, Hội nhạc sĩ Việt Nam (Hội NSVN) đã tổ chức thành công chương trình ca hát online “Bài ca Điện Biên”. Có thể thấy, Hội đang có những bước hội nhập vào môi trường số, phát huy thế mạnh nhằm lan tỏa những giá trị tích cực cũng như những hoạt động ý nghĩa đến với công chúng. Có được những hiệu quả bước đầu này không thể không kể tới sự đồng hành, phối hợp tổ chức của TikTok Live Việt Nam và Mate Media.

Nhân dịp đầu xuân mới, Tạp chí Âm nhạc Việt Nam có cuộc trò chuyện với nhà báo Đặng Hồng Việt - Đại diện Mate media, giám đốc truyền thông số của Hội NSVN, phụ trách Cuộc thi ca hát trực tuyến “Bài ca thống nhất”

+ Phóng viên: Là thành viên sát cánh cùng Hội NSVN trong nỗ lực đưa hoạt động của Hội lên môi trường số, theo ông điều này có ý nghĩa như thế nào?

- Nhà báo Đặng Hồng Việt: Tham gia MXH là một xu hướng tất yếu của cuộc sống và Hội NSVN không thể nằm ngoài xu hướng đó. Những hoạt động của Hội NSVN trên MXH đã

và đang góp phần mang lại những ảnh hưởng tích cực đến đời sống giải trí, nâng cao “gu” thẩm mỹ âm nhạc của công chúng đặc biệt là giới trẻ, góp phần lan tỏa các sáng tác, các tác phẩm của nhạc sĩ, ca sĩ đến công chúng một cách chủ động. Tính đến thời điểm này có thể thấy Hội NSVN đã rất chủ động và quyết tâm trong việc tham gia vào môi trường MXH.

Trong khi đó, đối tác truyền thông là công ty Mate media, trong những năm qua đã đồng hành với Hội đẩy mạnh hoạt động số hóa toàn diện các hoạt động của Hội. Bên cạnh đó Mate media còn là agency của TikTok Live Việt Nam và việc từng bước đưa các hoạt động của Hội lên môi trường số, là một trong những mục tiêu hợp tác của chúng tôi. Trước đó, Hội NSVN cùng với Mate media và TikTok Live Việt Nam đã tổ chức thành công chương trình ca hát online “Bài ca Điện Biên” và Cuộc thi ca hát online “Bài ca Thống nhất” là hoạt động tiếp theo.

+ Quá trình số hóa của Hội NSVN có thuận lợi gì thưa ông?

- Hội NSVN với vai trò chính danh trong chuyên môn về âm nhạc, với đội ngũ hội viên có chất lượng chuyên môn cao và tăng đều qua các năm, là đơn vị chủ trì nhiều cuộc thi ca hát, nhiều cuộc vận động sáng tác, nhiều hoạt động biểu diễn... Hội NSVN có nhiều thuận lợi khi đẩy mạnh hoạt động này. Và tất cả sẽ bắt đầu bằng việc xây dựng, quảng bá hình ảnh của Hội trên các hạ tầng MXH. Đó chính là lí do mà Mate media với vai trò là một đơn vị hoạt động trong lĩnh vực truyền thông và công nghệ, đã lựa chọn cùng đồng hành toàn diện với Hội NSVN trong việc số hóa hoạt động của Hội và xây dựng hệ sinh thái số của Hội trên các nền tảng TikTok, Youtube, Facebook...

+ Lý do Ban tổ chức (BTC) lựa chọn hình thức thi trực tuyến cho một cuộc thi ý nghĩa như “Bài ca thống nhất”, thưa ông?

- Sự khác biệt lớn nhất ở đây chính là bằng cách nắm bắt xu hướng phát triển của xã hội, của công nghệ, Hội NSVN sẽ tham gia vào khu vực giải trí có nhiều khán giả trẻ đồng nhất hiện nay, đó là MXH, do đó hiệu ứng của cuộc

thi sẽ lan tỏa nhanh hơn, khán giả cả nước có điều kiện tiếp cận với âm nhạc chính thống dễ dàng hơn và tính tương tác cũng cao hơn rất nhiều. Đó chính là lí do mà BTC đã lựa chọn hình thức này.

+ Và sự đón nhận của công chúng...

- Tính đến thời điểm này Cuộc thi đã đi được một nửa chặng đường, với những kết quả ban đầu rất đáng khích lệ. Đã có hàng ngàn thí sinh từ 18 tuổi trở lên trên khắp các tỉnh thành cả nước tham gia đăng ký vòng casting và Ban Giám khảo đã lựa chọn được gần 300 thí sinh tham dự các phiên thi chính thức. Mỗi phiên thi hát live trên nền tảng TikTok Live thường xuyên đạt 2 - 3 ngàn mắt xem trực tiếp, tương đương với hơn 100 ngàn lượt tiếp cận trên nền tảng này. Bất ngờ với BTC là tệp khán giả đồng nhất của chương trình ở khoảng độ tuổi 18 đến 34, điều này chứng tỏ khán giả trẻ rất quan tâm đến cuộc thi.

+ Từ góc độ là thành viên BTC, ông đánh giá thế nào về chất lượng Cuộc thi?

- Chất lượng thí sinh ban đầu là sự lo lắng của BTC, bởi đây là một cuộc thi quy mô toàn quốc, được một tổ chức chuyên môn uy tín nhất hiện nay là Hội NSVN đứng ra tổ chức, nhưng lại là lần đầu tiên xuất hiện trên môi trường MXH, ngay khi xuất hiện thì lượng thí sinh tăng rất nhanh sau 1-2 tuần triển khai, BTC đã phải mời thêm nhiều nhạc sĩ của Hội tham gia vòng casting và các phiên thi chính thức, có thể kể đến sự xuất hiện của giám khảo tên tuổi như các nhạc sĩ: NSND Quang Vinh, Tuấn Phương, Lê Minh Sơn, Giáng Sơn, Xuân Minh, An Hiếu, nhà lý luận Nguyễn Quang Long; các ca sĩ Tiến Mạnh, Khánh Ly, Nhật Huyền... Chính việc tham gia của các thành viên với trình độ chuyên môn cao trong Ban giám khảo, đã giúp cho cuộc thi có được những thí sinh có chất lượng vượt hơn kỳ vọng của BTC.

+ Việc thi theo các vòng ngày, tuần, tháng và thời gian cuộc thi kéo dài cho đến tận trước ngày 30/4/2025, đã mang đến điều gì?

- Việc tổ chức như thế giúp cho Cuộc thi trở thành món ăn tinh thần chất lượng trên MXH với tần suất xuất hiện một cách thường

xuyên qua mỗi ngày, và cuộc thi sẽ có điều kiện tiếp cận với nhiều khán giả hơn, trở nên quen thuộc với khán giả trong đời sống giải trí hàng ngày, từ đó sức lan tỏa của những ca khúc tôn vinh tình yêu quê hương đất nước con người Việt Nam sẽ mạnh mẽ hơn đặc biệt đối với tệp khán giả trẻ hiện nay. Đó chính là hiệu quả lớn nhất của Cuộc thi này.

+ *Thí sinh không xuất hiện trực tiếp trong một không gian như cuộc thi truyền thống, vậy tính cạnh tranh liệu có ảnh hưởng?*

- Có thể ở vòng thi ngày còn mang tính đại trà chứ các gương mặt lọt đến vòng thi tháng với tỷ lệ 8/120 đã cho thấy sự khắc nghiệt của cuộc thi. Ở ngay vòng thi tuần thôi, các tiết mục dự thi đã có sự thay đổi rõ rệt về chất lượng, không chỉ ở phần thể hiện giọng hát, mà các thí sinh còn đầu tư trang phục, đạo cụ, múa phụ họa, minh họa rất chỉn chu. Về khâu tổ chức thì chúng tôi chủ trương khai thác và tối ưu các tính năng mang tính kỹ thuật của MXH và thiết bị, cách thức tham gia đơn giản nhất, dễ thực hiện nhất, để khán giả mọi lứa tuổi có thể tiếp cận dễ dàng nhất.

+ *Nhiều khán giả đang muốn biết hình thức tổ chức cho đêm chung kết của Cuộc thi?*

- Vâng, là một cuộc thi được tổ chức trên không gian MXH và hướng đến người xem (bao gồm khán giả và thí sinh). BTC dự kiến sẽ tổ chức đêm chung kết và gala trao giải cũng sẽ rất khác lạ với nhiều bất ngờ dành cho người xem, xin phép được tạm thời chưa tiết lộ thông tin về sự kiện này, chỉ xin bật mí nhỏ nhỏ là chương trình sẽ có sự tham gia của một số ca sĩ tên tuổi và tất nhiên không thể vắng mặt các Idol TikTok trong chương trình.

+ *Trước “Bài ca thống nhất” là chương trình ca hát online “Bài ca Điện Biên”, vậy sau Cuộc thi ca hát trực tuyến này hẳn sẽ còn nhiều hoạt động trên môi trường MXH, thưa ông?*

- Vâng! Không chỉ cuộc thi này, tới đây, cụ thể năm 2025 là một năm có nhiều hoạt động kỷ niệm những sự kiện trọng đại của đất nước, với sự lãnh đạo, chỉ đạo của Hội NSVN, chúng tôi sẽ còn nhiều hoạt động khác được tổ chức trên MXH. Thông qua đó, chúng tôi mong muốn

hiện thực hóa kế hoạch đẩy mạnh số hóa các hoạt động của Hội NSVN. Hội NSVN cũng như BTC mong muốn trở thành một trong những đơn vị tham gia một cách chủ động vào môi trường MXH, chủ động cung cấp một nguồn nội dung sạch với số lượng lớn và tần suất thường xuyên đến đối tượng khán giả trẻ nói riêng và khán giả trên MXH nói chung. Để trong mỗi gia đình, khi con em chúng ta tiếp cận với MXH, sẽ yên tâm hơn khi có nhiều nội dung sạch, tử tế, nhân văn ở trên đó... Điều thách thức đối với chúng tôi là làm sao các cuộc thi trở nên hấp dẫn hơn và giữ chân được khán giả trẻ lâu hơn khi tiếp cận đến những nội dung này... Nhân đây, BTC cũng xin được thay mặt Hội NSVN, trân trọng cảm ơn Mate media, cảm ơn TikTok Live Việt Nam đã hỗ trợ chúng tôi rất nhiệt tình để triển khai các hoạt động này.

Nhà báo Đặng Hồng Việt

Ca sĩ Nguyễn Trần Trung Quân biểu diễn trong buổi phát động Cuộc thi ca hát trực tuyến “Bài ca thống nhất”

Những mùa Xuân

TỪ THƠ ĐẾN NHẠC

▪ TS. ĐỖ ANH VŨ

Mùa xuân tự bao đời đã trở thành nguồn cảm hứng bất tận của thi ca. Trong vô vàn các thi phẩm về mùa xuân của văn học Việt Nam hiện đại, đã có những bài thơ được chấp cánh thêm một đời sống mới, đó là khi gặp được sự đồng điệu của những nhạc sĩ để mang đến một giai điệu cho thi phẩm, tạo nên những ca khúc được phổ từ thơ và có sức sống vượt thời gian.

Nhìn lại lịch sử ca khúc Việt trong thế kỷ 20, bài thơ về mùa xuân đầu tiên được phổ nhạc thành ca khúc nổi tiếng có lẽ là bài *Gái xuân* (thơ Nguyễn Bính, nhạc Từ Vũ). Nguyễn Bính viết bài *Gái xuân* từ trước 1945, nằm trong tập *Mây Tần* (1942) và cho đến 11 năm sau (1953) mới được Từ Vũ, một nhạc sĩ gốc Bắc di cư vào miền Nam và phổ nhạc. Toàn bộ phần lời của bài thơ được giữ nguyên: “Em như cô gái hãy còn xuân/ Trong trắng thân chưa lấm bụi trần/ Xuân đến hoa mơ hoa mận nở/ Gái xuân giũ lụa trên sông Vân/ Lòng xuân lơ đãng má xuân hồng/ Cô gái

xuân mơ chuyện vợ chồng/ Đôi tám xuân đi trên mái tóc/ Đêm xuân cô ngủ có buồn không?” Hơn 70 năm qua, ca khúc *Gái xuân* đã được rất nhiều các thể hệ ca sĩ thể hiện. Cố nhạc sĩ Trịnh Công Sơn từng chia sẻ: “Hồi mới lớn, moa đã rất thích bài này. Có thể nói, Tết mà thiếu Ly rượu mừng, Xuân và tuổi trẻ, Gái xuân là mất đi một nửa mùa xuân”. Sau *Gái xuân*, Nguyễn Bính còn cống hiến cho ca khúc Việt một nhạc phẩm đặc sắc nữa khi bài thơ *Mùa xuân* của ông được nhạc sĩ Huy Thục phổ nhạc rất thành công, mang đậm âm hưởng dân gian, phảng phất làn điệu ca trù. Nếu như nguyên bản bài thơ gồm 11 khổ với 44 câu thì khi phổ nhạc, Huy Thục chỉ chọn 4 khổ 16 câu để viết nên ca khúc: “Bữa ấy mưa xuân phơi phới bay/ Hoa xoan lớp lớp rụng vơi đầy/...Năm tao bầy tuyết anh hò hẹn/ Để cả mùa xuân cũng lỡ làng...”

Năm 1953, nhà thơ Cẩm Giang viết bài thơ *Núi Muồng Hung dòng sông Mã* ca ngợi tình yêu đôi lứa mang đậm âm hưởng núi rừng Tây Bắc. Bài thơ đã gặp được sự đồng điệu của

nhạc sĩ Bùi Đức Hạnh để trở thành ca khúc *Tình ca Tây Bắc* (1959) nổi tiếng. Ca khúc được ra đời khi miền Bắc đã hoàn toàn giải phóng, bởi vậy phần ca từ được phát triển thêm không khí tươi vui rộn rã của ngày toàn thắng: “Rừng rừng hoa với chim ca vui tung bừng/ Suối nước trong xanh soi bóng em và bóng anh/ Bên nhau cùng sống vui êm đềm cùng núi rừng/ Đất nước hòa bình hạnh phúc ta như mùa xuân”.

Trong cuộc kháng chiến chống Mỹ, phải kể đến ca khúc nổi tiếng *Đường chúng ta đi* (Nhạc Huy Du, thơ Xuân Sách) được viết ở giọng Đô trưởng với âm hưởng trong sáng, tự hào, khỏe khoắn và tràn ngập một sức xuân. Điều thú vị là phần lời của ca khúc trùng khít với phần lời của bài thơ, nhạc sĩ hầu như không phải thêm bớt một chữ nào: “Dặm đường xa, ta đi giữa mùa xuân. Ta đi giữa tình thương của Đảng. Tiếng Bác Hồ rung động mãi trong tim. Đường ta đi ánh lửa soi đêm dài. Đường ta về trong nắng ấm ban mai. Việt Nam! Việt Nam! Qua từng bước gian nan

lớn lên rồi đẹp lắm những mùa xuân”.

Sau năm 1975, khi đất nước đã hoàn toàn thống nhất, lại có thêm nhiều ca khúc mùa xuân được phổ từ thơ trong những năm cuối thập niên 70 đầu thập niên 80, mang đầy niềm hạnh phúc của con người trong một kỷ nguyên mới, dấu rằng chưa hết những gian nan. Nhạc sĩ Trần Hoàn tỏ ra rất có duyên với việc phổ nhạc khi cả hai bài hát *Tình ca mùa xuân* (thơ Nguyễn Loan) và *Mùa xuân nhỏ nhỏ* (thơ Thanh Hải) đều trở thành những ca khúc nổi tiếng, được phổ biến rộng rãi. Trong ca từ của *Tình ca mùa xuân*, hiện lên một tình yêu đôi lứa trong không khí hăng say vừa xây dựng vừa bảo vệ đất nước, tiên tuyến và hậu phương đồng lòng gắn bó: “Và chúng mình yêu nhau bắt đầu từ độ ấy. Em đi vào xưởng máy khi trời còn hơi sương. Và anh lại ra đi vui như ngày hội. Mùa xuân biên giới sừng anh gác trời xa”. So với *Tình ca mùa xuân*, số phận của *Mùa xuân nhỏ nhỏ* có phần đặc biệt hơn. Bài thơ được Thanh Hải viết trong những ngày cuối đời khi nằm trên giường bệnh, bày tỏ khát khao được cống hiến, được góp phần nhỏ bé của mình vào mùa xuân của đất nước: “Ta làm con chim hót/ Ta làm một cành hoa/ Ta nhập vào hòa ca/ Một nốt trầm xao xuyến/ Một mùa xuân nhỏ nhỏ/ Lặng lẽ dâng cho đời/ Dù là tuổi hai mươi/ Dù là khi tóc bạc”. Nhạc sĩ Trần Hoàn vốn là một người bạn lâu năm của nhà thơ Thanh Hải đã nhanh chóng bắt được vẻ đẹp đầy nhạc tính của bài thơ để phổ thành ca khúc, kịp mang đến hát cho Thanh Hải nghe khi Thanh Hải vẫn nằm trên giường bệnh. Nghe xong, Thanh Hải mỉm cười hạnh phúc mà nói với bạn rằng: “Hoàn à, mình tin rằng bài này sẽ nổi tiếng như bài *Lời ru trên nường*”. Quả

đúng như vậy, ngay Tết nguyên đán Tân Dậu (1981) năm ấy, *Mùa xuân nhỏ nhỏ* được ca sĩ Kim Phúc thu âm và vang trên làn sóng của Đài Tiếng nói Việt Nam. Hơn 40 năm qua, ca khúc đã có thêm vô số những bản thu âm của các thể hệ ca sĩ, trở thành một trong những ca khúc được nghe nhiều nhất mỗi khi Tết đến xuân về.

Cũng ở đầu thập niên 80, còn phải kể đến ca khúc *Khát vọng mùa xuân* của nhạc sĩ Huy Du phổ thơ Huy Cù. Từ lời thơ trở thành ca từ ca khúc mang vẻ đẹp của sự hồi sinh, một sức sống mới đang nảy nở sinh sôi khắp đất trời và trong cả lòng người, thấp lên trong mỗi tình yêu đôi lứa: “Khi giọt mưa, khi giọt mưa của mùa xuân rơi xuống. Em biết rằng em biết rằng giông tố đã bình yên. Gió heo may phấp lá vàng lại sống. Lạnh lẽo qua rồi mưa như lửa bùng lên”.

Cả ba ca khúc *Tình ca mùa xuân*, *Mùa xuân nhỏ nhỏ* và *Khát vọng mùa xuân* đều có một cấu trúc khá giống nhau với đoạn A viết ở giọng thứ với tốc độ vừa phải rồi từ đoạn B chuyển điệu sang giọng trưởng, đồng thời thay đổi về tốc độ, nhịp điệu trở nên khẩn trương, sôi nổi, lời cuốn rồi dẫn về một cái kết đầy sâu lắng cho tác phẩm: “Mùa xuân đến mùa xuân đến. Em hát cùng anh em hát cùng anh. Những khát vọng mùa xuân những khát vọng mùa xuân...”

Trong số những ca khúc Việt về mùa xuân được phổ từ thơ, có lẽ đặc biệt hơn cả là bài *Mùa xuân* của Phạm Minh Tuấn, được phổ từ thơ nữ sĩ người Nga Elena Shirman (1908 - 1942). Ca khúc được viết năm 1983 và người thể hiện đầu tiên chính là ca sĩ Ngọc Tân. Thế nhưng lúc ấy, tình hình biên giới phía Bắc vẫn chưa yên. Sở Văn hóa – Thông tin chỉ đạo các

Nhà văn hóa trong thành phố không được phổ biến bài hát. Lãnh đạo tỉnh Thuận Hải cũng ra lệnh miệng cấm phổ biến bài hát trong toàn tỉnh. Chưa hết, trong năm 1984, một nhạc sĩ quân đội có tiếng đã viết bài trên báo Quân đội Nhân dân phê phán ba bài hát ủy mị, thương vay khóc mướn, không có lợi cho tình hình lúc đó. Đó là các bài *Em vẫn đợi anh về* (Hoàng Hiệp – Lê Giang), *Mimosa* (Trần Kiệt Tường) và *Mùa xuân* (Phạm Minh Tuấn). Có lẽ nhà chức trách khi đó không hài lòng nhất với phần ca từ nửa đầu của bài hát bởi nó lột tả trực diện sự hủy diệt của chiến tranh: “Một mai anh chiến thắng trở về. Đôi vai gầy và đôi mắt sâu, tóc đã điểm bạc. Làn da nay sạm màu sương gió. Bởi chiến tranh, bởi chiến tranh đâu phải trò đùa. Và từ đây em nhận ra anh. Không phải trong mơ không phải trong thơ. Em ủa dậy, chạy đến chạy đến rồi khóc”. Thế nhưng ở nửa sau bài hát lại là một cái kết đầy yêu thương, tràn đầy niềm tin yêu hy vọng: “Anh người chiến sĩ và chiếc áo năm tháng dãi dầu. Anh người chiến sĩ và chiếc áo mưa nắng bạc màu. Đôi tay bâng khuâng nâng cành hoa tím. Và anh nói tặng em mùa xuân. Ngày ấy sẽ đến. Ôi ngày ấy sẽ đến. Anh sẽ về phải không anh”.

Ngược dòng thời gian, nếu người ta biết về tiểu sử của nữ sĩ Elena Shirman, hẳn sẽ có cách ứng xử khác với ca khúc. Bà sinh ngày 03/2/1908 tại thành phố Rostov bên bờ sông Đông, tốt nghiệp trường Viết văn Gorky năm 1941. Khi cuộc chiến tranh vệ quốc nổ ra, tháng 7/1942, trên đường đi công tác, bà bị quân phát xít bắt. Quân Đức đã lột sạch quần áo, bắt cô phải tự đào huyệt cho chính mình. Nữ sĩ khi ấy mới 34 tuổi, bình thân đào huyệt, sẵn sàng đón

nhận sự hy sinh. Bài thơ gốc mang tên *Trở về* được bà viết trước đó một năm (1941) với lời đề từ là hai câu thơ mở đầu bài *Đợi anh về* của Simonov: “Em ơi đợi anh về/ Đợi anh về em nhé”. Bài thơ của Elena Shirman sau đó được tìm thấy trong cuốn nhật ký của bà, được in vào tuyển tập và lan truyền rộng rãi khắp nước Nga, thường được

đem ra đọc vào Lễ kỷ niệm Ngày chiến thắng 09/05. Đến nay, ca khúc *Mùa xuân* của nhạc sĩ Phạm Minh Tuấn đã được phổ biến rộng rãi và trở thành một trong những bài hát nổi tiếng về đề tài người lính và chiến tranh cách mạng.

Như vậy, nhìn lại lịch sử ca khúc Việt thế kỷ 20, trong hàng trăm ca khúc

nổi tiếng về mùa xuân, có không ít những ca khúc được phổ từ những bài thơ. Trong những trường hợp như vậy, ta cảm nhận được sự đồng điệu, tri âm của những người nghệ sĩ, mang thêm cho tác phẩm một đời sống mới, chấp cánh cho thi phẩm lan tỏa sâu rộng hơn nữa trong đời sống văn học nghệ thuật nước nhà.

Đường chúng ta đi (Nhạc Huy Du, thơ Xuân Sách) là một trong những ca khúc nổi tiếng nhất của tam ca Đăng Dương - Trọng Tấn - Việt Hoàn

Xuân Hồng và ca khúc

MÙA

Xuân
BÊN CỬA SỔ

▪ PGS.TS NGUYỄN THỊ MỸ LIÊM

Xuân Hồng là nhạc sĩ có nhiều sáng tác về mùa xuân và còn được gọi là “nhạc sĩ của mùa xuân” không chỉ bởi cái tên “cúng cơm” Nguyễn Hồng Xuân mà còn vì những bài ca xuân của ông. Những sáng tác về mùa xuân của nhạc sĩ được nhiều người biết như *Xuân chiến khu* (1963), *Mùa xuân trên thành phố Hồ Chí Minh* (1975), *Mùa xuân bên cửa sổ* phỏng thơ Song Hảo (1985); *Bức ảnh mùa xuân* (1988); *Gương mặt mùa xuân* (1996) trích thơ Trương Vũ Thiên An; *Khúc xuân lời: thơ Ngân Thương* (1996)... Những bài hát về Xuân của ông không chỉ tươi trẻ, sáng lóng lánh như mùa xuân mà còn đậm đà hương vị xuân quê hương.

Mỗi bài mỗi vẻ khác nhau, về mùa xuân quê hương, mùa xuân của đất trời và còn là mùa xuân của tình yêu. Hãy thử cùng hát lại ca khúc *Mùa xuân bên cửa sổ* sau 40 năm được ra đời, để có dịp nhìn lại và cảm thấy thật hạnh phúc được sống trên đất nước hòa bình, thống nhất và cùng nhau bước tiếp trên con đường xây dựng tương lai...

Mùa xuân bên cửa sổ

Ca khúc *Mùa xuân bên cửa sổ* được sáng tác năm 1985 khi nhạc sĩ đã gần 60 tuổi. Đất nước ta vẫn trong thời bao cấp với nhiều khó khăn, và như cách nói của một số nhà báo khi phân tích về giai đoạn này: “nhiều bó buộc”, nên bài hát nói về tình yêu và “nụ hôn” luôn được cho là “xé rào”, “táo bạo”... Nhưng, trong những bài viết về bài hát *Mùa xuân bên cửa sổ*, ít người biết ông đã ám ảnh và có ý tưởng sáng tác ca khúc về tình yêu, về người lính... từ những ngày thành phố Hồ Chí Minh cùng cả nước căng mình cùng đồng bào các tỉnh biên giới Tây Nam chống giặc Pol Pot. Cuộc chiến tranh biên giới Tây Nam ảnh hưởng đến từng gia đình, từng người. Bao đau thương, mất mát và biết bao bạn trẻ là con, là em của người dân thành phố Hồ Chí Minh đã hy sinh cuộc sống,

hy sinh bao ước mơ vào trường đại học, lên đường chiến đấu bảo vệ đất nước khi trong trái tim của họ vẫn còn mối tình tươi trẻ, còn hình ảnh người yêu và hy vọng xây dựng tương lai với tình yêu của mình.

Trên bản in phần tên tác giả của ca khúc, nhạc sĩ ghi rõ: “Phỏng thơ Song Hảo” (bài thơ “Bên cửa sổ”). Ngoài trừ hai câu đầu hoàn toàn là nguyên bản của lời thơ, phần còn lại là lời của ông. Nhưng, như một sự đồng cảm, từ sự nhạy cảm của người nhạc sĩ, ông bắt được “cái tứ”: “cao cao bên cửa sổ/ có hai người hôn nhau...”. Lời thơ của nữ sĩ Song Hảo:

*Cao cao bên cửa sổ
Có hai người hôn nhau
Hai người rất trẻ
Hãy im nghe
Rì rầm đường phố
Bên cửa sổ có hai người hôn nhau
Đêm chín rồi
Rất khẽ
Trăng ơi, ghen nhé
Có hai người yêu nhau
Hoa dạ lý
Dâng hương
Đêm nay
Hoa tình tường hơn cả
Nhớ nghe hoa
Mùi hương thật khẽ...*

Sự khác biệt về câu chữ trong lời bài hát không làm mất đi cái thú thơ “cao cao bên cửa sổ...” mà mở ra một hình ảnh đẹp, gần như thấy tận mắt, nhạc sĩ kể: “Cao cao bên cửa sổ có hai người hôn nhau/ Đường phố ơi, hãy yên lặng để hai người hôn nhau/ Chim ơi! Đừng bay nhé/ Hoa ơi! Hãy tỏa hương/ Và cây ơi, lay thật khẽ, cho đôi bạn trẻ đón xuân về”.

Và, nếu ai đã từng đi qua chiến tranh, đã từng mất mát người thương bởi chiến tranh, sẽ dễ dàng hiểu ông: ông đau thất tim, ông nặng lòng với nỗi đau của sự mất mát bởi chiến tranh và ông cùng khát khao hạnh phúc cho mỗi người: “Khi mặt trận bình yên/ Anh lính về thăm phố, cô gái vừa tan ca/ Họ hẹn nhau và chờ nhau, cùng khát khao hạnh phúc...”

Ở khoảng thời gian đó, những bản tình ca còn hiếm hoi, trong bài hát có những ca từ “nhạy cảm” thì càng hiếm hơn hoặc nếu có sẽ rất khó qua hội đồng cấp phép biểu diễn. Việc đưa từ “Nụ hôn” vào trong tác phẩm thơ, tác phẩm âm nhạc là điều hiếm thấy, dễ dàng... chịu những lời “phê bình”, “nhắc nhở” (!). Nụ hôn trong ca khúc *Mùa xuân bên cửa sổ* cũng vẫn là một việc làm khá... táo bạo, nhưng khát khao hạnh phúc là mục tiêu muôn đời của nhân loại nên nụ hôn, biểu hiện của hạnh phúc, điều đem đến hạnh phúc tất nhiên không còn dung tục mà cần phải được hiểu ở một hình tượng cao hơn, đẹp hơn. Nữ thi sĩ Song Hảo đưa vào thơ “có hai người hôn nhau” do một mối tình có thật (1), để nhạc sĩ Xuân Hồng đưa vào nhạc một tình yêu của người lính trẻ một cách tự nhiên, lãng mạn và nỗi khát khao hạnh phúc, nhưng cũng ám ảnh bởi đau thương, mất mát từ sự khắc nghiệt, tàn nhẫn của chiến tranh. Bài hát làm người ta liên tưởng đến mấy câu thơ của Bạch Cư Dị hàng ngàn năm trước về sự khắc nghiệt của chiến tranh, để nhắc nhở rằng, nếu là nụ hôn hay việc người ta có thể say ngay ở sa trường... thì hãy tha thứ, bởi liệu có mấy ai được trở về từ cuộc chiến:

... Túy ngọa sa trường quân mạc tiểu

Cổ lai chinh chiến kỷ nhân hồi...

(Tạm dịch: Dù có say, té ngã trên chiến trường cũng xin đừng cười

Xưa nay có mấy ai chinh chiến mà được quay trở về...)

Mùa xuân bên cửa sổ không chỉ có tình yêu, tuổi trẻ, khát vọng hạnh phúc và mùa xuân mà còn có những yếu tố hết sức nhân văn: “Ôi! hạnh phúc đâu chỉ có cơm ngon và áo đẹp. Mùa xuân đâu chỉ có hoa thơm và nắng hồng.

Cuộc đời còn có cả những nụ hôn”. Tình yêu và mùa xuân là những yếu tố làm nên một ca khúc hay, còn nụ hôn của tình yêu đã để ca khúc của ông mãi ở lại với cuộc đời.

Về âm nhạc, lại một lần nữa nhạc sĩ sử dụng giọng thứ để kể về mùa xuân, về tình yêu: giọng Ré thứ (hòa âm). Giai điệu bài hát không chứa một yếu tố hay motif, chất liệu âm nhạc dân tộc cụ thể nữa mà sử dụng những quãng âm rất “Tây” (quãng 1, quãng 3) với bậc bảy tăng của giọng thứ hòa âm. Lần này, giai điệu âm nhạc được xây dựng trên gamme thứ (7 bậc) hòa âm với yếu tố tạo động lực phát triển ngay từ tiết nhạc đầu tiên bởi tiết tấu đặc biệt làm liên tưởng đến những ca khúc lãng mạn Pháp thâm nhập vào Việt Nam hồi nửa đầu thế kỷ XX nhưng rất phổ biến trong thế hệ của nhạc sĩ Xuân Hồng. Lắng nghe cách ông mở đầu câu chuyện tình yêu và mùa xuân:

Mùa xuân bên cửa sổ

Nhạc: Xuân Hồng
Phỏng thơ: Song Hảo

Lento espressivo

Cao cao bên cửa sổ có hai người hôn nhau. Đường phố
oi hãy yên lặng để hai người hôn nhau. Chim

sẽ khiến ta liên tưởng đến một điệu Boléro trong các ca khúc Pháp lãng mạn vào những thập niên 40 của thế kỷ XX rất tự nhiên bởi các liên ba - hình thức tiết tấu phân ba của các hình nốt đơn, mà điển hình là bài *Bésame Mucho* (Consuelo Velázquez, 1941)

BOLERO

Khi viết bản tình ca, nhạc sĩ Xuân Hồng đã gần 60 tuổi. Nhưng có lẽ, số tuổi không ảnh hưởng đến nét nhạc tươi mới, lối xây dựng giai điệu trữ tình, tiết tấu đong đưa, co giãn (bằng các hình nốt liên ba) đến mức khiến người hát đồng cảm và có thể “rubato” (lối ca hoặc diễn tấu co giãn tiết tấu tùy hứng) cả ở những câu nhạc có tiết tấu phân nhịp đơn thông thường. Bài hát tạo nên một Xuân Hồng bay bướm, trữ tình, trẻ trung nhưng sâu lắng và hết sức nhân văn.

Cũng với hình thức hai đoạn và đoạn thứ hai mở rộng phát triển (có cấu trúc đoạn đơn gồm 3 câu nhạc), tương phản, bài hát dễ dàng giải bày tình cảm cho bất cứ

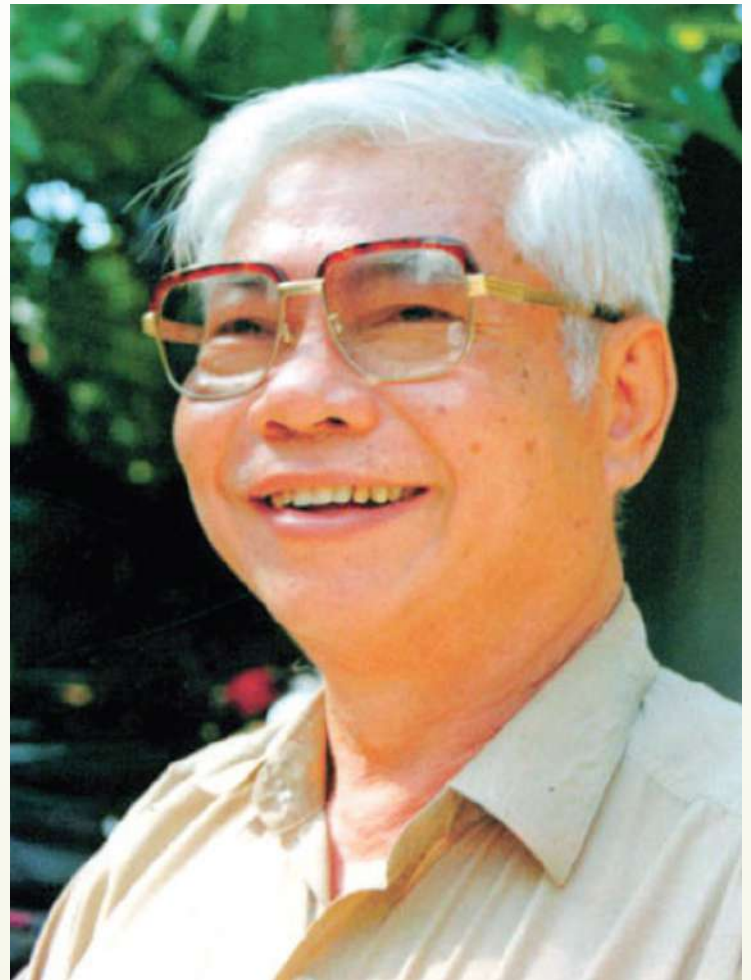
ai đã từng yêu và có thể “lãng động”, ngưỡng mộ tình yêu. Đặc điểm này càng khiến bài hát có dáng dấp một ca khúc nghệ thuật lãng mạn kinh điển của nền Tân nhạc Việt Nam. Nhưng, kỹ thuật, sự hòa quyện giữa nhạc với lời hát làm nao lòng bất cứ ai đã từng trải qua thời tuổi trẻ, tình yêu, khát vọng hạnh phúc và là người lính như ông, Xuân Hồng.

Tạm kết

Được mệnh danh là “nhạc sĩ của mùa xuân” không chỉ vì ông có nhiều bài thơ xuân, bài ca xuân mà còn là chất xuân trong ca khúc của ông rất đặc biệt, không ồn ào náo nhiệt hay quá rộn ràng tươi vui mà thanh tịnh, trang nhã, nhẹ nhàng, tình cảm và trong đó có cả chất chân tình, hồn hậu của Nam Bộ. Đâu đó trong những bài ca xuân phảng phất một chút hương trầm nhẹ bay, sương sớm long lanh của nhành mai vàng và cả cái nắng xuân phương Nam mà không nơi nào trên đất nước ta có được. *Hương xuân của nhạc sĩ Xuân Hồng còn dành vị trí trang trọng cho người lính, cho những người yêu nhau và cho một niềm khát khao hạnh phúc đến với mọi nhà: tình yêu thương, tính nhân văn trong âm nhạc của người nhạc sĩ.*

Chú thích:

Nguyễn Thị Minh Châu (2022), Mùa xuân bên cửa sổ của Xuân Hồng, <http://www.hoinhacsi.vn/mua-xuan-ben-cua-so-cua-xuan-hong> truy cập ngày 9/12/2022

Nhạc sĩ Xuân Hồng

NHÀ GIÁO NHÂN DÂN THÁI THỊ LIÊN: Tiếng đàn còn mãi ngân vang

▪ LÊ THẢO NGUYÊN

Giảng viên Học viện Âm nhạc Quốc gia Việt Nam

Tiếng đàn còn mãi ngân vang không chỉ là một buổi biểu diễn, mà còn là câu chuyện của sự kế thừa và tiếp nối. Những tác phẩm vang lên như lời khẳng định rằng âm nhạc của nghệ sĩ, Nhà giáo Nhân dân Thái Thị Liên sẽ còn sống mãi trong lòng khán giả, trong tâm hồn của thế hệ nghệ sĩ trẻ.

Các thế hệ học trò - nghệ sĩ piano tưởng nhớ NGND Thái Thị Liên trong chương trình hòa nhạc

Vào tối 28/12/2024, tại Phòng Hòa nhạc Lớn, Học viện Âm nhạc Quốc gia Việt Nam (viết tắt HVANQGVN) đã diễn ra buổi hòa nhạc đặc biệt *Tiếng đàn còn mãi ngân vang*. Chương trình do HVANQGVN tổ chức để tôn vinh, tưởng niệm nghệ sĩ, Nhà giáo Nhân dân (NGND) Thái Thị Liên - một tượng đài của nền âm

nhạc cổ điển Việt Nam.

Đêm nhạc *Tiếng đàn còn mãi ngân vang* có sự tham gia của các giảng viên - nghệ sĩ khoa Piano Học viện, đại diện cho các thế hệ giảng viên - học trò của khoa. Từ những lứa học trò đầu tiên được học nghệ sĩ Thái Thị Liên dạy trực tiếp, nay đã ở tuổi 80 như NGƯT Kim Dung và NSƯT

Tuyết Minh đến những giảng viên chủ chốt của Khoa hôm nay - những học trò của học trò như TS Đào Trọng Tuyên (Trưởng Khoa Piano), PGS.TS Nguyễn Huy Phương (Chủ tịch Hội đồng HVANQGVN)... Từ những học trò - con như GS.TS.NGND Trần Thu Hà, NSND Đặng Thái Sơn đến cháu, chắt của bà như những tiếng đàn được ngân vang bất tận...

Bắt đầu vào phần I của chương trình với tựa đề “Các thế hệ tiếp nối”, khán giả như được gặp lại người nghệ sĩ đã về miền mây trắng qua video lưu lại phần biểu diễn của bà. Đó là khi bà thể hiện tác phẩm *Mazurka Op. 67 No. 4* của F. Chopin trong đêm nhạc *Trăm mùa thu vàng* vào năm 2017. Tiếp đó, hai người học trò của bà là NGƯT Kim Dung và NSƯT Tuyết Minh biểu diễn tác phẩm *Dolly Suite for piano 4 hands (1. Berceuse, 3. Mi-a-u)* của G. Faure. NGND Trần Thu Hà cùng Thu Nga, Đăng Quang mang đến âm nhạc của S.Rachmaninov qua tác phẩm *Romance, Valse (for 6 hand)*. Thu hút sự chú ý của khán giả trong đêm hòa nhạc phải kể tới phần biểu diễn với kết hợp nhiều tay với sự tham gia của nhiều nghệ sĩ. Tiết mục 2 piano 8 tay của 4 nghệ sĩ piano Đào Trọng Tuyên, Nguyễn Huy Phương, Nguyễn Hoàng Phương, Lưu Đức

Anh. Bốn nghệ sĩ quen thuộc của nghệ thuật piano Việt Nam hiện nay thể hiện *Die Moldau* của F. Smetana. Đây là một tác phẩm kinh điển, còn có một tên gọi khác là *Vltava*, vốn thuộc thể loại giao hưởng được chuyển soạn cho đàn piano. Khép lại phần 1 là *Concerto in A minor (for 4 Pianos)* của Bach - Vivaldi qua phần trình diễn của Tú My, Hương Giang, Trinh Hương, Linh Chi cùng dàn nhạc dây do GS.TS.NSND Ngô Văn Thành chỉ huy.

Phần II của chương trình “Đặng Thái Sơn kể chuyện người mẹ - người thầy” là món quà đặc biệt của NSND Đặng Thái Sơn dành tặng cho mẹ với những bản nhạc ưa thích của bà. Bên cạnh đó, NSND Đặng Thái Sơn cùng nghệ sĩ Đăng Quang chơi bản *Hát ru* của NGND Thái Thị Liên.

Chia sẻ về chương trình, TS.NSND Quốc Hưng – Phó Giám đốc phụ trách Học viện Âm nhạc Quốc gia Việt Nam cho biết: Buổi hòa nhạc là một sự kiện đặc biệt để tưởng nhớ và tôn vinh NGND Thái Thị Liên, một người thầy lớn, một cây đại thụ trong nền âm nhạc Việt Nam. “Bà là 1 trong 7 người tham gia thành lập Trường Âm nhạc Việt Nam – tiền thân của Học viện Âm nhạc Quốc gia Việt Nam, người thầy đứng đầu ngành Piano đầu tiên và lâu nhất của nhà trường. Các thế hệ giảng viên, nghệ sĩ của nhà trường luôn trân trọng, biết ơn bà”, NSND Quốc Hưng nói.

GS.TS.NGND Trần Thu Hà - nguyên Giám đốc Học viện Âm nhạc Quốc gia Việt Nam, con gái của nghệ sĩ Thái Thị Liên kể: “Mẹ là người đầu tiên đặt tay mình lên phím đàn, dạy tôi những nốt nhạc đầu tiên và nuôi dưỡng tôi bằng không gian ngập tràn âm nhạc. Tôi đi theo con đường nghệ thuật cũng từ mẹ. Mẹ vừa là thầy, vừa là mẹ nên sự ảnh hưởng của bà đến

tôi rất rõ nét và sâu đậm. Tôi không chỉ học qua những giờ giảng dạy của mẹ, mà còn từ chính cuộc sống”.

GS Trần Thu Hà cho biết thêm: “Có một thời, mẹ được ưu tiên dạy học tại nhà, nên cây piano trong nhà tôi được sử dụng hết công suất. Nhưng mẹ không có nhiều thời gian để giảng giải hay phân tích cho chúng tôi, mà bà muốn các con tự học. Bà cũng không dạy dỗ theo kiểu triết lý mà thường nói ra những suy nghĩ chân thực của mình. Sau này, khi theo đuổi sự nghiệp như mẹ, tôi mới nhận ra và học hỏi được từ bà nhiều hơn”.

PGS.TS Nguyễn Huy Phương - Chủ tịch Hội đồng Học viện Âm nhạc Quốc gia Việt Nam chia sẻ: “Tôi rất vinh dự khi được tham gia chương trình, dù không học trực tiếp bà nhưng cô giáo của tôi là NGND Trần Thu Hà có sự ảnh hưởng lớn tới tôi. NGND Thái Thị Liên đã để lại di sản đồ sộ cho nhiều thế hệ học sinh, và thế hệ tiếp theo của bà là NGND Trần Thu Hà cũng tận tụy hết sức, cả cuộc đời cống hiến cho Học viện Âm nhạc Quốc gia Việt Nam. Được tham gia “hệ gia phả” nghệ sĩ piano là một

điều niềm vinh dự lớn của tôi”.

TS Đào Trọng Tuyên – Trưởng khoa Piano của Học viện Âm nhạc Quốc gia Việt Nam cho biết, anh có may mắn được là học trò của hai người con nghệ sĩ Thái Thị Liên là GS Trần Thu Hà và NSND Đặng Thái Sơn. “Tuy chưa được học nghệ sĩ Thái Thị Liên ngày nào, nhưng tôi được truyền những ngọn lửa đam mê hay những kiến thức sư phạm, những quan điểm thẩm mỹ về triết học, lịch sử thông qua hai người con của bà – hai người thầy giáo quan trọng nhất của tôi”.

“Với buổi hòa nhạc này, chúng tôi muốn gửi thông điệp, tuy bà đã đi xa nhưng tiếng đàn của bà vẫn truyền lại đến các thế hệ sau”, KTS Trần Thanh Bình, con trai cả của nghệ sĩ Thái Thị Liên bày tỏ. Quả thực, *Tiếng đàn còn mãi ngân vang* không chỉ là một buổi biểu diễn, mà còn là câu chuyện của sự kế thừa và tiếp nối. Những tác phẩm vang lên như lời khẳng định rằng âm nhạc của NSND Thái Thị Liên sẽ còn sống mãi trong lòng khán giả, trong tâm hồn của thế hệ nghệ sĩ trẻ.

Tác phẩm *Concerto in A minor (for 4 Pianos)* của Bach - Vivaldi với hình thức thể hiện 4 đàn 8 tay cùng dàn nhạc dây

VAI TRÒ TIẾNG CƯỜI ĐỐI VỚI NGHỆ THUẬT OPERA

▪ NGUYỄN BÍCH THỦY

Nghệ sĩ Opera hiện đang sinh sống tại Austria

Đối với nghệ thuật opera kinh điển, tiếng cười là một trong những yếu tố hiệu ứng có vai trò tăng thêm sức hấp dẫn, tạo nên tính kịch, tính giải trí hay góp phần diễn đạt thế giới nội tâm của nhân vật mà người nghệ sĩ opera phải đảm nhiệm. Tiếng cười xuất hiện và đồng hành cùng lịch sử phát triển nghệ thuật opera, có trong nhiều thể loại âm nhạc thanh nhạc khác nhau.

Vai trò quan trọng

Tiếng cười rất quan trọng trong opera và đặc biệt tiếng cười thường được viết trong các vở operetta. Trong opera cổ điển truyền thống, có 2 thể loại opera mang phong cách riêng biệt, một loại nghiêm túc kiểu bi kịch được gọi là opera Seria - opera nghiêm trang và loại thứ hai có một phong cách nhẹ nhàng hơn, thường trần tục và hài hước hơn được gọi là opera Buffa- opera hài kịch, thể loại này trong âm nhạc cổ điển Đức - Áo gọi là Opera Singspiel và opera hài Pháp gọi là opera comic.

Trong opera nghiêm trang, tiếng cười được viết để tăng tính kịch cho vở kịch và cho âm nhạc. Nó sẽ làm nổi bật rõ nét hơn tâm lý của nhân vật, cho khán giả nhìn thấy hoặc hình dung ra được hình ảnh mang nét đặc trưng của nhân vật. Trong operetta, tiếng cười gắn liền với sự hóm hỉnh, duyên dáng bên cạnh sự chế giễu và châm biếm hoặc đả kích một thói hư tật xấu nào đó; hay, nhiều khi tiếng cười trong operetta chỉ thuần túy là làm quá lên để gây cười.

Có rất nhiều điều để cười trong opera. Đó có thể là những tình huống hài hước trong các vở opera mang tính hài kịch. Đó có thể là những tình huống trong chính opera nghiêm trang mà các nhân vật bắt buộc phải cười để khắc họa rõ hình ảnh nhân vật mà ở thời điểm đó bắt buộc phải thể hiện, hoặc biểu cảm một điều gì đó ẩn ý mà tác giả muốn truyền đạt. Những tình huống cười có thể là do một nhân vật nam hoặc nữ thể hiện thông qua các aria hay các đoạn hát ngắn (cho các giọng solo), hoặc cho một nhóm đồng thanh, cũng có thể là cho cả dàn hợp xướng phụ họa mang tính chất hòa theo. Trong opera hài kịch và trong operetta, tất cả các vai chính đều có thời điểm thể hiện tính hài và hài kịch được xem xét sắp đặt rất khéo léo.

Trong opera hài kịch thì đương nhiên là luôn có nhiều tình tiết gây hài để tạo nên tiếng cười. Các vở kịch pha trò để làm nổi bật cốt truyện hài hước với các chủ đề trong đó về sự không chung thủy trong hôn nhân và tình yêu, chiến thắng niềm kiêu hãnh của bản thân về sự ngu ngốc ngây thơ, những nhân vật xui xẻo, vui nhộn...

Các vở operetta của Jacques Offenbach, F. Lehar, Johann Strauss, đặc biệt là trong các vở opera của G. Rossini, là đại diện đặc trưng cho kiểu opera – operetta mang đậm nét hài kịch. Với sự pha trộn giữa hài hước và tính kịch, vở The Barber of Seville (Người thợ cạo thành Seville) của G. Rossini là tác phẩm opera hoàn hảo dành cho những người mới bắt đầu quan tâm đến opera hoặc nghe opera. Người thợ cạo thành Seville chứa đầy những tình tiết hài hước thú vị cả trong văn điệu ngôn ngữ và âm nhạc rục rịch, hấp dẫn đầy gợi cảm. G. Rossini là một bậc thầy về các trò hóm hỉnh và hài kịch tình huống, việc tạo ra các danh tính nhầm lẫn, mưu kế và cách ngụy trang thông minh đã tạo thêm nhiều lớp phức tạp và thú vị cho cốt truyện. Vở opera đưa khán giả vào một chuyến tàu lượn siêu tốc với những tình tiết hài hước, khiến người xem bị cuốn hút và giải trí từ đầu đến cuối. Vai Figaro dành cho giọng nam trung nổi tiếng trong vở được hát với tốc độ nhanh kiểu hát kiểu xoắn lưỡi của Rossini “Largo Al Factotum”, là bản aria được Bugs Bunny bắt tởm hóa trong phim hoạt hình Looney Tunes’ Rabbit ở Seville.

Các vở operetta hài kịch như: The Merry Widow (Góa phụ vui tính) của F. Lehar, Die Fledermaus (Con Dơi), hay Eine nacht in Venedig của J. Strauss, hoặc của Jacques Offenbach... cũng đã mở đường tạo nên thể loại ca nhạc hài kịch Mỹ thế kỷ 20.

Như các loại hình nghệ thuật khác, opera cũng có tính giải trí và có các yếu tố mang tính bản sắc. Nó cũng

chứa đựng mục đích tuyên truyền và sự phạm giáo dục một cách tinh tế. Trong opera- operetta, sự sâu sắc phải được ẩn giấu một cách khéo léo và thời điểm hài hước xảy ra trong kịch âm nhạc thường rất quan trọng. Các yếu tố như sự kết hợp giữa âm nhạc, ngôn từ, ngữ điệu, nhịp điệu, tính kịch và hành động kịch - khả năng biểu diễn của người nghệ sĩ sẽ tạo nên điểm nhấn châm biếm một cách sâu sắc và tinh tế. Vì vậy, ngay cả trong opera nghiêm trang cũng chứa rất nhiều tiếng cười. Một trong những ví dụ điển hình nhất cho thể loại opera kết hợp giữa các yếu tố hài hước và nghiêm túc là vở opera Don Giovanni của W. A. Mozart.

Nhà soạn nhạc Wolfgang Amadeus Mozart (1756 - 1791)

Nếu như tiếng cười trong opera hài là những câu chuyện mang tính giải trí nhưng rập khuôn về tình yêu, lòng tham và ghen tuông, đả kích hoặc phản ánh xã hội, thì trong opera nghiêm trang, tiếng cười thường là thể hiện tính cách đặc trưng của nhân vật, làm nổi bật rõ nét hình ảnh, tâm trạng, xu hướng cá tính của nhân vật. Trong opera nghiêm trang tiếng cười được lồng ghép vừa mang tính hài hước vừa mang tính phê phán và châm biếm (ví dụ như những vai phản diện, phù thủy, những anh hề chế giễu vua chúa quan lại, hay thể hiện một tính cách ác độc nào đó). Nhưng tiếng cười trong opera nghiêm trang cũng chứa đựng cả sự đau khổ và mỉa mai sự cay đắng chua chát của thân phận, của cuộc đời. Tiếng cười có thể

được các nhạc sĩ viết bằng nốt nhạc hay có thể do chính sự biểu cảm, sự diễn đạt cảm xúc của người ca sĩ trên sân khấu khi thăng hoa, hay là ý đồ dàn dựng của đạo diễn trên sân khấu, tùy theo vở diễn.

Ngày nay, sân khấu opera được dàn dựng theo các xu hướng mới của xã hội bằng khả năng kết hợp các yếu tố cổ điển với sự nhạy cảm đương đại, khéo léo điều hướng sự cân bằng phức tạp giữa việc tôn vinh di sản phong phú của opera và truyền cho nó nguồn năng lượng mới mẻ, hiện đại, đặt song hành sự dí dỏm, hóm hỉnh với những aria hàn lâm, những giai điệu kinh điển rực rỡ mang tính bác học của thể loại opera cổ điển. Khán giả thưởng thức opera vẫn cảm nhận và nắm bắt được sự sắc sảo của nhân vật và các sắc thái của thời điểm hài hước thông qua những khoảnh khắc tinh tế khi được dàn dựng, sẽ khiến khán giả bật cười thích thú, opera không còn cao sang nhưng kinh điển, học thuật và vẫn rất gần gũi, phổ thông. Đây cũng là một hình thức phổ cập opera cổ điển đại trà bên cạnh các chương trình âm nhạc chính thống ngoài trời- kiểu Classic open air.

Một vài phong cách đặc trưng

Có một vài phong cách cười ở trong cả 2 thể loại opera và operetta. Một là tiếng cười đại diện sự hóm hỉnh, hay sự đả kích, châm biếm mỉa mai và hai là tiếng cười đại diện cho sự nham hiểm và xấu xa.

Đối với tiếng cười đại diện sự hóm hỉnh, hay sự đả kích, châm biếm mỉa mai. Hẳn những người yêu nhạc cổ điển đều biết đến vở operetta Die Fledermaus- Con Dơi của J. Strauss. Đây là một vở operetta rất nổi tiếng và thường được người Áo biểu diễn đặc biệt trong ngày đầu năm mới. Bởi sự hài hước, hóm hỉnh vui nhộn của các nhân vật và âm nhạc mang phong cách đặc trưng của Strauss, những nét giai điệu Walzer trứ danh của Áo, ý nghĩa của sự kết hợp đa văn hóa...

Mỗi nhân vật sẽ mang đến những tiếng cười riêng, khác nhau trong vở operetta này, nhưng ở đây, Thủy chỉ nói qua một chút về nhân vật Adele và tiếng cười của cô. Arietta này được viết cho giọng soprano, được gọi là Laughing song- Tiếng cười và tiếng cười được nhạc sĩ viết bằng nốt nhạc, điều đó có nghĩa là nhân vật sẽ bắt buộc phải cười ở những đoạn tác giả muốn nhân vật cười, bên cạnh sự sáng tạo cá nhân. Là một trong những bản solo tuyệt hay dành cho giọng soprano, được sử dụng các kỹ thuật thanh nhạc đặc trưng cho giọng nữ cao như passage, staccato... vừa dễ lại vừa khó, dễ vì đã có sẵn nốt nhạc để thể hiện tiếng cười theo đúng cỡ giọng đó, nhưng khó là

người ca sĩ sẽ bị gò bó sự thể hiện tiếng cười theo từng cảm nhận riêng.

Cô người hầu nhập cư chắc chắn khi cười sẽ khác với những bà quý tộc buôn chuyện hay cười. Johann Strauss đã để cho khán giả thấy những gợi ý khi phụ nữ cười khoái trí pha chút châm chọc trong âm nhạc của ông thông qua giọng Adele nó như thế nào. Hay một arietta nổi tiếng khác cũng của Johann Strauss, viết trong vở operetta “Eine nacht in Venedig/Một đêm ở Venice”, arietta Schwippslied hay còn gọi là Topsy song là một arietta rất hài hước và vui nhộn lột tả hình ảnh một người phụ nữ khi uống quá chén được ca sĩ Monique Brynnel thể hiện rất thành công. Hay tương tự, trong vở opera Manon Lescaut của Daniel Auber, tiếng cười của Manon rất là hóm hỉnh.

Xin nói qua một chút, trong opera cổ điển, chúng ta có 3 vở opera được sáng tác dựa trên cùng một cảm hứng từ tiểu thuyết Manon Lescaut của nhà văn Abbe Prevos (1731). Trong đó có Manon Lescaut của G. Puccini, Manon của Masenet và Manon Lescaut của Daniel Auber. Tuy nhiên vở opera hài Pháp của Auber là ít được dàn dựng hơn cả.

Các vai Manon trong cả 3 vở Manon Lescaut luôn là vai nữ chính và khó. Manon của Auber thì còn phải diễn hài bên cạnh những kỹ thuật thanh nhạc phải thể hiện. Manon luôn có những đòi hỏi khắt khe, các đoạn chạy, các kỹ thuật hoa mỹ vượt trội. Nhưng đây cũng luôn là cơ hội tuyệt vời để các giọng soprano có cơ hội để thể hiện các kỹ thuật cá nhân, phong cách đặc trưng và khả năng biểu diễn của mình.

Bản aria C'est l'histoire amoureuse hay còn gọi là L'éclat de rire và nó cũng được gọi là bản Laughing song - tiếng cười. Trên thực tế nó không phải là một aria lớn, đứng độc lập, nhưng bởi sự độc đáo và hấp dẫn của bản aria này mà có rất nhiều nghệ sĩ nổi tiếng thế giới cũng như các học sinh thanh nhạc lựa chọn làm repertoire biểu diễn hoặc thu âm của mình.

Chúng ta hình dung aria này diễn ra trong bối cảnh ở Paris, thế kỷ 18, tại nhà hàng Bacelin và trong phòng khiêu vũ ở Boulevard du Temple. Cô gái Manon trẻ tuổi cùng người yêu chạy trốn khỏi nhà hàng Bacelin vì không thể thanh toán hóa đơn ăn uống, vì Manon đã đưa ví tiền cho người anh Lescaut, người anh sau đó thú nhận đã nướng hết tiền vào việc đánh bạc, người anh sau đó còn vay mượn thêm tiền của những bạn bè và những người hàng xóm rồi sau đó rời khỏi nơi ở của Manon. Manon

khi ấy, mượn một chiếc đàn ghi-ta và hát một bài hát hài hước về một tình yêu không được đền đáp. Cô kể một câu chuyện thú vị và hài hước đến mức chính cô cũng quá buồn cười và cười nắc nẻ sau mỗi câu nói.

Đôi với tiếng cười đại diện cho sự nham hiểm và xấu xa. Có một bản aria được viết theo phong cách serenade cho giọng Bass Bariton của con quỷ Mephistophele trong opera Faust của Charles Gounod. Con quỷ đã hát bản Serenade này bên ngoài cửa sổ chế giễu Margueriete khi cô từ chối yêu và sau đó cô đã sinh con cho Faust.

Tiếng cười ở đây rõ ràng là tiếng cười của ma quỷ, nó được viết thành nốt nhạc trong bản nhạc và người nghệ sĩ bắt buộc phải thể hiện khả năng cười, khả năng biểu cảm thông qua giọng hát và tiếng cười ma quái. Đoạn đầu được cười bằng 2 quãng 8 và đoạn 2 được cười cao hơn, bằng 3 quãng 8. Cả 2 lần cười đều có phần đệm đi kèm.

Nhân vật này giống nhân vật phản diện xấu xa khác là Lago trong opera Otello của Giuseppe Verdi. Aria lớn Credo in un Dio crudel/Tôi tin vào một thiên chúa ác độc, aria tuyên bố quan điểm của đen tối của Lago thường được chèn một tiếng cười độc ác vào đoạn kết. Tiếng cười này không được ghi trong bản nhạc của Verdi, vì thế có người cười có người không; nhưng, khi kèm thêm tiếng cười vào đoạn độc thoại này luôn gây ấn tượng rất mạnh mẽ đối với khán giả. Tuy nhiên, để cười được ra được tâm thái ác độc là rất rất khó. Khóc luôn dễ dàng hơn cười.

Một ví dụ nữa cho tiếng cười độc ác là của nhân vật chú hề trong opera Pagliacci của Leoncavallo. Tiếng cười ở đây được viết về sự ghen tuông, ngoại tình và giết người. Một tiếng cười giết người rất ngắn gọn của tên hề với người vợ trẻ không chung thủy. Sau khi giết vợ và người tình của cô, tên hề còn lạnh lùng nói: “La commedia è finita/vở hài kịch đã kết thúc”.

Điều đặc sắc trong opera là nó biết kết hợp và làm nổi bật những sắc thái của tiếng cười với âm nhạc, có thể kết nối những khoảng trống hoặc tạo những khoảng lặng bằng tiếng cười, có thể phân chia, ngắt, nghỉ, nhấn nhá... như một giọng điệu tự nhiên, rất đời thực thông qua âm nhạc. Ví dụ tiếng cười trong âm nhạc của Mozart hoặc của Rosini thì có rất nhiều, rất tinh tế bằng các thủ pháp sáng tạo. Nhiều khi những tiếng cười này được ẩn trong ngôn ngữ như nhân vật Ricardo cười trong cay đắng, đau khổ khi biết mình sắp chết bằng những nốt nhạc staccato như nắc nẻ từng đợt.

Sắp xếp sự hỗn loạn một cách hài hước hoặc miêu tả tính cách vui nhộn của các anh hề, người thợ cạo, người

làm tóc, người hầu thành bà chủ hoặc các tầng lớp quý tộc rởm, mê hoặc địa vị là ý đồ sáng tạo của các tác giả. Tiếng cười luôn mang đến sự giải trí, để có cách tiếp cận, hấp dẫn hoặc muốn nhấn mạnh, làm nổi bật một điều gì đó. Từ Mozart đến Rossini và nhiều tác giả khác nữa trong các sáng tác đều có lồng ghép những tiếng cười ẩn ý. Các tiếng cười có thể thâm thúy, sâu cay, mỉa mai, cay đắng hay độc ác hoặc chỉ đơn thuần là tiếng cười giải trí sẽ được thể hiện một cách tinh tế thông qua âm nhạc, bằng trang phục, trang điểm, bằng sự dí dỏm của người biểu diễn hay sự duyên dáng của nhà chỉ huy, dàn nhạc... Tất cả tổng hợp lại để tạo nên một tác phẩm opera kinh điển và bác học.

Ngày nay, opera càng được yêu thích hơn và nó cũng luôn tìm cách tạo sự tiếp cận âm nhạc hơn nữa tới khán giả, vì thế yếu tố duyên dáng hài hước trong opera hài kịch, trong operetta và sự tăng, giảm tính kịch trong opera nghiêm trang càng được chú ý, tạo cơ hội và hấp dẫn thêm những khán giả luôn nghĩ opera không phải là dòng nhạc dành cho họ có thể thưởng thức cả âm nhạc và xem hành động kịch.

Tóm lại, nói về tiếng cười trong opera thì còn rất nhiều, tuy nhiên Thủy chỉ giới thiệu qua một vài tác phẩm đại diện để chúng ta có thể có cái nhìn rõ hơn một chút đối với loại hình âm nhạc đặc thù này.

Trong một đêm diễn tại nhà hát Operetta Budapest (Hungary) - Tác giả ảnh: Gordon Eszter

PHÊ BÌNH ÂM NHẠC: MONG MUỐN CỦA NGƯỜI LÀM NGHỀ

▪ NGUYỄN THỊ MINH CHÂU

Mấy chục năm trước tôi cứ loay hoay với câu hỏi: *Nhà phê bình âm nhạc, anh là ai?* để khẳng định những gì cần có trong cái nghiệp với tôi khi ấy còn chưa hết mung lung. Cách đây mười năm tôi vẫn còn tự vấn: *Nhà phê bình âm nhạc, anh ở đâu?* để nhìn lại chỗ đứng thực tại của người hành nghề và vị trí lẽ ra cần có của nhà phê bình âm nhạc đúng nghĩa. Nay dù chẳng ai còn ngây thơ trông đợi vào điều ước cổ tích, thì tôi vẫn ngoan cố thử lần nữa làm như được ông Bụt hay Thần đèn hỏi han: *Nhà phê bình âm nhạc, anh muốn gì?* để bày tỏ những mong muốn của người nhiều năm lặn ngụp trong cái nghề nhọc nhằn này.

Vậy nhà phê bình âm nhạc

muốn gì đây? Không nhiều lắm, tóm gọn mấy cái “muốn” suốt mấy thập kỷ nay vẫn thế này thôi: điều kiện hành nghề, sống được trong nghề, có nhiều bạn nghề. Câu chuyện tưởng đơn giản mà đụng chạm đến nhiều thứ, cả yếu tố chủ quan (nhận thức, tri thức và ý thức của bản thân người làm nghề) cũng như khách quan (hoàn cảnh bên ngoài và các mối quan hệ tác động đến người làm nghề). Ở đây chỉ điểm lại hai mong muốn cụ thể mang tính đặc thù của lĩnh vực phê bình âm nhạc: 1/hành trang vào nghề cho nhà lý luận phê bình trẻ; 2/môi trường hành nghề cho nhà lý luận phê bình tâm huyết.

Mong muốn thứ nhất: hành trang vào nghề

Đội ngũ làm nghề bình luận âm nhạc trên báo chí, trên các phương tiện thông tin đại chúng cho đến nay phần lớn vẫn là dân «ngoại đạo», tức là những người hành nghề theo kinh nghiệm chứ không qua đào tạo chuyên ngành phê bình âm nhạc. Dù các cơ sở âm nhạc chính thống hàng năm vẫn đều đặn cung cấp thêm các cử nhân chuyên ngành lý luận, nhưng số đầu ra đó chủ yếu chỉ đáp ứng yêu cầu nghiên cứu và giảng dạy chứ chẳng mấy ai chịu theo nghề phê bình, đến dân trong ngành cũng phải than: làm gì có đội ngũ phê bình âm nhạc chuyên nghiệp!

Vì sao nghề phê bình ít được giới lý luận chuyên nghiệp lựa chọn? Liệu họ đã được trang bị tốt thực sự để sẵn sàng làm nghề phê bình chưa, và có còn không khoảng cách quá lớn giữa học và hành, giữa đào tạo và nhu cầu xã hội?

Quả thật, nhà lý luận âm nhạc có bằng cấp hẳn hoi vẫn buộc phải tự học rất nhiều trước khi dẫn thân vào công việc phê bình. Ngoài kỹ năng nghiên cứu (âm nhạc học, dân tộc nhạc học, xã hội nhân văn, văn hóa, lịch sử, địa dư...) còn cần thông thạo lĩnh vực báo chí (phỏng vấn, đưa tin, tường thuật, bình luận, biên tập...) và công nghệ thông tin (xử lý dữ liệu văn bản, âm thanh, hình ảnh...). Bạn không thể bảo vệ nội dung vẹn toàn cho đứa con tinh thần trước lưỡi kéo của tòa soạn “ngoại đạo” nếu bạn không chủ động tự biên tập số chữ

trong giới hạn cho phép. Bài phê bình âm nhạc, nhất là về tác phẩm khí nhạc luôn đòi hỏi bạn thành thạo phần mềm chép nhạc và cắt dán thí dụ nốt nhạc. Có quá nhiều thứ thuộc mảng báo chí và IT mà nhà lý luận phải mày mò tích góp trang bị cho nghề phê bình.

Nhà lý luận hẳn sẽ đỡ ngỡ hơn nhiều nếu ngay từ thời sinh viên đã được rèn giũa các hình thức thể loại bài viết cho báo giấy hoặc bài thuyết trình - một dạng báo nói cho các buổi tọa đàm chuyên môn. Bài được đăng của sinh viên rất đáng được khích lệ, được tính điểm cao thay vì bắt buộc nộp những tiểu luận gần như chẳng có chút nào tính ứng dụng, chỉ đơn thuần đối phó bằng cách sao chép sách vở giáo trình. Công việc phê bình cần được bắt đầu ngay ở trường, càng sớm càng tốt, càng bộc lộ nhiều sáng tạo cá nhân càng cần được ghi nhận và đánh giá cao.

Một điều vô cùng quan trọng trong hành trang vào nghề là ý thức đạo đức làm nghề. Không ai kiểm soát hành vi đạo văn trong âm nhạc ở thời buổi internet bằng chính bản thân mình, không ai tự trọng tự giác hơn chính lương tâm của người cầm bút.

Đâu hẳn là lỗi của các bạn trẻ nếu hành trang vào nghề phê bình còn sơ sài, bởi đó là minh chứng khó chối cãi cho sự thiếu hụt trong giáo dục phổ thông và đào tạo chuyên ngành mà chính chúng ta, những người đi trước có nghĩa vụ xem xét nhìn nhận lại để kịp thời đổi thay trước khi quá muộn.

Mong muốn thứ hai: môi trường hành nghề

Diễn đàn và quyền lợi

Theo thống kê năm 2022: trên

800 cơ quan báo chí hiện cho ra trên 1000 đầu báo giấy và tạp chí, còn báo nói báo hình có khoảng 300 đài phát thanh truyền hình. Chưa kể báo điện tử và các mạng xã hội. Trong số hơn 41.000 người hoạt động báo chí có trên 21.000 nhà báo có thể chính thức. Chỉ qua vài con số ước tính này cũng dễ hình dung về diễn đàn và nhân sự: có biết bao nhiêu chuyên mục âm nhạc và người bình luận âm nhạc!

Diễn đàn âm nhạc là nơi hành nghề của giới phê bình, song nó lại thuộc về cánh báo chí hơn là các nhà lý luận chuyên nghiệp. Không có tham vọng cạnh tranh với báo giới, dân lý luận âm nhạc dường như an phận với diễn đàn nhỏ hẹp dành riêng cho đối tượng chuyên ngành. Cũng phải thôi, bài viết càng chuyên sâu với chất lượng học thuật cao thì càng khó phù hợp với diễn đàn đại chúng và đối tượng phổ thông. Các nhà chuyên môn có tâm có tầm đến mấy cũng chỉ biết âm thầm nhả thơ, tự biết với nhau, tự sướng với nhau, mặc ngoài kia sôi động đến bát nháo.

Diễn đàn hạn hẹp thì nhuận bút nhỏ nhoi. Thù lao chất xám vốn khiêm tốn, gần như chẳng cải thiện được gì nhiều cho đời sống những cây bút gừng càng già càng cay. Chỉ sống bằng đồng lương hưu trí thì chớ mơ mua vé nghe nhạc cổ điển thường xuyên, chưa nói gì đến những chương trình ca nhạc ăn khách giá trên trời.

Nhà chuyên môn vốn không giỏi quan hệ, ngại xin xỏ tài trợ để làm những công trình dài hơi hoặc in sách. Ai may mắn được tổ chức nào đó (Hội Nhạc sĩ Việt Nam, Liên hiệp các hội Văn học nghệ thuật, Hội đồng Lý luận phê bình Trung ương...) duyệt đơn hỗ trợ sáng tạo thì cũng chỉ đủ 1/4 - 1/3 chi phí in sách với tirage khiêm nhường. In rồi cũng chỉ biết

tặng nhau thôi chứ không đủ tháo vát quảng bá bán sách để quay vòng tái sáng tạo sản phẩm tiếp theo. Không quảng bá kịp thời và đúng cách thì sách lý luận phê bình rất khó đến tay đúng đối tượng cần. Sách vẫn ra, mà thiếu vẫn hoàn thiếu. Nhiều cuốn cứ ngủ đông ngủ hạ ngủ bốn mùa dài dài trong kho. Tôi không khỏi chạnh lòng khi nhìn những bộ sách tồn kho ở Viện Âm nhạc, có cuốn xuất bản chưa lâu đã ố vàng vì khí hậu và hiệu ứng nhà kính nắng chiếu trực diện vào các giá sách.

In sách khó khăn vậy, mà không ra sách đôi khi lại gặp bất lợi vì không có cơ sở “giấy trắng mực đen” để chứng thực bản quyền. Một khi ý thức làm nghề chưa được trang bị một cách nghiêm ngặt trong giáo dục và đào tạo, thì quyền tác giả của nhà lý luận phê bình cũng bị xem nhẹ. Trung tâm Bảo vệ quyền tác giả âm nhạc VCPMC (thuộc Hội Nhạc sĩ Việt Nam) thực tế chỉ bảo vệ thù lao nhuận bút cho nhạc sĩ sáng tác, chứ hoàn toàn không có hạng mục bảo vệ sở hữu trí tuệ cho tác phẩm lý luận phê bình âm nhạc. Đây là một trong những nguyên nhân làm giảm trách nhiệm và chất lượng phê bình, còn trông mong gì ở sự sáng tạo cá nhân trong lĩnh vực phê bình âm nhạc.

Thư viện điện tử

Phê bình là nghề tự học trong “trường đời”, nhưng biết học từ đâu và đâu là nguồn đáng tin cậy? Giá như ngành âm nhạc có được một ngân hàng dữ liệu, hoặc thư viện điện tử thì may mắn biết bao cho người trong nghề và người yêu nghề. Đáng tiếc là điều kiện khí hậu khắc nghiệt, chiến tranh kéo dài, ý thức và kỹ năng lưu trữ kém, sử liệu thất thoát..., không biết bao giờ mới có thể số hóa toàn bộ những gì còn sót lại từ quá khứ và những gì cần lưu giữ của hiện tại.

Ở đây có rất nhiều nỗi niềm nên tôi muốn dành nhiều lời hơn cho tiểu mục này.

Nhạc mới cũng như nhạc cổ, chưa làm tốt khâu bảo tồn thì lấy gì mà phát huy, để rồi từ đó kế thừa và phát triển? Trong thời đại hòa nhập toàn cầu, vai trò bản sắc dân tộc được đề cao hơn bao giờ hết và ngày càng được nhìn nhận đúng hơn giá trị những tinh hoa được chất lọc qua nhiều đời. Tuy nhiên, ở thời buổi loạn chuẩn mực này xác định đúng đâu là cội nguồn đã khó, gìn giữ được cái gốc càng khó hơn, nhất là trong lĩnh vực nhạc cổ vốn được lưu truyền theo phương thức truyền khẩu truyền ngón không văn bản. Với nhạc mới (sáng tác có văn bản) cũng chẳng mấy dễ dàng trong việc lưu trữ. Những gì không được sử dụng do không còn hợp thời hoặc bị cấm đoán thì chỉ còn lại trong ký ức trước khi mất hẳn như chưa từng tồn tại. Nhiều thứ giờ chỉ được “nghe nói”, nhiều di sản chỉ còn sót lại trong nhân gian. Chúng ta từng đối mặt với bao nhiêu bất lợi khách quan - do điều kiện thời tiết và chiến tranh, cũng như chủ quan - do ý thức bảo vệ di sản kém, đã thiếu hiểu biết lại chưa thoát khỏi những định kiến ấu trĩ của một giai đoạn nào đó.

Sưu tầm, thống kê, phân loại, đánh giá, hệ thống, lưu trữ di sản rồi đưa vào sử dụng cần tiến hành bền bỉ, cẩn trọng và cấp bách, vì bắt đầu

càng chậm trễ khó khăn càng chồng chất. Chúng ta may mắn được hưởng thành quả diệu kỳ của nền văn minh nhân loại, đó là internet, là công nghệ tin học. Đại gì mà không mau chóng tiếp cận và vận dụng văn minh nhân loại, lấy cái chung làm phương tiện gìn giữ cái riêng độc đáo của văn hóa dân tộc. Và thế là bắt đầu mơ...

Ước gì được đầu tư tiền của và nhân lực. Muốn thiết kế một không gian chẳng những đủ để lưu giữ, bảo toàn di sản âm nhạc nhiều đời nhiều thế kỷ, mà còn vận hành tra cứu dữ liệu sao cho hợp lý và tiện ích, đương nhiên cần có sự phối hợp liên ngành, đa ngành, bao gồm các chuyên viên kỹ thuật ngành điện tử, lưu trữ và thư viện, cũng như các nhà nghiên cứu âm nhạc và các chuyên gia từ nhiều ngành liên quan: lịch sử, địa lý, văn hóa, Hán Nôm, dân tộc học, xã hội nhân văn...

Ước gì kịp số hóa và xây dựng hệ thống thư mục một cách khoa học, có tính ứng dụng cao, có sự liên kết chéo cùng chủ đề giữa các tài liệu văn bản (chữ viết, bản nhạc), âm thanh (băng, đĩa nhựa, đĩa than, CD...) và hình ảnh (photo, DVD...). Nền tảng kỹ thuật số cho phép mở bảo tàng, thư viện, ngân hàng, trường học ảo - ảo mà hiệu quả thực, đáp ứng mọi đối tượng trên khắp địa cầu. Đào tạo trực tuyến có thể đem lại hiệu quả thú vị bất ngờ, bởi dạy học từ xa qua

những bản thu âm thu hình của các nghệ nhân nhạc cổ vẫn duy trì được phương thức truyền khẩu truyền ngón của tổ tiên bất chấp mọi khoảng cách không gian và thời gian. Chưa kể hiệu quả tổ chức các cuộc hội thảo tọa đàm online, các chương trình biểu diễn giao lưu trực tuyến mà ta đã có dịp nếm trải trong mấy năm đại dịch covid.

Ước gì có một thư viện số tầm quốc gia trong lĩnh vực âm nhạc vừa là cơ sở bảo vệ tác quyền cho người sáng tạo, vừa là nguồn khai thác đáng tin cậy cho người sử dụng. Phải có nơi lưu giữ bản gốc âm nhạc cả văn bản và âm thanh để sử dụng và so sánh thì mới tránh được nhiều sự cố tranh chấp bản quyền, giảm bớt vãn nạn đạo nhạc và đạo văn trong âm nhạc.

Ước gì có sự đồng lòng đồng tâm hợp lực giúp giới nhạc kịp lên kế hoạch dài hơi và cụ thể cho thư viện khổng lồ trong tương lai, rồi từng bước hiện thực hóa ước mơ đó qua các thế hệ nối tiếp nhau, chứ không theo «tâm lý nhiệm kỳ» chỉ nhằm nhe phá cũ xây mới cốt kiếm lời hưởng lộc cho riêng mình.

Và cứ đi tiếp vào chi tiết cụ thể sẽ còn nhiều nữa những “ước gì”.

* *Lược trích từ bản thảo sách chưa xuất bản “Phê bình âm nhạc - đạo và đời”.*

Xin
Mãn
Cần
Khôn
Thi
Mãn
Đông

46

KHÁT VỌNG VƯỜN MÌNH

Nhạc: Đỗ Hồng Quân
Ý thơ: Hồng Thanh Quang

Sâu lắng - Tự hào

Ôi đất nước! Bốn ngàn năm cha ông dựng nước. Càng trong gian lao khổn khó
biết tự mở đường ra. Anh hùng hào kiệt thời nào cũng có.
Chói lợi trang sử vàng thời đại Hồ Chí Minh. Những tiếng chim ríu ríu
Tiếng em thơ ríu ríu
rít gọi bình minh. Những sắc hoa nở bùng xua bóng tối.
rít đùa vui. Tiếng máy reo trên cánh đồng bát ngát.
Những dòng sông mệnh mang cuộn chảy. Những con tàu khao khát trùng khơi.
Nơi vùng cao thêm nhiều ngôi làng mới. Nâng lên rồi trên khắp quê hương.
Ư ư. Hơ hơ ờ.
Nhịp cuốn lên
Đội ngũ điệp trùng vai sát bên vai. Một ý chí cùng niềm tin chân lý. Một quyết
tâm băng qua mọi khó khăn. Khát vọng vườn mình trong muôn triệu trái tim bùng sáng.
Nhịp đi hào hùng
A ô ô A ô! Kỷ nguyên mới cùng toàn
dân đi tới. Đảng tiên phong đưa dân tộc tiến lên. Kỷ nguyên
mới tư duy hành động mới. Kỷ nguyên vườn mình của dân tộc Việt Nam!
Nhạc *Chậm lại*
Kỷ nguyên vườn mình của dân tộc Việt Nam.

ĐẤT NƯỚC VƯỜN MÌNH

Nhạc: Đức Trịnh
Lời thơ: Lê Cảnh Nhạc

♩ Dạt dào - Khát vọng ♩ = 72

Từ trong cần lao vườn mình tỏa sáng. Từ trong đạn bom hào khí hùng
thiêng. Đất nước vườn mình kỷ nguyên phồn vinh, vững bước đi lên Việt Nam, Việt
Nam. Mơ ước ngàn năm cất cánh bay lên. Khát vọng rồng thiêng cất cánh bay
lên. Vượt qua chính mình vươn ra biển lớn. Thế đứng tự cường sánh bước năm
châu. Kỷ nguyên vườn mình ấm no hạnh phúc. Thắp
sáng niềm tin triệu triệu trái tim. Thời cơ đến rồi đất nước rồng tiên. Nhân loại đón
chờ Việt Nam-Việt Nam ơi ơ. Kỷ... nguyên vườn mình ấm no hạnh
phúc. Thắp sáng niềm tin triệu triệu trái tim. Thời cơ đến
rồi đất nước rồng tiên. Nhân loại đón chờ Việt Nam Việt Nam Việt Nam.

THẮP LÊN VIỆT NAM

Kính tặng các thương binh Sư đoàn 5, Quân khu 7
và các thương binh Việt Nam

Nhạc và lời: Lê Tự Minh

Da diết ♩ = 68

Những người lính gặp lại sau chiến tranh, muốn chạy đến bên nhau mà đôi
 ...lính gặp lại sau chiến tranh, muốn được thấy mặt nhau mà đôi
 chân đã mãi nằm cùng đồng đội. Những người lính gặp lại sau cách
 mắt đã không còn thấy đồng đội. Những người lính gặp lại sau cách
 xa, muốn nắm chặt tay nhau mà đôi tay đã gửi lại giữa chiến
 xa, ký ức thời đạn bom, sờ vết thương nhớ về một thời oanh
 trường. A a a a a a a. Những cuộc
 liệt.
 chiến tranh để lại tật nguyền, những người lính chịu nhiều hy sinh. Người vợ
 Người vợ
 nào khóc thầm mơ chồng trong giấc ngủ, người mẹ già đau lòng dứt từng thìa cháo cho
 nào tảo tần công chồng cùng con dại, người mẹ nào đêm dài đau cùng với nỗi đau
 con. Những người lính nhận về mình hy sinh, mà nụ cười sáng trong
 con.
 bình dị giữa tháng năm thắp lên Việt
 Nam... Những người Nam...

HOA LƯ - THÀNH PHỐ MIỀN DI SẢN

Nhạc và lời: Nguyễn Ngọc Thuần

Đầm thắm - Da diết

Mời bạn đến nơi đây thăm quê hương tôi ngàn năm lịch sử, dấu tích xưa oai hùng từ thừa vua Đinh cờ lau tập trận dẹp loạn sứ quân thống nhất giang sơn. Thành phố tôi đẹp tựa những vần thơ tạc vào vách đá. Núi Thúy non tiên câu thơ xưa của tao nhân mặc khách để lại nơi này cho hôm nay dòng Vân Sàng soi bóng lung linh. Tràng An bay lên Tràng An vút lên hòa quyện núi sông với mây trời. Tam Cốc mùa vàng giữa non xanh nước biếc. Hang Múa cổng trời giữa mây ngàn phiêu lãng. Mời bạn đến đây thăm quê hương tôi để Hoa Lư hôm nay khát vọng nơi này lan tỏa khắp bốn phương. Thành phố Hoa Lư miền di sản bay lên.

*Nghệ sĩ đàn Tỳ Bà Diệu Thảo
Giảng viên Học viện Âm nhạc Quốc gia Việt Nam*

CHA CON NHÀ STRAUSS

▪ TS. VŨ TỰ LÂN

Trong lịch sử âm nhạc thế giới ghi nhận nhiều nhà soạn nhạc tài ba được sinh ra trong các gia đình có truyền thống âm nhạc. Dẫu thế, mỗi gia đình, mỗi một nhạc sĩ lại có những con đường riêng, như trường hợp cha con nhà Johann Strauss, người cha một đời gắn bó với âm nhạc, không muốn người con theo nghiệp cha, dù đã định hướng sang lĩnh vực khác nhưng âm nhạc đã như một định mệnh của gia đình. Cả hai cha con đều có những đóng góp lớn cho âm nhạc châu Âu và thế giới thế kỷ 19.

Johann Strauss cha: Người sáng lập “triều đại nhạc valse Strauss”

Johann Strauss I sinh ngày 14 tháng 3 năm 1804 tại Vienna, Áo (Austria) và mất ngày 24 tháng 9 năm 1849 cũng tại nơi đây. Ông là nhạc sĩ sáng tác, nhà chỉ huy, nghệ sĩ đàn violon và là người sáng lập “triều đại nhạc valse Strauss”. Ông vốn được biết đến với tên gọi Johann Strauss 1 để phân biệt với người con cả của mình – Johann Strauss II.

Johann Strauss I học đàn violon và chơi đàn viola (violon alto) trong dàn tứ tấu “Lanner” cho đến năm 1825 bắt đầu sáng tác những bản valse của riêng mình. Năm 1826 ông xuất hiện ở vùng Rossau ngoại thành thành phố Vienne với dàn nhạc “Ngọc quý” với 14 cây đàn và thu hút công chúng đông đảo. Tiếp tục gây chấn động với dàn nhạc lớn hơn ở sân vận động Leopold. Trong số thính giả của dàn nhạc có cả Frédéric Chopin, Richard Wagner, Hans Christian Andersen. Ông còn được mời vào biên chế Dàn Capella của trung đoàn 1, vốn chịu trách nhiệm phục vụ chơi nhạc cho các ngày hội hè nhảy múa.

Từ 1833 Johann Strauss I lưu diễn ở Đức và các nước châu Âu khác. Năm 1838 ông lưu diễn 72 buổi và phục vụ các hội hè nhân dịp nữ hoàng Victoria lên ngôi. Năm 1840 Johann Strauss 1 ghi dấu ấn trong lịch sử âm nhạc khi đưa điệu quadrille vào dàn nhạc thay cho điệu galop. Những chuyến lưu diễn của ông trong giai đoạn này hết sức nổi tiếng. Năm 1849 Johann Strauss 1 tiếp tục có chuyến lưu diễn ở Anh sau đó ông trở lại Vienne ít ngày ngã bệnh và từ trần.

Johann Strauss I để lại cho đời 251 tác phẩm, trong đó có 152 bản valse, nhưng phần lớn bị những sáng tác của ông con cả của chính mình làm lu mờ, rơi vào quên lãng, may ra chỉ còn sót lại *Hành khúc Radestxki* mà thôi.

Johann Strauss con: “Vua nhạc valse”

Johann Strauss II là một nhà soạn nhạc người Áo sinh ngày 25 tháng 10, 1825 và mất ngày 3 tháng 6, 1899. Ông là con trai cả của nhà soạn nhạc Johann Strauss I và là anh cả của Josef Strauss và Eduard Strauss. Johann Strauss II là thành viên nổi tiếng nhất của nhà Strauss, là người tiếp tục “triều đại nhạc valse Strauss” được khởi nguồn từ người cha của mình một cách xuất sắc, có những đóng góp lớn cho sự nổi tiếng của valse tại Vienna thế kỷ 19 khi phát triển nó từ một thể loại khiêu vũ quần chúng thành một loại hình giải trí trong cung đình của nhà Habsburg.

Sinh thời, vì Johann Strauss I không muốn con mình lập nghiệp bằng âm nhạc nên Strauss II phải theo nghề kế toán ngân hàng, đồng thời dấn bố học nhạc. Năm 17 tuổi, khi cha ông không còn ở chung với gia đình, Johann Strauss II mới có thể thực sự học âm nhạc một cách công khai. Ông học hoà âm và đối vị với nhà lý luận âm nhạc, giáo sư Joachim Hoffmann. Ông gặp rất nhiều khó khăn trong những năm đầu sự nghiệp của mình và được người vợ thứ ba luôn khuyến khích, động viên, khơi

gợi lại tài năng của ông trong lĩnh vực sáng tác.

Johann Strauss II đã sáng tác hơn 400 waltz, polka, quadrille và các loại nhạc khiêu vũ, cũng như một số operetta và múa ba lê. Năm 1884 Johann Strauss II lập dàn nhạc của riêng mình, chơi valse của mình và của bố mình, ganh đua với dàn nhạc của bố. Khi bố qua đời, ông ghép cả dàn nhạc của mình với dàn nhạc của bố, đi biểu diễn khắp châu Âu, trong chương trình thường sử dụng những bản valse nổi tiếng của chính ông,

như Sông Đanuyp xanh (1867), *Bản valse hoàng đế* (1888), *Chuyện kể từ những khu rừng Vienna...*

Có thể nói, những gì Johann Strauss cha khởi xướng thì ba người con trai của ông tiếp tục hoàn thiện và phát triển, làm cho nhạc valse trở nên phổ biến ở thế kỷ 19 vì vậy người yêu nhạc gọi nhà Strauss là “triều đại nhạc valse Strauss” trong đó người con cả Johann Strauss (con) là người xuất sắc nhất nên được mệnh danh là “vua nhạc valse”.

Dàn nhạc Giao hưởng Hà Nội biểu diễn trong chương trình hòa nhạc Strauss & Shostakovich” tháng 12/2024

Celine Dion

Nhân vật âm nhạc truyền cảm hứng của năm

▪ PHAN THANH CƯỜNG

Sự xuất hiện của giọng ca huyền thoại Celine Dion tại Thế vận hội Paris truyền cảm hứng cho cả thế giới
Ảnh: GETTY IMAGES

Cùng với Whitney Houston và Mariah Carey, Celine Dion - nữ sinh năm 1968 tại Canada - được mệnh danh là một trong ba diva có tầm ảnh hưởng nhất thế giới. Nữ danh ca hoạt động từ đầu thập niên 1980, ra mắt hàng loạt album bằng tiếng Anh, tiếng Pháp và sở hữu nhiều bản hit đình đám: *The Power of Love*, *Think Twice*, *Because You Loved Me*, *It's All Coming Back to Me Now*, *I'm Your Angel*... đặc biệt là *My Heart Will Go On* (nhạc phim *Titanic*). Diva cũng giành được nhiều thành tích đáng nể, trong đó có 5 giải Grammy, nhận 2 bằng tiến sĩ danh dự về âm nhạc tại Berklee College of Music và Université Laval và từng được *Billboard* vinh danh là biểu tượng âm nhạc đương đại.

Chiến đấu với căn bệnh hiểm

Tháng 12.2022 cả thế giới bàng hoàng khi Celine Dion bất ngờ tiết lộ về tình trạng sức khỏe: “Những cơn co thắt ảnh hưởng đến mọi khía cạnh trong cuộc sống hằng ngày của tôi. Đôi khi chúng gây khó khăn khi đi lại và không cho phép tôi sử dụng dây thanh đới để hát theo cách quen thuộc. Tôi phải thừa nhận đây là điều thật sự khó khăn. Tất cả những gì tôi biết là ca hát, đó là điều tôi đã làm cả đời”. Cũng vì thế, nữ danh ca buộc phải hủy bỏ chặng còn lại của chuyến lưu diễn Courage World Tour cũng như lịch trình biểu diễn đã được lên kế hoạch cho đến tháng 4.2024 để tập trung điều trị. Trước đó, lần biểu diễn trên sân khấu của Celine Dion là từ năm 2020.

Celine Dion được chuẩn đoán bị mắc hội chứng Stiff Person Syndrome (SPS) hay còn gọi là hội chứng người cứng. Đây là một rối loạn vận động liên quan tự miễn rất hiếm gặp tỉ lệ 1/1.000.000 người, ảnh hưởng tới hệ thần kinh trung ương (não hoặc tủy sống). Theo tổ chức The Stiff Person Syndrome Research Foundation, căn bệnh này không thể chữa khỏi, có thể bao gồm các triệu chứng như cứng người, cơn đau mang tính suy nhược, lo âu mãn tính. Các cơn co

thắt cơ dữ dội đến mức có thể làm trật khớp thậm chí gãy xương. Tháng 5.2023, một nguồn tin của People tiết lộ Celine Dion đang làm mọi cách có thể để đủ sức khỏe trở lại sân khấu.

Sự trở lại của Celine Dion

“Dù có bò cũng phải trở lại sân khấu” là chia sẻ của Celine Dion về quyết tâm tái xuất hiện trên sân khấu âm nhạc, thể hiện ý chí mãnh liệt vượt lên trên số phận của nữ danh ca. Chắc chắn đó là những tháng ngày khủng khiếp với Celine Dion nhưng suốt gần 2 năm chống chọi với bệnh tật, cô không chấp nhận đầu hàng. Và rạng sáng ngày 27/7/2024, Celine Dion đã trở lại với ca khúc “L’hymne à l’amour” (tạm dịch: Ngợi ca tình yêu), khép lại Lễ khai mạc Olympic Paris (Pháp) độc đáo, ấn tượng. Nhìn hình ảnh Celine Dion đứng trên ban công của Tháp Eiffel bên những vòng tròn Olympic và cất cao tiếng hát tặng hơn 300.000 khán giả, trong đó có khoảng 10.500 vận động viên, khiến cả thế giới xúc động. Đó là khoảnh khắc tuyệt đẹp đánh dấu sự trở lại đầy cảm xúc của Celine Dion.

Không phải ngẫu nhiên Celine Dion chọn thể hiện “L’hymne à l’amour” trong sự kiện quan trọng của thế giới và của chính bản thân cô. “L’hymne à l’amour” được sáng tác năm 1949 bởi huyền thoại âm nhạc người Pháp Edith Piaf. Bà đã viết ca khúc này cho chính cuộc tình đắm say và bi thảm của mình với võ sĩ quyền Anh chuyên nghiệp người Pháp-Algeria, nhà vô địch hạng trung thế giới Marcel Cerdan như một lời tri ân cho tình yêu của họ. Hai người gặp nhau vào năm 1948 tại New York trong chuyến lưu diễn của Piaf tại Hoa Kỳ và họ đã “trúng” tiếng sét tình yêu. Vậy nhưng chuyện tình đó đã kết thúc vào ngày 28/10/1949 khi máy bay của Cerdan bị rơi giữa Đại Tây Dương trong thời điểm võ sĩ quyền Anh 33 tuổi đang trên đường đến Bắc Mỹ để gặp Piaf. Piaf rơi vào vòng xoáy đau buồn và qua đời vài ngày trước lễ kỷ niệm 14 năm ngày mất của Cer-

dan, vào năm 1963. Tròn 75 năm sau, “L’hymne à l’amour” vang lên từ ban công của Tháp Eiffel như một lời tri ân vượt thời gian dành cho Thành phố tình yêu và niềm đam mê cuộc sống - Paris.

Luôn trong tim người hâm mộ

Hình ảnh nữ danh ca Adele khóc và ôm Celine Dion lan truyền trên mạng là khoảnh khắc khiến nhiều người không thể quên trong năm 2024. Ngày 27/10, kênh Access Hollywood đưa tin trong đêm nhạc “Weekends with Adele” tại Las Vegas (Mỹ), Adele đã bật khóc khi bất ngờ gặp thần tượng - Celine Dion xem concert của cô ở phía hàng ghế khán giả. Theo như nội dung video được khán giả quay lại, khi Adele đang biểu diễn ca khúc *When we were young*, cô di chuyển xuống hàng ghế khán giả và bất ngờ cô nhận ra danh ca Celine Dion ngồi ở một dãy ghế gần sân khấu. Vỡ òa vì xúc động, ca sĩ Adele bỏ dở tiết mục, tiến tới ôm hôn thần tượng và được Celine Dion đáp lại bằng hành động hôn tay Adele. Ngay

sau đó, chưa hết xúc động Adele nói: “Một tràng pháo tay cho Celine Dion, thưa quý vị”. Trong một clip khác, Celine Dion ngồi xuống sau khoảnh khắc của cô với Adele và lau nước mắt. Cả hai cậu con trai Nelson và Eddy Angélil đã an ủi mẹ mình sau cuộc gặp gỡ đầy xúc động.

Đây không phải là lần đầu tiên Adele và Dion gặp nhau. Năm 2017, cô được đàn chị trao cúp vàng Grammy ở hạng mục Ca khúc của năm. Năm 2018, sau khi xem một concert của danh ca Celine Dion, Adele bày tỏ cảm xúc ngưỡng mộ danh ca trên Instagram: “Nữ hoàng Celine! Cảm ơn chị rất nhiều vì đã đem đến màn trình diễn ngoài sự mong đợi. Đây sẽ là một điểm nhấn đặc biệt trong cuộc đời tôi “. Thời điểm đó, Celine Dion cũng lên mạng xã hội chia sẻ sự trân trọng của cô dành cho Adele. “Tôi đã có khoảng thời gian khá khó khăn trong vài tuần qua. Rất nhiều người đã bị cảm lạnh và cúm, nhưng giờ tôi khỏe hơn nhiều rồi. Tôi không thể tham gia tất cả các buổi biểu diễn của mình, nhưng tôi rất vui khi Adele đã đến một trong số đó. Tôi yêu cô ấy rất nhiều”, Celine Dion viết.

Khoảnh khắc Adele khóc và ôm Celine Dion gây sốt mạng xã hội 2024 - Ảnh: UOL

NSƯT HƯƠNG GIANG

Giảng viên Trường ĐH VHNT Quân đội

TẤT CẢ VÌ MIỀN NAM RUỘT THỊT

Truyền hình Thụy Điển ghi hình NSND Đỗ Lộc năm 1973 trong chuyến lưu diễn ở Bắc Âu cùng Đoàn Múa Hát Quân Giải Phóng Miền Nam

Tháng 5 năm 1967 kết thúc khóa dạy học đầu tiên, tôi 19 tuổi. Tiếp đến là mùa tuyển sinh, trong đoàn giảng viên của trường nhạc (1) năm ấy, có một thầy giáo non trẻ, đại diện cho Khoa Nhạc cụ Dân tộc, đó chính là tôi - Đỗ Lộc.

Khi lên xe về lại trường nhạc nơi sơ tán, trong không khí mã hồi xốn xang, chú Tăng Lộc lúc bấy giờ là trưởng phòng giáo vụ kiêm lái xe nói lớn: “Đỗ Lộc có tin rất vui nhé! Bắt phải khao mọi người tôi mới nói”. Cả xe chộn rộn: “Này nhé, cậu được cử về biệt phái một năm đi biểu diễn các nước xã hội chủ nghĩa cùng Đoàn Múa Hát Quân Giải Phóng Miền Nam”. “Sau đây về trường là phải lo cho Lộc về Hà Nội gấp. Chỉ còn 10 ngày nữa là đoàn lên đường”. Như là “sấm động vui tai”, thật không nghĩ rằng tuổi thanh xuân của tôi lại có những ngày dâng trào như thế!

“Đã hay đâu cũng say tiền tuyến

Mà vẫn bàng khuâng mộng chiến trường” (2)

Đúng là sau đêm ngủ, sáng thức dậy tôi bỗng trở thành anh Giải phóng quân. Trước khi lên đường về Hà Nội, bác Vũ Tuấn Đức - người thầy sáng lập Khoa Nhạc

cụ Dân tộc căn dặn tôi: “Lộc nhớ là đi biệt phái một năm rồi phải trở về trường đấy nhé”. Tôi hiểu sâu xa lời dặn của bác.

Tôi vốn con út trong nhà, khi vào trường nhạc học cũng là út của khóa. Rồi trở thành giảng viên cũng út ít làm thầy. Giờ đây trong đội ngũ 60 chiến sĩ Đoàn Múa Hát Quân Giải Phóng Miền Nam thì Đỗ Lộc cũng là út và là thành viên sau chót về Đoàn trước khi lên đường. Chuyến biệt phái 365 ngày của tôi như có một không hai. Tôi may mắn vinh dự và hãnh diện được mặc trên mình bộ đồ quân giải phóng. Và từ một vị trí công việc ở tuyến sau cho tương lai là nhà trường, tôi bỗng đứng được đứng trong đội ngũ của người chiến sĩ xung phong nơi tiền tuyến. Thầy Vũ Tuấn Đức đã nhìn xa trông rộng kì vọng nơi trò Lộc ở sự cố gắng lâu dài cho sự nghiệp nhạc đàn dân tộc song, cuộc “biệt phái - vay tạm gửi nhờ” mà Đỗ Lộc thực hiện lại tới một kết quả không chiều lòng thầy. Thật không ngờ ngày ấy tôi về với văn nghệ miền Nam lại là mãi mãi...

Tôi như cây non gặp mưa xuân, người trưởng đoàn Đoàn Múa Hát Quân Giải Phóng Miền Nam là nhạc sĩ Xuân Hồng, tác giả của nhiều tác phẩm nổi tiếng như *Bài*

ca may áo, Xuân chiến khu... Ngoài tên ấy, anh còn cái tên Ba Mực dễ thương mọi người thường gọi, anh rất quý tôi. Anh bảo: “Mày phải về miền Nam với tao, tao sẽ nói với Bảo Định Giang, nay mai chiến sự diễn biến mình sẽ áp sát Sài Gòn. Một tập văn nghệ cơ động gọn nhẹ rất cần tiếng sáo của mày...” Trời đất, nghe sướng luôn! Đó là nguyên nhân, là động cơ để tôi mãi là thành viên của văn hóa nghệ thuật miền Nam.

“Mùa xuân này về trên quê ta, khắp đất trời biển rộng bao la...” (3) Câu chuyện đã dài gần một vòng đời và hôm nay, Sài Gòn - Miền Nam đã về cùng đất mẹ Việt Nam tròn nửa thế kỷ:

“Bồi hồi nhớ lại chuyện xưa

Bao nhiêu kỉ niệm vẫn chưa thỏa lòng”

TP.HCM, tháng 1/2025

NSND Đỗ Lộc

Ghi chú:

1. Trường Âm nhạc Việt Nam, nay là Học viện Âm nhạc quốc gia Việt Nam
2. Hai câu thơ nhà thơ Tố Hữu làm khi tiễn đồng chí Nguyễn Chí Thanh vào miền Nam
3. Câu hát trong bài *Mùa xuân trên thành phố Hồ Chí Minh* của nhạc sĩ Xuân Hồng

Ảnh vợ chồng NSND Đỗ Lộc đầu năm 2025

Nghệ sĩ Opera Ninh Đức Hoàng Long: THÀNH CÔNG KHÔNG ĐẾN TỪ SỰ MAY MẮN!

▪ NGUYỄN QUANG LONG (thực hiện)

Nghệ sĩ Opera Ninh Đức Hoàng Long (ngoài cùng bên phải) và các nghệ sĩ chào khán giả trong chương trình hòa nhạc lớn mừng giáng sinh 2024 và năm mới 2025 tại Hungary - Tác giả ảnh Erika Janus

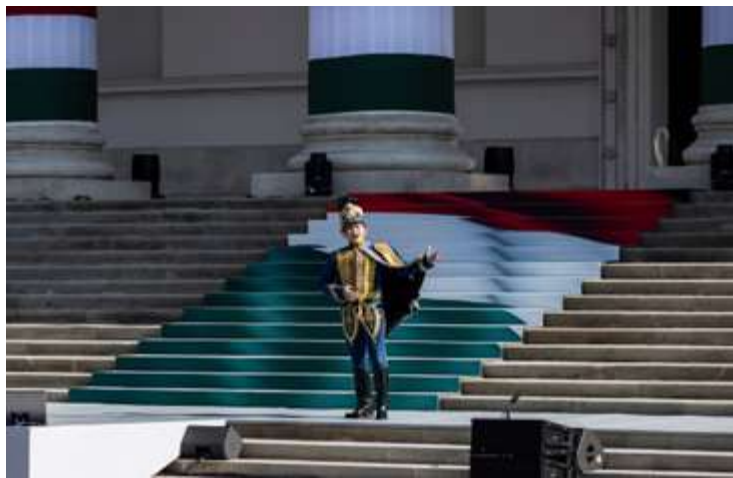
Ninh Đức Hoàng Long là một nghệ sĩ opera gốc Việt đang đạt nhiều thành công tại Hungary. Nam nghệ sĩ sinh năm 1991 tại Ninh Bình, từng theo học Học viện Âm nhạc quốc gia Việt Nam, hiện tại là nghệ sĩ soloist của Nhà hát Opera quốc gia Hungary, đồng thời là nghệ sĩ khách mời của nhà hát Operetta Budapest và nhiều nhà hát chuyên nghiệp khác trên toàn quốc.

- Những năm qua, luôn thấy Long có vinh dự tham gia các chương trình đặc biệt ở Hungary, nhất là sự kiện Giáng sinh và đón chào năm mới, vừa rồi cũng vậy...

Dịp lễ Giáng sinh và Szilveszter (tức là ngày cuối năm) đều có ý nghĩa quan trọng trong văn hóa và truyền thống của Hungary nói riêng và châu Âu nói chung. Vì thế, các chương trình dịp nghệ thuật này đặc biệt quan trọng với người dân Hungary. Đã thành truyền thống từ rất lâu, trong chiều và tối ngày cuối năm, nhà hát Operetta Budapest luôn có hai suất diễn đặc biệt chỉ cháy vé sau một vài giờ mở bán và được phát trực tiếp trên sóng truyền

hình quốc gia, là một chương trình có rating (lượng theo dõi) lớn nhất năm. Trong chương trình của năm 2024, Long diễn Aria “Dein ist mein ganzes Herz” (ảnh 2) là một bản aria nổi tiếng được sáng tác bởi Franz Lehár, huyền thoại operetta người Hungary. Aria này được trích từ vở operetta “Das Land des Lächelns” (Vùng đất của nụ cười), được ra mắt lần đầu tiên tại Vienna vào năm 1929. Trong hai năm qua, Long có cơ hội thủ vai chính - Hoàng tử Suchong trong vở diễn này. Tại Hungary, Long diễn bằng tiếng Hungary và vào mùa hè năm 2024, Long cùng nhà hát mang vở diễn tới Munchen, Đức với 5 buổi công diễn bằng ngôn ngữ gốc là tiếng Đức.

- Lịch trình công việc của một nghệ sĩ opera tại châu Âu sẽ như thế nào?

Lịch làm việc của Long thường được xác định trước một năm. Do đó, Long có thể sắp xếp và phân bổ thời gian cho công việc, tập luyện và dành thời gian cho gia đình một cách hợp lý nhất. Một ngày của Long thường giống như các nghệ sĩ opera khác, thường ngủ sớm và dậy muộn một chút. Mỗi khi có vở diễn mới, nhà hát thường sắp xếp hai ca tập mỗi ngày: từ 10h đến 14h và từ 16h đến 20h. Ngoài ra tổng duyệt và biểu diễn thì thường từ 19h-22h.

- Thế còn luyện tập, đóng vai trò thế nào?

Việc luyện tập đóng vai trò quan trọng trong sự thành công của một nghệ sĩ opera, giúp nghệ sĩ opera phát triển và cải thiện kỹ năng biểu diễn, từ cách di chuyển trên sân khấu đến cách thể hiện cảm xúc và ngôn ngữ cơ thể. Bằng cách tập trung vào sự tinh tế và chi tiết, họ có thể truyền đạt những thông điệp tốt nhất thông qua diễn xuất của mình.

Luyện tập hàng ngày giúp nghệ sĩ opera duy trì và phát triển kỹ năng hát của họ, bao gồm việc điều chỉnh hơi thở, kỹ thuật hát, và khả năng điều chỉnh giọng hát để

phù hợp với các vai diễn khác nhau và các loại âm nhạc. Qua quá trình luyện tập, nghệ sĩ opera có thể phát triển hiểu biết sâu sắc về nhân vật mình đóng vai và về bản thân tác phẩm. Điều này giúp họ có thể thể hiện nhân vật một cách chân thực và tinh tế, đồng thời hiểu rõ ngữ cảnh và ý nghĩa của từng câu hát. Nghệ sĩ opera có thể xây dựng và củng cố sự tự tin trong việc biểu diễn trên sân khấu. Sự tự tin này giúp họ thể hiện bản thân một cách mạnh mẽ và đầy sức sống, và giữ được sự chắc chắn trong mọi tình huống trên sân khấu.

Luyện tập giúp nghệ sĩ opera chuẩn bị cho hiệu suất tốt nhất có thể. Điều này bao gồm việc làm quen với sân khấu, ánh sáng và âm thanh, và thực hiện các kịch bản khác nhau để đảm bảo sự chuyên nghiệp và đáng tin cậy trên sân khấu. Tóm lại, việc luyện tập đóng vai trò rất quan trọng, gần như tiên quyết đối với sự thành công của một nghệ sĩ opera.

- Những điều cần đối với một nghệ sĩ Opera châu Á ở châu Âu?

Khác với những nghệ sĩ opera bản địa ở châu Âu, những nghệ sĩ châu Á như Long phải nỗ lực hơn nhiều lần để vượt qua được những trở ngại lớn có thể kể đến như: Sự khác biệt văn hóa và ngôn ngữ có thể tạo ra những thách thức giao tiếp và tương tác với đồng nghiệp, đạo diễn, và khán giả. Tiếp theo là phong cách biểu diễn và kỹ thuật, mặc dù nghệ sĩ châu Á thường rụt rè, không cởi mở và phóng khoáng như con người châu Âu. Bên cạnh đó, nghệ sĩ châu Á có thể cần thích ứng với môi trường làm việc mới, có truyền thống từ lâu đời, bao gồm cách tổ chức và quản lý thời gian, cách tiếp cận và hiểu biết về nghệ thuật opera, và cách làm việc trong một cộng đồng nghệ sĩ đa dạng và phong phú. Mặc dù châu Âu là một trung tâm nghệ thuật quan trọng, nhưng cơ hội và thị trường trong ngành opera có thể không luôn công bằng và dễ tiếp cận cho nghệ sĩ từ châu Á. Nghệ sĩ opera châu Á có thể phải đối mặt với sự cạnh tranh khốc liệt và những thách thức trong việc tìm kiếm và giữ vững cơ hội biểu diễn.

- Long có lời khuyên nào cho các bạn trẻ muốn theo đuổi opera,?

Hãy tin tưởng vào đam mê của mình và cam kết mạnh mẽ với nghệ thuật opera. Điều này sẽ giúp bạn vượt qua những thách thức và khó khăn trong hành trình nghệ thuật của mình. Hãy chấp nhận việc học hỏi liên tục và rèn luyện kỹ năng của mình. Tham gia các khóa học, lớp học và tìm kiếm các cơ hội để nâng cao trình độ và hiểu biết về opera.

Đừng bao giờ từ bỏ giấc mơ dù cho có gặp phải khó khăn và thất bại. Sẵn sàng tận dụng mọi cơ hội để biểu diễn và trải nghiệm sân khấu. Tham gia các cuộc thi, hội thi, hoặc tìm kiếm các dự án nghệ thuật để thể hiện khả năng. Hãy kết nối và hợp tác với các nghệ sĩ opera thành công ở trong nước, nhà sản xuất, và đạo diễn để tạo ra những cơ hội mới cho bản thân.

Cuối cùng, hãy nhớ rằng, thành công không đến từ sự may mắn mà đến từ sự cố gắng, nỗ lực và lòng đam mê không ngừng của bạn. Hãy theo đuổi đam mê của mình với tinh thần kiên nhẫn và không ngừng phấn đấu để đạt được ước mơ của mình trong thế giới nghệ thuật opera.

- Mong muốn lớn nhất của Long trên con đường nghệ thuật tại châu Âu?

Hiện tại, sau hơn 10 năm sinh sống, học tập và làm việc ở Hungary, trải qua một số thành công và dấu mốc nhất định, Long cũng phần nào hiểu hơn về khả năng của chính bản thân mình và vị trí của mình trong thị trường âm nhạc cổ điển ở đây. Long hy vọng sẽ tiếp tục giữ vững phong độ và ngày càng được khán giả yêu mến nhiều hơn. Có lẽ đối với Long hay nhiều nghệ sĩ opera châu Á khác, để chinh phục được thị trường opera của một đất nước châu Âu riêng lẻ cũng là một đích đến hết sức khó khăn.

- Long có thể chia sẻ một chút về cuộc sống riêng tư của mình hiện nay?

Năm 2018 sau khi được Tổng thống Hungary đặc cách cấp quốc tịch, khiến mọi rào cản về giấy tờ đã không còn. Với hai quyển hộ chiếu Việt Nam - Hungary, Long hoàn toàn tự do đi lại giữa Việt Nam và nhiều nơi khác trên thế giới. Do đó, Long quyết định lập gia đình, định cư, làm việc tại Hungary và sẵn sàng về Việt Nam khi có những dự án phù hợp. Hiện tại, Long và bà xã có với nhau hai công chúa 5 tuổi và 3 tuổi. Đối với Long, sự nghiệp quan trọng nhưng gia đình là tất cả.

Ninh Đức Hoàng Long trong một buổi hòa nhạc mở đầu cho lễ kỷ niệm Giáng Sinh vừa qua

▪ PHAN THAO

Năm 2024 vừa qua là một năm nhiều dấu ấn của Tùng Dương với MV triệu views *Cánh chim phượng hoàng* được trao giải Nhất cuộc thi ca khúc về người phụ nữ, liveshow “Người đàn ông hát” “cháy” vé, được Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch trao tặng danh hiệu “Ca sĩ nổi bật của năm”, đoạt giải Mai Vàng “Nghệ sĩ vì cộng đồng” và đặc biệt là giải Sol Vàng “Ca sĩ xuất sắc nhất” tại Giải thưởng Âm nhạc Việt Nam. Cùng với giải thưởng chuyên môn, bước sang năm 2025, lần đầu tiên trong sự nghiệp hơn 20 năm ca hát, Tùng Dương có ca khúc top 1 trending YouTube nhiều tuần liền và *Tái sinh* sau 1 tháng đăng trên YouTube với 2 phiên bản đã đạt con số hơn 20 triệu lượt nghe.

Tạp chí Âm nhạc Việt Nam có cuộc trò chuyện với ca sĩ Tùng Dương:

Sol Vàng tiếp thêm động lực cho tôi

+ Danh hiệu “Ca sĩ xuất sắc” tại Giải Sol Vàng 2024 có ý nghĩa như thế nào đối với anh?

Dù đã đạt rất nhiều giải thưởng của báo giới (13 giải Cống hiến) cũng như nhiều giải thưởng uy tín của giới chuyên môn, nhưng danh hiệu Sol Vàng hạng mục “Ca sĩ xuất sắc” của Hội Nhạc sĩ Việt Nam với tôi là rất đặc biệt và khác biệt. Tôi cảm thấy rất phấn chấn, vinh dự và hạnh phúc vì Hội đồng chấm giải là những người uy tín hàng đầu trong giới âm nhạc Việt Nam, có cái nhìn rất khó tính, đòi hỏi chuyên môn cao, có thể coi như thước đo về chiều sâu của giới làm nghề.

+ Danh hiệu này có tạo thêm động lực và trách nhiệm gì cho anh trong việc tiếp tục cống hiến cho âm nhạc Việt Nam?

Cống hiến phải có người ghi nhận thì mới giúp ta có động lực sáng tạo. Giải Sol Vàng như tiếp thêm cho tôi động lực và lại như nhắc nhở tôi tiếp tục sứ mệnh sáng tạo không dừng lại, không ngủ quên trên chiến thắng. Khi nhìn thấy những cây đại thụ của nền âm nhạc đã dành cả cuộc đời mình để nghiên cứu và vẫn không ngừng sáng tạo, tôi lại càng cảm thấy mình nhỏ bé và trách nhiệm về

sự kế thừa và tiếp quản càng quan trọng và ý nghĩa. Tôi sẽ nhìn những tấm gương ấy để mà nỗ lực với cả cuộc đời làm nghệ thuật của mình.

+ Anh nhận xét gì về việc Hội Nhạc sĩ Việt Nam lần đầu tiên tổ chức vào trao giải Sol Vàng trong khuôn khổ Giải thưởng Âm nhạc Việt Nam 2024, mở rộng đối tượng cho bất cứ nghệ sĩ, nhạc sĩ, nhóm nhạc nào cũng có thể tham gia?

Tôi nghĩ giải Sol Vàng được hiện thực hóa cũng là thể hiện sự ghi nhận công bằng của Hội Nhạc sĩ Việt Nam với mọi giới. Đặc biệt lần đầu tiên những cá nhân làm nghệ thuật độc lập được Hội ghi nhận và vinh danh cũng là điều thật sự ý nghĩa cho giới làm nghề. Đồng thời, cũng thể hiện rất sâu sát, cập nhật với tình hình chung của nền nghệ thuật nước nhà một cách rất rộng mở.

Không bao giờ muốn dừng lại

+ Những ngày cuối năm 2024, đầu năm 2025 Tùng Dương tiếp tục ghi dấu ấn mới với ca khúc “Tái sinh”. Anh cảm thấy thế nào khi bài hát nhanh chóng nhận được sự ủng hộ lớn từ khán giả, đặc biệt là các bạn trẻ?

Tôi vui và rất hạnh phúc khi giờ đây khán giả trẻ đã không còn chê mình khó nghe hay kén nghe nữa. Họ nói đã “quay xe” hết với tôi (cười). Thậm chí gen Alpha các cháu cũng yêu và thích những bài hát mà chú Tùng Dương hát. Vậy là đã có sự thay đổi đáng kể để mở rộng mọi đối tượng nghe nhạc của chính mình. Có thể các cháu cũng sẽ là fan tương lai của mình và song hành với mình lâu dài nếu mình chịu làm mới theo gusto các cháu nghe được. Điều này cũng không phải dễ dàng vì thường có sự cách biệt về thế hệ, nhưng âm nhạc là vậy, nếu chúng ta nỗ lực để làm mới và bắt kịp với thế hệ các cháu thì ta vẫn có thể được các cháu “để mắt” như thường. Người người, nhà nhà mở và hát *Tái sinh* cũng đánh dấu một bước ngoặt mới của Tùng Dương để tiếp tục xây dựng hình tượng mới và trẻ hóa chính mình. Xin được gửi lời cảm tạ khán giả, những người đã yêu và mới yêu tiếng hát Tùng Dương!

+ Anh có cho rằng “Tái sinh” đánh dấu một sự khởi đầu mới trong sự nghiệp âm nhạc vốn đã rất dày dặn của mình?

Tôi cũng tin là vậy. Thật thú vị cũng ở chữ *Tái sinh*, giống như chúng ta đi qua rất nhiều những bộn bề của cảm xúc, những trải nghiệm nhất định, những thăng trầm... thì ta như có một sự chuyển mình từ bên trong để

sang một giai đoạn khác. Dương vẫn luôn hoàn thiện bản thân hàng ngày, vẫn không ngừng học hỏi và nỗ lực, chăm chỉ để sáng tạo nghệ thuật. Để luôn là một người “Đàn ông hát” - hát về những thăng trầm của đời sống. Nhưng quan trọng nhất là mình luôn hiểu và ý thức sứ mệnh của mình khi tạo ra các giá trị cho cuộc đời này. Tôi biết mình không bao giờ muốn dừng lại và còn muốn tìm kiếm, khai mở cho mình những điều mà tôi nghĩ là vô tận...

+ Sự chuyển mình để gần gũi khán giả trẻ có ảnh hưởng đến phong cách biểu diễn, hình ảnh của anh không?

Tôi thấy không có gì ảnh hưởng. Trái lại tôi còn tìm thấy những tiềm ẩn trong chính mình mà bấy lâu tôi chỉ thấy sự quen thuộc trước khi tự thấy mình nhàm chán. Đến thời điểm thì mình cũng phải thay đổi thôi. Và đúng là có sự tươi mới cả trong cách xây dựng hình ảnh: Chịu khó làm MV, cộng tác với các cộng sự trẻ... Tôi lại thấy công việc cho mình sự hấp dẫn lôi cuốn vô cùng. Cũng chính vì thế mà công việc cứ cuốn tôi đi một cách rất tự nhiên và kích hoạt bộ óc sáng tạo của tôi. Tôi biết mình đang ở độ đẹp nhất của cuộc đời để cảm nhận cũng như để sung sức sáng tạo.

+ Anh học hỏi được điều gì từ các nghệ sĩ trẻ thuộc thế hệ Gen Z?

Với thời đại của công nghệ, Gen Z họ có sự hoàn thiện hơn chính thế hệ 8x chúng tôi rất nhiều. Về công nghệ, về tư duy, về sự tiếp cận âm nhạc thế giới, thế giới quan rộng mở. Chính vì vậy họ tự làm từ A tới Z. Tự sản xuất cho chính mình trong khi chúng tôi vẫn không tự làm hết được. Nên tôi cũng rất muốn mình như họ, tự viết nhạc, tự chơi nhạc, tự phối khí và sản xuất cho chính mình... Ôi như vậy thì chắc tôi sẽ rối lắm (cười).

Tận hưởng Tết bên gia đình

+ Sau “Tái sinh”, anh có dự định tiếp tục thử nghiệm và hợp tác với các nhạc sĩ trẻ khác để hướng đến khán giả trẻ hơn không?

Vâng trong năm mới chắc chắn những người tôi cộng tác sẽ là những nghệ sĩ trẻ. Khi cộng tác với người trẻ tôi càng thấy trân trọng và ngưỡng mộ họ. Và cũng thấy chính mình ở đó, mình cũng như họ, luôn khao khát cống hiến và chăm chỉ. Bởi vậy sẽ có những cái tên tôi nghĩ rằng bạn sẽ bất ngờ nếu tôi hợp tác với họ trong năm tới. Hãy cũng chờ nhé vì âm nhạc với tôi sẽ không có giới hạn và sẽ luôn mang tới sự bất ngờ.

+ Tết 2025 sắp đến, anh có kế hoạch gì đặc biệt cho gia đình và người thân không?

Những ngày Tết với tôi là ngày sum họp và tận hưởng những dư vị truyền thống. Và văn hóa của đất nước khi mỗi cái Tết đến sẽ mang lại cho cả gia đình những thời khắc thiêng liêng nhất. Tôi sẽ đi thăm họ hàng và đưa gia đình đi nghỉ ngơi để tiếp tục tái tạo năng lượng cho nghệ thuật, tiếp tục bước vào năm mới với những dự án mới để khởi động.

+ Nhìn về năm mới 2025, anh có mong muốn hay mục tiêu nào không?

Tôi mong mình luôn có sức khỏe tốt để đủ sức tải được những điều mà tôi đặt ra trước thềm năm mới. Dù có thể nào tôi cũng sẽ luôn chăm chỉ, và với tinh thần làm nghệ thuật tĩnh tại, không nóng vội.

Tổng Bí thư Tô Lâm và ca sĩ Tùng Dương

Chiều 30/12/2024, tại Hà Nội, Tổng Bí thư Tô Lâm đã dự và chủ trì buổi gặp mặt 200 đại biểu đại diện cho đội ngũ văn nghệ sĩ toàn quốc. Tại buổi gặp gỡ, bên cạnh việc đánh giá cao vai trò của văn nghệ sĩ, Tổng Bí thư cũng dành nhiều chia sẻ cũng như gửi gắm dành cho văn nghệ sĩ trong năm mới 2025.

Đối với riêng Tùng Dương, đó là một buổi chiều thật ý nghĩa và vinh dự khi anh được chọn là ca sĩ duy nhất cất tiếng hát dành tặng Tổng Bí thư và đại biểu tham dự. Ca khúc Tùng Dương hát hôm đó mang tên *Khát vọng vươn mình*. Đây là một tác phẩm mới của nhạc sĩ Đỗ Hồng Quân dựa theo ý thơ của nhà thơ Hồng Thanh Quang.

Tùng Dương cho biết, anh rất xúc động khi được Tổng Bí thư nói lời cảm ơn và thậm hứa sẽ nỗ lực nhiều hơn nữa để cống hiến cho nền nghệ thuật nước nhà.

TÙNG DƯƠNG

TÁI SINH

- #1 TRENDING SOUND (CapCut)
- #2 TRENDING SOUND (CapCut)
- #1 LIVE VERSION (TRENDING YouTube)
- #17 REMIX VERSION (TRENDING YouTube)
- #3 VIRAL 50 VIETNAM (Spotify)
- #73 TOP SONGS VIETNAM (Spotify)
- #4 TOP SONGS VIETNAM (iTunes Store)
- #6 TOP SONGS VIETNAM (YouTube Music)
- #8 TOP SONGS VIETNAM (Apple Music)
- #16 TOP SONGS VIETNAM (SHAZAM)

TÙNG DƯƠNG | CỤM VIETNAM TV | THE VOICED

Trịnh Minh Hiền là nhạc sĩ, một nghệ sĩ violon với niềm đam mê lớn dành cho cả hai lĩnh vực sáng tác và biểu diễn. Cô đã gặt hái được nhiều thành công. Nữ nghệ sĩ đã xuất sắc giành Huy chương vàng Liên hoan Âm nhạc toàn quốc 2024 tại Ninh Bình, đồng thời MV *Hà Nội đêm nghiêng bão* lọt vào đề cử giải thưởng Sol Vàng hạng mục MV xuất sắc. Trước đó, liveshow Phượng Linh của Trịnh Minh Hiền được trao giải Chương trình xuất sắc của Giải thưởng Âm nhạc Việt Nam năm 2023.

Tôi là
TRỊNH MINH HIỀN
VÀ LÀ MỘT NGHỆ SĨ DÂN TỘC

▪ PHAN THÚY THẢO

Trịnh Minh Hiền vừa trải qua một năm hoạt động đáng nhớ?

Sau thành công của dự án âm nhạc Phượng Linh với 1 Album solo violin và 1 liveshow cá nhân năm 2023, năm 2024 lại là một chiêm nghiệm khác của tôi với một số hoạt động như ra mắt 2 MV kết hợp với các nghệ sĩ khác (MV *Happy Together* cùng nghệ sĩ cello Bùi Hà Miên và MV *Mùa Noël* cùng nhạc sĩ Vũ Quang Trung & nghệ sĩ cello Bùi Hà Miên). Ngoài ra, MV *Mùa xuân mùa Tây Bắc* của tôi ra mắt dịp Tết Nguyên Đán Ất Tỵ. Nhưng nổi bật là sự kiện ra mắt Album ca khúc mang tên “Hà Nội Hà Nội” đánh dấu 24 năm hành trình sáng tác của tôi, cũng nhân dịp kỉ niệm 70 năm Giải phóng Thủ đô.

Album ca khúc Vol.1 “Hà Nội Hà Nội”, một cái tên gợi cho khán giả sự tò mò...

Đây là một Album gồm 10 bài hát tôi viết trong nhiều giai đoạn, với góc nhìn của riêng tôi về Hà Nội, cũng như những cảm xúc, tình yêu bắt nguồn từ mảnh đất ấy. Những kí ức, những vệt màu của thời gian, những hình ảnh đặc trưng Hà Nội, những ca từ mang chất thơ là điều tôi muốn giới thiệu trong tập ca khúc. Khán giả thường thấy một Trịnh Minh Hiền luôn mãnh liệt, quỵn rũ trong những màn trình diễn, và cả trong những dự án âm nhạc mà cô từng giới thiệu, thì với những sáng tác này, Trịnh Minh Hiền xuất hiện nữ tính, đa chiều và đầy tự sự.

Trong lời đề từ của Album Trịnh Minh Hiền chia sẻ: Một cô bé ôm chiếc vĩ cầm tươi rói trong hiệu ảnh Quốc tế cạnh Bờ Hồ, chính là tôi mùa đông năm 1987. Hà Nội bỗng bèn trôi qua tuổi thơ, trôi qua nhiều mùa tôi sống và yêu, với từng hạt “khí” xúc cảm. Chứng nhân ấy đã bồi trải tôi từ lúc nào, để Hà Nội trong

ca khúc tôi viết thường gọi nhiều kí ức, lưu luyến như phải ra đi, rồi vội vội khi được trở về. Trưởng thành, là khi ta chạm gặp lớp xúc cảm sâu cùng, của nỗi nhớ mang tên Hà Nội, Hà Nội.

Còn Trịnh Minh Hiền với tư cách nghệ sĩ violon trong lĩnh vực biểu diễn?

Là một nghệ sĩ solo, với công việc chính là biểu diễn, tôi luôn đề cao việc trau dồi về chuyên môn. Điều đó giúp tôi có được sự tin tưởng trong mỗi phần trình diễn. Bên cạnh việc xuất hiện trong nhiều show âm nhạc lớn trên cả nước, như phần biểu diễn Lễ Thượng cờ ngày 1.1.2024 trên Mũi đại lãnh thuộc tỉnh Phú Yên và gần đây nhất là 3 live concert: “Bản Hùng ca Phố” cho ngày 10/10 của VTV1, “Bản Giao hưởng Hòa Bình” của Đài Hà Nội và “Bài Ca không quên 2024” của kênh truyền hình QPVN. Một niềm vui lớn trong nghề, đó là chiếc Huy chương Vàng về biểu diễn trong Liên hoan Âm nhạc toàn quốc năm 2024 do Hội nhạc sĩ Việt Nam tổ chức tại Nhà hát Phạm Thị Trân, Trung tâm Văn hóa tỉnh Ninh Bình, từ ngày 17 đến 20/11/2024.

Trịnh Minh Hiền cảm thấy thế nào khi được sự ghi nhận tại các giải thưởng âm nhạc uy tín của Hội Nhạc sĩ Việt Nam?

Là nhạc sĩ xuất hiện trong đề cử giải thưởng Sol vàng năm đầu tiên cũng là một kỷ niệm đáng nhớ với Trịnh Minh Hiền. Tôi cảm thấy những sáng tạo của nghệ sĩ khi đã đủ độ chín, có thông điệp riêng và màu sắc riêng, đều được ghi nhận thông qua hệ thống giải

thưởng uy tín, điều đó cũng là một động lực cho các nghệ sĩ tập trung sáng tác, đẩy mạnh chuyên môn, và nhất là lan tỏa được tác phẩm tới khán giả.

Năm 2025 đất nước với nhiều sự kiện mới, còn với Trịnh Minh Hiền bước vào năm mới này như thế nào, chị muốn nói điều gì?

Với sự vận động trông thấy của vận mệnh đất nước, tôi vô cùng hào hứng bước vào năm mới 2025 với những áp ụ riêng, một trong những dự án rõ nhất sẽ là Album ca khúc Vol.2, mang một tinh thần, một màu sắc riêng biệt của Trịnh Minh Hiền, với âm nhạc giao thoa, kết hợp dân gian đương đại với xu hướng và ngôn ngữ âm nhạc táo bạo. Trong thế giới phẳng, tôi định vị mình ở góc độ âm nhạc rộng hơn là một nhạc sĩ sáng tác ca khúc hợp thời. Tôi là Trịnh Minh Hiền, và là một nghệ - sĩ - dân-tộc.

Chương trình nghệ thuật “Đất Nước” nhân dịp kỷ niệm 100 năm ngày sinh nhà văn hoá Nguyễn Đình Thi.

Tối 9/1 tại Hà Nội, Liên hiệp các hội Văn học nghệ thuật Việt Nam, Hội Nhạc sĩ Việt Nam phối hợp với Đài Tiếng nói Việt Nam, Trường Đại học Văn hóa nghệ thuật Quân đội tổ chức chương trình nghệ thuật “Đất nước”, nhân dịp kỷ niệm 100 năm ngày sinh nhà văn hóa Nguyễn Đình Thi. Chương trình là dịp để tưởng nhớ và tri ân những đóng góp xuất sắc của nhà văn hóa Nguyễn Đình Thi cho nền văn học nghệ thuật Việt Nam. Tại chương trình, khán giả được thưởng thức những tác phẩm, trích đoạn đặc sắc của ông trên cả ba lĩnh vực âm nhạc, sân khấu, thơ ca như các tiết mục ngâm thơ *Đất nước*, *Cách mạng*, *Chia tay trong đêm Hà Nội*, *Nhớ em*; trích đoạn *Rừng trúc*, *Nguyễn Trãi ở Đông Quan*; trường ca *Người Hà Nội* cùng một số ca khúc do các nhạc sĩ phổ nhạc từ thơ ông...

Tiết mục nghệ thuật “Rừng trúc” được NSND Lê Khanh thể hiện giàu cảm xúc, gây ấn tượng với khán giả.

Chương trình được dàn dựng công phu, trang nghiêm và giàu cảm xúc với sự tham gia của nhiều văn nghệ sĩ uy tín như PGS.TS Đỗ Hồng Quân (chỉ đạo nghệ thuật), NS Đức Trịnh (đạo diễn), NSND Phạm Ngọc Khôi, NS Đinh Công Thuận, NS Trần Nhật Dương, NS Đức Tần (chủ nhiệm), NSND Xuân Bắc (giám đốc sản xuất), Nhà LLPB Nguyễn Thị Minh Châu, chị Nguyễn Thị Thu Thủy (cháu nội - ảnh) và Max Rusell (chắt của nhà văn Nguyễn Đình Thi) cùng các nghệ sĩ tên tuổi như NSND Lê Khanh, NSND Quốc Hưng (ảnh), NSND Hà Vy, NSUT Đăng Dương, Trần Kim Thu (Piano), Đào Tố Loan, Tiến Hưng, Bùi Trang, Vũ Minh Vương, Dương Đức, Trường Lâm.

TS. Đoàn Thanh Nô - Phó Chủ tịch Liên hiệp các Hội Văn học nghệ thuật Việt Nam khẳng định: “Nguyễn Đình Thi không chỉ là một nhà thơ, nhạc sĩ, nhà soạn kịch tài hoa mà còn là một nhà lãnh đạo văn hóa xuất sắc. Trong vai trò Chủ tịch đầu tiên của Liên hiệp các Hội Văn học Nghệ thuật Việt Nam, ông đã đặt nền móng vững chắc cho sự phát triển của tổ chức, quy tụ những tài năng văn nghệ trên khắp đất nước. Ông đã khơi dậy tinh thần đoàn kết và sáng tạo trong đội ngũ văn nghệ sĩ, làm cho văn học nghệ thuật Việt Nam thực sự trở thành một phần quan trọng trong đời sống văn hóa dân tộc, đồng thời khẳng định vị thế trên trường quốc tế.

Nguyễn Đình Thi thấu hiểu rằng văn học nghệ thuật không chỉ phản ánh mà còn góp phần kiến tạo đời sống, bồi đắp tâm hồn con người. Với tư duy của một trí thức cách mạng và tầm nhìn của người lãnh đạo, ông đã khẳng định văn học nghệ thuật là sức mạnh văn hóa, gắn bó mật thiết với sự nghiệp đấu tranh giành độc lập dân tộc, xây dựng đất nước và bảo tồn bản sắc văn hóa dân tộc, đồng thời mở rộng giao lưu với thế giới”

Đại hội cơ sở Chi hội Nhạc sĩ Việt Nam tỉnh Long An lần thứ IV, nhiệm kỳ 2025 - 2030 diễn ra ngày 30/12/2024 tại TP. Tân An, tỉnh Long An. Đại hội bầu ra Ban Chấp hành Chi hội Nhạc sĩ Việt Nam tỉnh Long An nhiệm kỳ nhiệm kỳ 2025 - 2030 gồm 2 thành viên gồm các nhạc sĩ Nguyễn Thanh Hải (Chi hội trưởng) và Võ Thị Hương (Chi hội phó). Đồng thời bầu 02 đại biểu chính thức tham dự Đại hội đại biểu toàn quốc Hội Nhạc sĩ Việt Nam khóa XI, nhiệm kỳ 2025 - 2030 là các nhạc sĩ Nguyễn Thanh Hải, Võ Thị Hương. Đại biểu dự khuyết là nhạc sĩ Nguyễn Kiều Tuấn An. Long An là Chi hội nhạc sĩ tổ chức Đại hội cơ sở đầu tiên trong cả nước.

Đại hội cơ sở Chi hội Nhạc sĩ Việt Nam thành phố Thủ Đức lần thứ I, nhiệm kỳ 2025 - 2030 diễn ra ngày 5/1/2025 tại TP.HCM. Đại hội bầu ra Ban Chấp hành Chi hội mới, nhiệm kỳ 2025 - 2030. Theo đó, nhạc sĩ Phan Long là Chi hội Trưởng, nhạc sĩ Trầm Tích là Chi hội phó thường trực, nhạc sĩ Lê Chí Hiếu là Chi hội phó. Bầu 04 nhạc sĩ đi dự Đại hội đại biểu toàn quốc Hội Nhạc sĩ Việt Nam khóa XI (nhiệm kỳ 2025 - 2030) là nhạc sĩ Phan Long, Trầm Tích, Lê Chí Hiếu và Trương Anh.

Cuộc vận động sáng tác âm nhạc “Bài ca thống nhất” do Hội Nhạc sĩ Việt Nam phối hợp với Đài Truyền hình TP Hồ Chí Minh tổ chức bắt đầu từ tháng 6 năm 2024 đến hết ngày 6/1/2025. Cuộc vận động là một trong những hoạt động chào mừng kỷ niệm 50 năm đất nước thống nhất (30/4/1975 - 30/4/2025) nhằm triển khai thực hiện có hiệu quả Kế hoạch số 390-KH/BTGTW của Ban Tuyên giáo Trung ương về việc “Tổ chức các hoạt động Tổng kết 50 năm nền văn học, nghệ thuật Việt Nam sau ngày đất nước thống nhất và các hoạt động kỷ niệm 50 năm thống nhất đất nước của Thành ủy Thành phố Hồ Chí Minh”.

Cuộc thi Sáng tác ca khúc ngành Ngoại giao năm 2024 - 2025 do Công đoàn Bộ Ngoại giao phối hợp với Hội Nhạc sĩ Việt Nam phát động nhân kỷ niệm 80 năm thành lập Ngành Ngoại giao Việt Nam, 75 thành lập Công đoàn Bộ Ngoại giao vào năm 2025. Cuộc thi nhằm tìm kiếm các sáng tác âm nhạc về ngành ngoại giao, tôn vinh truyền thống vẻ vang, đóng góp to lớn của ngành trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc... Thời hạn nhận bài đến hết ngày 20/2 (tính theo dấu bưu điện). Thời gian tổ chức chấm thi và công bố kết quả vào tháng 3/2025.

Kịch bản nhạc kịch “Vàng trắng Him Lam” của PGS.TS Đỗ Hồng Quân là một trong 35 tác phẩm được xướng tên tại Lễ công bố các tác phẩm văn học, nghệ thuật được nghiệm thu tại cuộc phát động sáng tác với chủ đề “Sống mãi với thời gian” do Bộ VH-TT-DL tổ chức ngày 28/12/2024. Cuộc phát động chính thức bắt đầu từ tháng 12/2022 và nhận được hơn 200 đề cương, bản thảo, BTC đã lựa chọn 50 tác giả có đề cương, bản thảo có tư tưởng, nội dung tốt để tham gia Trại sáng tác khu vực phía Bắc tại Tam Đảo (Vĩnh Phúc) và Trại sáng tác khu vực phía Nam tại Vũng Tàu (Bà Rịa - Vũng Tàu). Sau giai đoạn hoàn thiện tác phẩm, BTC đã chọn 35 tác phẩm hoàn chỉnh, chất lượng cao, gồm: 10 tác phẩm văn học, 12 tác phẩm sân khấu, 11 tác phẩm âm nhạc và 2 tác phẩm múa.

Tại Lễ trao Giải thưởng Âm nhạc Việt Nam 2024 do Hội Nhạc sĩ Việt Nam tổ chức, nghệ sĩ Trần Mạnh Tuấn gây xúc động đặc biệt khi thể hiện tác phẩm *Thành phố hoa phượng đỏ* (Lương Vinh) bằng tiếng kèn saxophone. Anh vừa trải qua 4 lần mổ não, sức khỏe còn hạn chế vậy nhưng vẫn dành trọn cho âm nhạc: ra mắt Saxnart Club, 1 đĩa LP “Mùa Thu Cho Em”... Trần Mạnh Tuấn được trao giải Sol Vàng - Nghệ sĩ cống hiến. Anh chia sẻ: “Năm nay quả thật nhiều niềm vui hạnh phúc với một bệnh nhân tưởng chừng không qua khỏi lưỡi hái tử thần!”

Nhạc sĩ Trần Đức Minh (guitar) cùng ca sĩ Nhật Huyền thể hiện ca khúc *Những dòng sông ngón tay* tại Lễ trao Giải thưởng Âm nhạc Việt Nam 2024 hôm 15/12 tại Nhà hát Thành phố Hải Phòng.

Ảnh Sơn Rừng

Ca sĩ Tùng Dương - Giải Sol Vàng "Ca sĩ xuất sắc nhất" tại Giải thưởng Âm nhạc Việt Nam 2024

